

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **Крагујевачке**

Година VI, Број 248

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

6. март 2014. године

ISSN 1821-1550

9 771821 155019

СУДБИНА ДИРЕКЦИЈЕ ЗА УРБАНИЗАМ

Градски концепт – подела на два дела

ПРОТЕСТ МАЛИХ АКЦИОНАРА
„КОВАЧНИЦЕ“

Осам година доказују
кршење закона

СТРАНА 6

НАЈАВА ПОВЕЂАЊА
ШКОЛАРИНА

Факултетима мало,
студентима много

СТРАНА 8

КОЛИКО ДЕЦА ВОЛЕ
КЊИГУ

Задовољни лектиром,
али је не читају

СТРАНА 11

СНЕЖАНА НЕГОВАНОВИЋ
ПРОКИЋ, КРАГУЈЕВЧАНКА
У ХОЛАНДИЈИ

Хоћу друге снове

СТРАНА 18

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.
SAMO 833 €/m² +PDV
GRATIS mesto

SMALLVILLE Kragujevac
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ВАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS
PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIVIH SISTEMA
IMASAF KeilerAuto
M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž mir u kući
Refilm
Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA,
DVOJE PUTUJU!!!

Почиње осма година

Некако баш у ово време године 2007. била је у јеку спектакуларна полицијска акција под службеним називом „Индекс“. На мети су се нашли „купци“, „продавци“ и „купопродајни“ посредници у трговини испитима и дипломама на Правном факултету у Крагујевцу. Из арештовања је смештено на десетине осумњичених за тежак криминал, међу њима и више од половине професорског кадра факултета. Даље не треба подсећати, јер афера „Индекс“ је недељама била у жижи медијске пажње и свакако није пала у заборав, чак ни оних који спорадично прате друштвена забивања.

Седам година касније, нажалост, не зна се ни ко је крив ни ко је невин, суд нити је оспорио нити потврдио наводе из обимне оптужнице тужилаштва. Шта више, епилог се и не назире јер још није изрече-

на ниједна првостепена пре-
суда, свеједно о-
слобађајућа или
оптужујућа. Зато
се с правом може
рећи да је афера
„Индекс“ највећа
„црна рупа“ српског
правосуђа.

Међутим, таква спорост, неефика-
сност, непрофесионалност, или како већ
оквалификовати про-
цес који се води у Ви-
шем суду (ранје Окружном) у Смедереву била је извесна, тако-
рећи очекивана, па и најављивана од многих иоле бољих познавала-
ца „примењеног права“. Укратко -
ево и зашто.

Случајно или намерно, скандал са продајом испита и диплома на правима у Крагујевцу у старту није оглашен као организовани кри-
минал, мада се из касније написа-
не оптужнице јасно „чита“ да је реч о организованој групи (или групама) на факултету који је државна установа и у коју су упућивани бројни државни намештеници. Зато је процес уступљен редовном суду и то у Смедереву, а зашто баш у Смедереву - никада нису изнети у-
верљиви разлоги.

Потом је смедеревско тужилаштво подигло једну, заједничку оптужницу за чак 86 оптужених којима се на терет ставља 120 кривичних дела за око 250 незаконитих радњи. У старту се испречио бани-
ни технички проблем, јер суд у Смедереву није имао судницу у којој би могло да се смести толико оп-
тужених, плус њихови браноци,

заинтересована јавност, новина-
ри. Међутим, далеко од тога да је проблем био само „смештајне“ природе. Упућени су одмах кон-
стантовали: овом суђењу неће се видети крај. На једној оптужници толико лица са још више кривич-
них дела нема шансе да оконча ни судија с магијским моћима.

Свеједно, поступци нису разво-
јени, остали су у „комаду“, уз то је,
после „чувене“ реформе правосу-
ђа, промењено судско веће и све
кренуло испочетка, али је те 2010.
године, рецимо, за „индексовце“
било одређено само 28 дана за су-
ђење, од којих је осам рочишта од-
ложено. Најспектакуларније од-
лагање било је прошле године, када
је судија неколицини оптужених професора уписала „оправдане из-
останке“ јер су морали да прису-
ствују предавању министра
правде на Правном факул-
тету у Крагујевцу.

Иначе, одлагања суђе-
ња било је и због боле-
сти окривљених, слу-
жбених и студијских
путовања, завејаних
путева, штрајка а-
двоката, а брано-
ци су вешто
искористили
све могуће
начине за о-
дуговлачење
и развлачење
процеса.

С друге стране, о-
кривљени професори (званично
и даље невини) постали су факул-
тетска „већина“ која је по принци-
пу мајоризације „узела ствар у
своје руке“.

Остаје да се види да ли ће судски
процес за аферу „Индекс“ доћи
„под удар“ нове законске норме о
суђењу у разумном року, да ли ће
неко из (независне) судске власти
ишта учинити да се оконча ова бес-
крајна прича која је својевремено
дрмала целу Србију.

Једно је, међутим, сигурно: док не
буде коначни епилог за „ин-
дексовце“, неће бити уклоњена једна велика мрља, не само са
Правног факултета, већ и са крагујевачког Универзитета. Ма колико
неки овдашњи званичници мисли-
ли да је ова „афера“ прошlost или
да је у њој било и разних „наме-
штаљаки“ (по теорији завере), док се
не стави параф на коначну судску
реч, без прејудицирања каква ће
она бити, приче о продатим и куп-
љеним испитима, па и целим дип-
ломама, крагујевачко високо
школство неће стећи рејтинг какав
и заслужују његови други стручни
и честити посленици.

Карикатура: Горан Миленковић

Ако ми дођемо на власт...

Предизборна обећања иду као лавине. Подједнако кроз политички маркетинг (за странке никада није било беспарице - ма шта то стварно значило) и свакодневна обраћања политичких првака, која електронски медији са одобреним фреквенцијама у неким задатим секундама морају да преносе. Ко-
ме је до слушања и гледања - нека изволи.

Заједничко свим странкама је да циљано „лове“ гласаче својим „ре-
цептима“ на питање како преживе-
ти. На мети су, разумљиво, велике
друштвене групе које се мере сто-
тинама хиљада потенцијалних бира-
ча, односно маса од које ако се „штробне“ бар неки постотак пове-
рења може обезбеди прескакање
чаробног петопроцентног цензура.

Једна велика циљна група су не-
запосленi, колико стотина хиљада
их има то нико не зна. Друга група
су сељаци, који „по дефиницији“
свим политиковима служе за гласање
и војску, јер нема партије која њи-
ма опет нешто не обећава. Трећи су
пензионери, претходних година со-

цијално срозани и баш због тога
згодни за убеђивање „ако ми дође-
мо на власт, пензије ће бити сигур-
не и веће“. Четврти су запослени у
јавном сектору који егзистенцијал-
но нису угрожени, али су кивни на
државу због тзв. солидарног поре-
за на плате. Пети су млади, али не
само као незапосленi, већ и безпер-
спективни за Србију, посебно ако се
школују. Шести су ванпартији ко-
јима се обећава да чланска књижи-
ца неће бити улазница за било који
друштвени сегмент где има још
живота.

Е, сад, ко ће на чију причу да се
навуче, а у понуди је много тога
сличног, а обавезно оптимистичког,
а ко ни у шта неће да поверује, те
ће 16. марта „имати нека преча по-
сла“, може само да се нагађа. Про-
цене да на изборе неће изаћи више
од 55 посто грађана с правом гла-
са ипак говори да она друга, скоро
половина гласача, не верује нико-
ме.

Претходних дана једно посебно
обећање дао је председник на-
предњака Александар Вучић. Изре-
чену је тако као да очекује апсо-

лутну власт, што он као аспираци-
ју и не крије, јер га је дао не само
у своје и име своје партије, већ и у
име будуће Владе и парламента.
Он је, беше ли у Врању, најавио:

„Од 1. маја за све оне који ула-
жу у Србију у наредне две године
направићемо посебне олакшице,
јер неће да плаћају, у зависности од
брода запослених, порезе и допри-
носе, порезе на добит, сем ПДВ-а.
Биће ослобођени свих пореза и
доприноса, али да запосле 100,
200 или 300 људи“.

Вучић је, уствари, најавио да
ће до 1. маја (Празника рада) би-
ти направљена Влада, конституи-
сана Скупштина и усвојене изме-
не пореских закона, али није обја-
снио ко ће да плаћа доприносе тих
новозапослених за здравствено и
пензијско осигурање и остало. Не-
ма ко други, него ови који су већ за-
послени.

Кад је већ реч о А.В., у кампању
(не изборну, већ фудбалску) укљу-
чили су се и навијачи. Алуирају-
ћи је на његово „звездашко“ опреде-
љење и ангажовање, „гробари“ су
прошли суботе на утакмице Парти-
зан - Раднички (Ниш) скандирали:
„Вучићу (следи непристојно осло-
вљавање), не дамо ти титулу“.

**energetski efikasna
stolarija**

 SUNCE

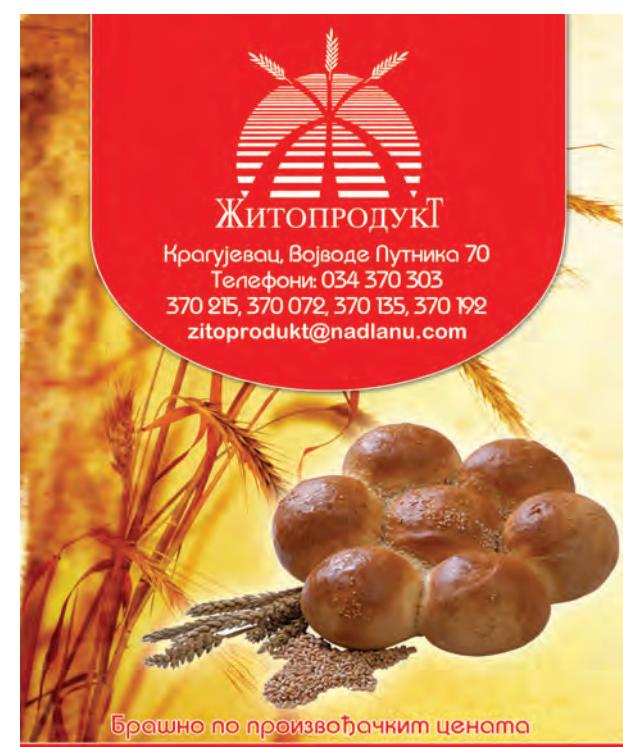

**Da li ћete i naredne
zime grejati ulicu?**

aplikacija za obračun
uštede energije i novca

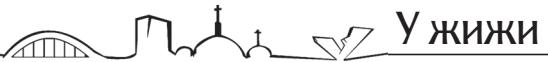
suncemarinkovic.com 034/ 330 870

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по производничким ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
пецива
Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

ПОЗАДИНА ВИШЕМЕСЕЧНЕ БЛОКАДЕ И ПРОТЕСТА РАДНИКА „АУТОСАОБРАЋАЈА”

Од радничке муке политичка игранка

У почетку је то стварно био раднички протест, социјални... Временом је постало јасно да се игра нека политичка игра. Нико нам није рекао да ми морамо да будемо на улици како би уследила смена градоначелника Крагујевца, али што је време више одмицало сами смо схватили да је тако, открива Славна Костић, дојучерашиња чланица Извршног одбора Слободног синдиката „Аутосаобраћаја”, који оптужује да је приграбио власт у фирмама

Пише Александар Јокићевић

Iочело је спонтано, радничким огорчењем и муком због неисплаћених плате месецима уназад, неоверених здравствених књижица, неповезаног радног стажа... Око 200 радника излази на улицу, блокира пут и прту у Грошици. На питање које је организатор протеста, у глас одговарао - радници. Тако је било, тако смо мислили, али показује се да смо искоришћени у политичке сврхе.

Ово јавности открива на конференцији за медије, коју је организовао Самостални синдикат „Аутосаобраћаја”, Славна Костић, дојучерашиња чланица Извршног одбора Слободног синдиката „Аутосаобраћаја” и, по сопственом признању, још увек члан Српске напредне странке. Према њеним речима, блокада прту и пута у Грошици, коју су прошли године 44 дана држали радници предвођени Слободним синдикатом „Аутосаобраћаја”, била је уперена против градске власти и требало је да омогући смену градоначелника Верољуба Стевановића.

Славна Костић, заправо, тврди да су акције које је спроводио Слободни синдикат имале искључиво одobreње из кабинета првог потпредседника Владе Србије Александра Вучића. На питање зашто је иступила из Слободног синдиката и хоће ли као члан СНС-а трпети последице због онога што сада говори, дојде да и сама размишља о напуштању странке.

- Радници се са социјалног програма и исплате два минимала, тачније исплате позајмице на шест месеци, коју морамо да вратимо са каматом од један одсто, нису решили своје проблеме и то је истина, наглашава Костићка.

- У почетку је то стварно био раднички протест, социјални... Временом

ном је постало јасно да се игра нека политичка игра. Нико нам није рекао да ми морамо да будемо на улици како би уследила смена градоначелника Крагујевца, али што је време више одмицало сами смо схватили да је тако. Да смо на улици 44 дана уз нечiju сагласност, да је требало сменити градску власт. Сви знати да је било покушаја и на једној од седница Скупштине града, да смо ми били додатни притисак. Као организатори протеста су се убрзо издвојили, мислили смо да је то више због сликања, члени људи Слободног синдиката. Отворено су говорили и да су чланови СНС-а, то се провлачило по медијима. Међутим, показало се да су управо ти организатори добијали инструкције из странке. И данас се за све јавно позивају на кабинет Александра Вучића, на шефа његовог кабинета, са којим су, тврде, у свакодневном телефонском контакту, одлазе у Градски одбор странке по савете. Више пута смо, као радници, питали зашто се не отвара Аутобуска станица, зашто месечно губимо пет - шест милиона динара. Од тог новца могли бисмо да примамо, ипак, некакве плате, али из Слободног синдиката кажу, дословно, да шеф Вучићевог кабинета не дозвољава да се станица отвори, наводи Костићка.

■ Блокада града

Да подсетимо, незадовољни радници „Аутосаобраћаја“ су, после шест дана штрајка на Аутобуској станици (коју држе у блокади од 16. октобра), 22. октобра око 10 сати повукли радикални потез блокирајући раскрсницу на краљевачком друму код скретања за Грошицу и прту, верујући да тек тиме, бар се тако тврдило, привлаче пажњу државе.

Штрајкачи су захтевали девет неисплаћених плати, да им се овере здравствене књижице, пошто нису оверене од марта прошле године...

Према тадашњим информацијама

„Славна Костић: Шта у међувремену ради Слободни синдикат? Штите само своје чланове којима обећавају шефовска места... све држе под контролом претњама и псовкама. Забранили су улазак у фирму бившим колегама, којима се још дугују плате. Другим речима, понашају се као да су власници „Аутосаобраћаја“, позивајући се на Вучићев кабинет.

из Полицијске управе Крагујевац радницима нико није дао дозволу да запрече саобраћајницу и прту и против свих који учествују у блокади најављене су кривичне пријаве. Полиција је узела податке од свих окупљених, али је блокада остала.

Радници су говорили да ће склонити блокаду када се испуне њихови услови, исплати социјални програм и обезбеди кредит из Фонда за развој. Такође, рекли су и да очекују да судство ради свој посао, да бројне кривичне пријаве, чак и пресуде против бивших руководилаца „Аутосаобраћаја“, после којих су на чудан начин ослобађани одговорности, више не стоје по фијокама. Немогуће је да пропадне трећи аутопревозник у Србији, а да не постоји кривац за то.

- Веријемо да се Александар Вучић бори против корупције, зато и

хоћемо да он дође, нека предложи људе који могу решити нагомилане проблеме у предузећу, нека почну да их решавају и ми ћemo се склонити са улице, говорили су радници.

■ Самосталци најављују пријаве

На тој улици, као што је познато, остали су до почетка децембра, када се измучени ишчекивањем и без заосталих плати, али опет уз тврђе „захваљујући Вучићу“, повлаче на Аутобуску станицу, која је за услуге затворена и данас. Одлуком Костиће да отворено говори о више месеци агонији у којој се налази „Аутосаобраћај“, строга тајна, о којој се шаптало или нагађало у чаршијским причама, постала је јавна.

Чак и да занемаримо отворено указивање владајуће градске коалиције на политички инструисану блокаду,

каду града, једног тренутка уследио је и политички контраодговор - организовање грађанске контраблокаде. Али, ако су намере СНС-а биле да стварно помогне радницима „Аутосаобраћаја“ дилема је зашто блокада Аутобуске станице упорно траје.

Нарочито ако се зна да доноси чист приход, јер сваки улазак и излазак аутобуса других превозничких кућа наплаћује се по 500 динара, па када се преко стотину полазака и пролазака помножи са том износом, и перонском картом за путнике од 60 динара, није тешко закључити колико се губи.

- Одлучила сам да олакшам себи говорећи истину, али и да, са друге стране, колеге који остају да раде не остављам у заблуди. Подсетићу, социјални програм је спроведен и у предузећу је остало 157 запослених. И ја сам се, баш због свих ових дешавања, изјаснила за одлазак из предузећа и ангажована сам до усвајања завршног рачуна - али, статус предузећа је и даље нерешен. Назављиван је као кључни дан 15. фебруар, а стратешког партнера нема ни на видику и нема ни нових директора које је обећао Вучић, а чији је долазак најављиван до Божића. Шта у међувремену ради Слободни синдикат? Штите само своје чланове, којима обећавају шефовска места и само свом чланству оверавају здравствене књижице, користе службено возило, све држе под контролом претњама и псовкама. Забранили су улазак у фирму бившим колегама, којима се још увек дугују плате и који су, на крају крајева, акционари овог предузећа. Другим речима, понашају се као да су власници „Аутосаобраћаја“, позивајући се на Вучића и његов кабинет. На Аутобуској станици сада нема никога, верујте, немамо ни портире, а ту имовину и пак треба заштитити. У Слободном синдикату су поцепали решења о распоређивању људи на то радно место које је потписао актуелни директор Слободан Сртенојевић. Не свијају им се портири. Нисмо се за то борили, поручује Костићка.

Управо из наведних разлога Славна Костић је, како каже, одлучила да изађе „из приче“. Подршку су јој пружиле колеге из Самосталног синдиката, који на основу њених изјава које су предочене јавности најављују кривичне пријаве против људи из Слободног синдиката. Да, како објашњавају, тиме покушају заштитити оно што је остало од „Аутосаобраћаја“.

БЛОКИРАНА АУТОБУСКА СТАНИЦА

ИЗ САОПШТЕЊА СЛОБОДНОГ СИНДИКАТА

Изјаве Славне Костић су лажи

Госпођа Славна Костић је из одбора Слободног синдиката избачена 10. децембра 2013. године, одлуком већине чланова Извршног одбора. Повод за њено искључење било је неповерење и осуда чланова одбора према дотичној госпођи.

Још док је трајала блокада, примећено је да Славна Костић свакодневно користи припрему документације за привредни криминал, да борави у управној згради предузећа како би контролисала рад службеника, а у ствари пришла је актуелном руководству и помагала им приликом сакривања документације и пеглању исте, што чини и до дана данашњег.

Славна Костић по други пут узима социјални програм, руководство јој потом даје уговор о делу, који такође наплаћује, а правна служба јој даје на увид податке о радницима који не би требало да буду доступни трећим лицима, што Костићева након одласка из предузећа то и јесте, а она их користи у промоцији

Самосталног синдиката - Верковог синдиката и својим лажима учествује у политичкој предизборној кампањи, штитећи градоначелника којег је најистрашније плуvala у протеклих годину дана, о чему све доје бројни интервјуји дати медијима. Ми верујемо да је амбициозна Славна Костић своје лажи и наплатила и очекујемо да је ново запослење чека у Паркинг сервису, Тргницима или чак Скупштини града.

Дакле, све изречено на режимској Телевизији Крагујевац од стране поменуте индивидуе су лажи.

Овом приликом се извињавамо господину Луки Томићу и кабинету првог потпредседника Владе господину Александру Вучићу, што чине огроман напор да наше предузеће почне са радом и дигне се из мртвих, док их ова компромитована госпођа клевеће и лажно оптужује. Такође, извињење и СНС-у и уједно савет да госпођу Славну Костић туже за сваку изречену лажу.

Слободни синдикат „Аутосаобраћаја“

НЕИЗВЕСНА СУДБИНА ДИРЕКЦИЈЕ ЗА УРБАНИЗАМ

Градски концепт – подела на дв

Пише Александар Јокићевић

Незадовољство запослених у крагујевачкој Дирекцији за урбанизам, о чему се у граду говори дуже време, напоном се и јавно показало. Самостални синдикат у оснивању прошлог четвртка у великој сали Дирекције одлучио је да „угости“ новинаре, али, ипак, не и да их почасти отвореном причом.

Опет је добром делом остало недоречено зашто се месецима тихо говори о могућем гашењу Дирекције за урбанизам, односно, реорганизацији ове куће, док је са друге стране дуговање града од око 60 милиона динара неспorno. Из тог разлога запослени су примили тек септембарску плату. И то је, наравно, довољан повод за незадовољство. Заправо, поверник Самосталног

до краја године, према најавама представника градске власти, уследиће трансформација Дирекције за урбанизам. Град има интереса да задржи под својим окриљем урбанизам, док ће пратеће делатности као пројектовање, надзор и технички пријем морати да зараде на тржишту

синдиката Весна Савић наглашава да је пословање Дирекције за урбаним угрожено због нечињења или погрешног чињења одговорних, као и директора Драгана Јевтовића, тачни и оснивача предузећа - града, управо због неплаћања уговорених обавеза, тачније урађених и фактурисаних послова из предходног периода.

Осим града дужници су и јавна градска предузећа, а остаје да леб-

ди у ваздуху да ли је очијата беспарница у градском буџету једини разлог агоније Дирекције за урбанизам. Како кажу у Самосталном синдикату, до сада је била пракса да у Дирекцији организују конференције поводом пословних и професионалних успеха предузећа, о чему сведоче бројна признања и награде, које укращавају зидове ове институције. Али, очигледно, темељи су пољујани.

- Генерације су за 52 године постојања изградиле институцију која је призната и поштована и ван територије града. Својим радом Дирекција за урбанизам је стекла регионални карактер. Иначе, основана је за потребе овог града, и целокупни свој потенцијал ставила је на услугу граду и грађана Крагујевца, јер својим радом даје основ и прати инфраструктурни и инвестициони развој града. Поред насталог дуговања града проблем је и неуговарање планова и пројекта неопходних за даљи раз-

запослени у дирекцији
пред новинарима

илази из уговора са компанијом „Фијат“ из 2008. године, додаје Весна Савић.

■ **Дуг на рате**

Почев од новембра прошле године запослени су се обраћали свим надлежним. Напомињу да је грађаначелник Верољуб Стевановић дао усмено обећање да ће дуг бити

ЗГРАДА ДИРЕКЦИЈЕ ЗА УРБАНИЗАМ

МАЛИ АКЦИОНАРИ „КОВАЧНИЦЕ“ НЕ ОДУСТАЈУ ОД СВОИХ ЗАХТЕВА

Осам година доказују кршење закона

И после осам година од приватизације бивши радници, а сада чланови Удружења малих акционара, истрајавају у борби да код надлежних покрену поступак за доказивање незаконитости током продаје предузећа. Незадовољни су и радници „Ковачнице“ који траже разговоре са државним званичницима, спремајући захтев за преиспитивање приватизације

Пише Милиш Пантић

Када је изгледало да су се мали акционари „Ковачнице“ повукли и предали у борби да докажу своју истину о приватизацији овог предузећа, протекле недеље изашли су на још један јавни протест, овога пута испред зграде Вишег тужилаштва у Крагујевцу. Са мегафоном у рукама председник Удружења малих акционара и некадашњи дугогодишњи директор фирме Радомир Станковић поново је све оне давно познате оптужбе о незаконитом поступку приватизације, када је 2006. године већински капитал фирмe купио бугарски предузетник Валентин Захаријев. Те оптужбе они су кроз пријаве упућивали скоро пуних осам година различним правосудним инстанцима, али оне нису уважене и потпунак преиспитивања тог посла никада није покренут.

Пре три године они су „стигли“ и до Старзбура, подневши комплетну документацију Суду за људска права. Од њих су у два наврата добили позив за допуну докуметата и сада чекају шта ће да каже међународни суд, кад се ови домаћи не оглашавају.

■ **Право на парницу**

У дружењу малих акционара, које броји преко 800 чланова, углавном бивших радника, кажу да је повод за обраћање Старзбуру то што им је ускраћено право да воде парнични поступак. То право је загарантовано сва-

ком грађанину, организацији или фирмама. Они су одмах после приватизације 2006. године тадашњем Трговинском суду у Крагујевцу, сада Привредном суду, поднели тужбу за вођење парничног поступка у коме су хтели да докажу да је приватизација незаконита, јер имовина предузећа није правилно процене.

Наиме, основна њихова примедба је да су се приликом процене имовине додали груби фалсификати и да једна трећина капитала предузећа није ушла у процену вредности. Тако чланови Удружења наводе да нису у попис имовине ушле све хале од укупно три хектара, није пописана сва овласта, док је земљиште фирмe уписано као пољопривредно друге и треће категорије, а не грађанско.

Иако је „Ковачница“ током 1999. године два пута момбардовано и након тога су уложена велика средства и стотине хиљада радних сати радника на обнови хала, оне у проспекту нису уписане као нове грађевине, већ као старе зграде. Све то имало је за последицу да је званична процена вредности фирмe изашла на око девет милиона евра. Чланови Удружења наводе да је само у из-

СИМБОЛ „КОВАЧНИЦЕ“ И ЊЕНОГ ДУГОГ ТРАЈАЊА

градњу нове фабрике 1970. године и набавку опреме годинама након тога уложено преко 100 милиона марака.

Захтев да кроз парницу то докажу у Трговинском суду је одбијен као неблаговремен. Чланови Удружења оспоравају и инвестици-

цију од 3,1 милион евра коју је имао обавезу да уложи нови власник Захаријев. Тврде да је он уложио старију опрему за коју је прихваћена много већа цена од реалне. На ову њихову жалбу Агенција за приватизацију спровела је контролу и ангажовала вештака, који је потврдио вредност улагања, али мали акционари тврде да вештак посао није добро обавио јер је стручно неквалификован за то.

Трећи њихов захтев поднет полицији и тужилаштву је да се преиспита пословање предузећа од приватизације до данас, јер тврде да су се у фирмама догађале велике крађе и наводе да за то имају доказе. До сада се ни једна правосудна инстанца није огласила и прихватила да по њиховим приватизацијама поведе поступак, па је то и био разлог протеста испред Вишег тужилаштва у Крагујевцу. Једини који се огласио био је Врховни суд Србије, који је утврдио да, ако званична процена имовине не одговара њеном стању, одговорност за то сносе менаџмент предузећа и Агенција за приватизацију. Али, неко би то конкретно требало да преиспита и утврди истину.

■ **Синдикати незадовољни**

Бугарски предузетник Валентин Захаријев, који је у Србији купио још неколико металских предузећа, постао је власник 80 посто капитала „Ковачнице“ за 1,7 милиона евра. Данас је 323 радника незадовољно стањем у предузећу, примијима и условима рада. Незадовољство се накупило до те мере да су представници сва

а дела

измирен, али, ипак, почетком фебруара у Дирекцији оснивају Самостални синдикат како би се у законским оквирима борили за опстанак предузећа. Договор је постигнут и спроводи се, па Предузеће за изградњу града Крагујевца, као највећи дужник, готово свакодневно пребацује новац у траншама овом предузећу.

Драган Планић открива да је план исплате дуговања практично направљен на притисак синдиката на менаџмент Дирекције за урбанизам, и на препоруку Предузећа за изградњу. Иначе, потраживања су се нагомилава у последњих година дана под изговором да је град у финансијској кризи и да је буџет значајно умањен. За област урбанизма, упозорава он, за ову годину планирано је тек око 50 милиона динара, односно, колико је отприлике и потребно за исплату дуговања.

Месецима се, угљавном незванично, прича да градски членици имају намеру да трансформишу Дирекцију за урбанизам. Да ли је ово пут, или је беспарица баш велика?

- Многе власти су у прошlostи у почетку имале неразумевање пре Дирекцији за урбанизам, али неспорно је, један део актуелне градске власти, бар када говоримо о овој години, не разуме улогу урбанизма и просторног планирања. Тачно је да се поред борбе за исплату дуговања и нове послове боримо и за очување статуса предузећа. У каквом ће облику бити, видећемо. Вероватно ће то у наредном периоду дефинисати одређена законска решења, одговара Драган Планић.

Према његовим речима, мишљење градочаначника Стевановића је да је овакво предузеће потребно Крагујевцу и да се његов опстанак не доводи у питање. Међутим, визија Небојша Васиљевића, члана Градског већа задуженог за инвестиције и развој, са којим, признаје Планић, нису отворено разговарали, очигађа другачија. Окупљени запослени кажу да не знају праву истину и подсећају да је директор Дирекције за урбанизам Драган Јевтовић отворено говорио о трансформацији у интервјуу „Политици”, а потом сам себе демантовао, као и да је замена теза да је било покушаја републичке власти да усвајајем Закона о јавним набавкама, такође, угаси Дирекцију за урбанизам. Они питају како раде сродне ин-

ституције у Нишу, Шапцу, Суботици. Како ниједно друго предузеће у Србији није дошло у сличан проблем.

Када се говори о Закону о јавним набавкама, чињеница је, сматрају представници Самосталног синдиката, да се заправо наставља по старом. Као и остала институције у Србији, бар у 2014. години, сам закон још није дефинисао до краја за које делатности град има право да оснује своје предузеће, а за које послове мора да се спроведе поступак јавне набавке.

Да ли ће се Дирекција свести на Урбанистички завод, хоће ли и даље моћи да ради пројектовање и надзор, то су питања на која из врха државе још није одговорено. Из Самосталног синдиката упозоравају да се претходних месеци говорило о градском концепту да се део Дирекције за урбанизам припоји Градској управи, а део Предузећу за изградњу града Крагујевца. Међутим, истовремено указују да је Дирекција радила, на пример, регионални просторни план за четири округа централне Србије. Када би се урбанизам претворио у испоставу градске управе изгубио би се регионални карактер ове институције.

■ Трансформација неопходна

Члан Градског већа за инвестиције и развој Небојша Васиљевић отворено говори да ће до краја године уследити трансформација Дирекције за урбанизам. Закон о јавним набавкама, у ствари, не терети Дирекцију за урбанизам, већ терети градска предузећа попут Предузећа за изградњу уколико би се директно наручивали послови.

- Код јавних набавака не одговара директор који је добио набавку, већ онај ко ју је поверио. Такође, јасно је предочено да је са тим бројем запослених у Дирекцији за урбанизам, којих има 64, неопходно да уследи трансформација предузећа. Постоји интерес града за урбанизам, велико планирање, док пројекти парцелације данас раде све урбани-

стичке куће са лиценцима. Дакле, и мамо Закон о јавним набавкама, општу рещесију и недостатак инвеститора у односу на претходни период, лош прилив у буџет, али и слободно тржиште. Можемо наручити Генерални план, који се ради једном у 15 година, можемо говорити о планивима генералне регулације, планивима детаљне регулације, и имамо одлуку Градског већа на основу које се ти послови поверају Дирекцији. Све остало је на тржишту. Према томе, није град Крагујевац једина адреса са синдикалне оптужбе, образлаже Васиљевић.

Осим тога, како он каже, трансформација Дирекције, која није тајни концепт, подразумева да део послова који се односе на урбанизам и све што је неопходно за ту делатност остане у оквирима новооб-

снованог јавног предузећа Дирекција за урбанизам, да ради у име и за рачун града.

- То подразумева да за пројектовање, надзор, технички пријем, једноставно нема послса. Град то не може да им обезбеди. Поменуте услуге иду на тендер. Између осталог, и Закон о јавним набавкама је био повод за такво размишљање, мада је и раније разматрана идеја да се део Дирекције за урбанизам трансформише, могуће је, и као привредно друштво за консалтинг. У стању су да пруже и такве услуге, радили су за потребе „Фијата”, каже Васиљевић.

Да на тренутак занемаримо нагомилана дуговања града, која се, као је већ речено, измирују у траншама. На питање, када већ нема тајних планова о реоганизацији, чemu вишесмешечне дозирane прозивке од стране запослених у Дирекцији за урбанизам, члан Градског већа Васиљевић је још директнији:

- Увек је незадовољство када се руши монопол. Знам да ове речи запосленима неће да се свиде, али питам, ко може да им обезбеди отприлике 120 милиона динара годишње за плате. Који су то послови, како да им град обезбеди непосредно. Тржиште је отворено, слободно, годинама су упозоравани на ту чинионицу. Наглашавају да су кућа од значаја, то је неспорно, али град има интереса да задржи под своје окриље урбанизам, а пратеће делатности ће морати да зараде на тржишту, каже Васиљевић.

Он, између осталог, не жели ни да прећути чињеницу да тренутни начин функционисања Дирекције за урбанизам није за похвалу. Као он наглашава, град више не жели да сноси одговорност испред инвеститора, јер појединци из Дирекције за урбанизам учењују извођаче радова за технички пријем, надзор. Јавна је тајна да многи имају приватне фирме. Нека се одлуче где желе да раде, у Дирекцији за урбанизам или на тржишту, поручује Васиљевић.

Небојша Васиљевић:

Знам да ове речи запосленима неће да се свиде, али питам ко може да им обезбеди отприлике 120 милиона динара годишње за плате. Који су то послови, како да им град обезбеди непосредно.

три синдиката у предузећу, Самостални, АСНС-а и УГС „Независност”, припремили захтев да се обрате највишим државним руководиоцима и да затраже ревизију и поништавање приватизације.

Љубиша Цвијовић, председник Самосталног синдиката, каже да је последњи повод за нездадовољство смањење јануарске плате за 20 одсто. До тога је, како тврди, дошло због постављања нереално високих месечних норми радничима, а пошто су испуњене са 70 посто, уследило је умањење зараде и укидање тромесечног регреса.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило смањеним поруџбинама отковака и мањим обимом послана, који би могао да изазве последице већег обима и угрози опстанак колективе. Срђан Јелић, председник Синдиката АСНС у фабрици, каже да је до смањења послана дошло јер је фирмама прошле јесени, када је дошло до реконструкције Владе, рачун био блокиран 130 дана због дуга за порезе и доприносе од 2,5 милиона евра. То значи да запосленима доприноси нису уплаћивани у дужем времену, а за време блокаде предузеће је изгубило посао код шест пословних партнера.

На састанку са синдикатима ру-

ководство је умањење плате објаснило

ДА ЛИ ЈЕ ФАШИЗАМ У СРБИЈИ МОГУЋ

Звер ће нам се јавно представити

Звер је поново почела да риче. Пробудили смо је сами, чим смо на тренутак остављени без надзора, препуштени себи, својој трахицији и стеченој култури. Неспремни да прихватимо чињенице, ко ју је, када и како успавао прошли пут, спремни олако све да заборавимо, широкогрудо да опростимо себи враголасте "игре с ћаволовим репом", оргијашке несташлуке у дивоти валпургијске ноћи деведесетих

Пише Саша Миленић

САДА поново чујем њену рику, помешану, опет, с гласовима људи. Људи још увек, мада све ређе и безуспешније, покушавају да говоре. Али издаје материјни језик. Недовољно изражава, ништа не преноси, не прима се и не чује од нелудске рике са којом се стапа и у коју се, напослетку, претвара. Тада све изгворено постоји само као пропаганда. Слутим, јер сам то већ гледао раније. Заусти човек, а он скрене крик и од пола фразе лепо видиш: нема човека, него завија вук. Већина не да да је лавежа ода – ћуте. Само им очи светле, из дубоке таме у коју су погружени. Потцењивачки гледају, из уточијског сна о коначној освети, о чину славе који ће да искупи сву таложену инфериорност, кроз векове. Тихо се облаче у длаку – звер сјај.

Знам да ово моје осећање многима звучи претерано. Лирска преосетљивост. Можда и нешто горе: прљава игра неконкурентног такмача. Свакако, наћи ће разум, "слеп за негативно" (рекао би Адорно), неспособан да схвата стварност у њеном настајању, као тенденцију и развојни процес (појаснио бих ја), довољно охрабрења да игнорише упозорење.

Ту је вероватно и најјачи седатив и аргумент утхе: вечити мит лењог ума о "централном комитету", све присутој тачки надзора и контроле, недреманом окну моћних ложа из којих се штанцују и надгледају сценарији свих збијања на планети. "Јес, као да би ОНИ то тек тако допустили" (ОНИ – секуларно, световно божанство малограђанској атеизму и паганству; то може бити ЕУ, САД, Руси, Удба, ЦИА, људи у црном ... , у зависности од чега се ко плаши и у шта верује), већ чујем финални подсмећ мудрога незнана. Међутим, то одбијање упозорења, налик неизбийности и детињаством непристајању, заправо је симптом буђења звери и друштвеног преобрађаја који је већ у току.

Звер се храни душама људи и то што она једе и од чега расте јесте суштина људске егзистенције, душа гола и сама: чињеница да је сваки човек понаособ апсолутно слободан. Порицање слободе, или другим ре-

, Твоје није да радиш, него да се запослиш, да ти дају плату. Не питај како, није твоје да питаши и мислиш. Има ко мисли. Ти само треба да се опустиш и следиш припремљене трачнице: пусти мозак на отаву, вежи вола где ти газда каже, ћутуј и слушај.

Ова антииндивидуалистичка, фолклористичка основа из преграђанске, колективистичке, народне историје свију нација, увек је била плодно тле за које се сваки фашизам хватао. Свака традиционална култура, у том смислу, испуњава први услов за могућност појаве фашизма. Међутим, то нијеово.

ГРАЂАНСКА историја је, у међувремену, интензивно афирмисала концепт људских права, а то значи слободу и одговорност појединца, управо као инструмент заштите друштва од фашијаоних тенденција. Нарочито после Хитлера, слобода управо значи институционализовано право појединца да буде остављен на миру, да мисли другачије, а то управо значи: заштићено право појединца да буде независан од сопствене већине, издајник у њеним очима. Због тога, решиточно, неумитно је и лично одговоран за сва сопствена непочинства, у ма колико већине да их је извршавао, ама баш као да их је вршио сам. У циљу заштите ових права, сваког човека и грађанина, нису фином подешени само конституије, судови и закони, већ и читав низ контролних пракси. Најбољи је пример за сагледавање овдашње звери компромитација „Параде поноса“.

Само глуп може да се прави да мисли да је „Парада поноса“ пропагандни хомосексуални институт. Наравно да сви знају за пинк индустрију и профите које она остварује кроз практиковање ове грађанске демонстрације. Међутим, не само што је тржишна снажајљивост легитимна и друштвено по жељна, него не може се тиме замаглiti уставно-правна суштина овог теста. Установи свих слободних земаља гарантовају свима слободу јавног окупљања. Бесмислено је фактичност тих гаранција проверавати и потврђивати на митингу подршке влади, то би могло проћи и у Сталиновој Русији.

Да ли слобода јавног окупљања, као право сваког појединца, универзално постоји, проверава се на примеру оне мањине која није омиљена ни у једној већини на свету. Вишеструкој сломом идеје „Параде поноса“ наше је друштво успело само у једној ствари: успешно је одбранило проскрибовано и санкционисано право на дискриминацију. Устав, право, судство и извршна власт признали су недвосмислено: постоје појединачни примери када је немогуће заштити појединца и његова људска права од анонимне већине.

Потребно је показати први такав пример, једном признати слабост. Колективистички атавизам, као стихија, као вода у зиду, тражи и налази и све остale пукотине. Док не стекне самопоуздање да изађе из анонимности. Слутим, дакле, да је изазао из анонимности, из језичких стереотипа, паланачких навика, не-прилагођених традиција, ситних неускладењости, управо на помољу: звер ће нам се јавно представити, као званични програм, парола дана и обавезујућа норма. Све несавршености система, окупљене у усхијујућој кохерентности, успоставиће систем и поредак.

Дуг је пут од пропasti „Параде поноса“ до данашњег стања ствари, оптерећеног слутњом, али консеквентан. Овдашње радништво није мрднуло прстом док су гејеве млатили по улицама Београда. Не само активисте ЛГБТ популације, него и све оне грађане који су разумели зашто је њихово право услов сопствене не правне сигурности. Заправо, сви су изгледи да је управо радништво у тим контраакцијама лажног поноса, у том бесу већине због права на различитост, и те како мрдало прстима. А после су поједини те исте прсте демонстративно секли са синдикалним протестима отпуштених и никад више запослених.

Зар је баш толико тешко схватити да права радника старијих од 50 година гарантује онај исти Закон који штити понос сваког појединца у ама баш сваком личном својству? Придружујући се нападима на „Параду поноса“, радништво је практично поништило закон који њих штити од незапослености у пољским годинама. Таква је природа права и универзалних вредности: када падну у једном, макар и најспорнијем случају, пали су у свим случајевима. Њихова снага је само и једино у њиховој универзалности и важе само док неумитно важе у ама баш сваком појединачном случају. После су се поједини синдикати дозвали памети, најавили подршку поновљењу „Параде поноса“ и своје активно учешће, али већ је било касно, дух универзалности и слободе већ је био рађен и све је изашло на спрну.

СИСТЕМ правне државе и поредак људских права већ се увршио сам, са собом спрда, удвојици показује звери да је чују њену рику, да је спреман за велики почетак излaska из анонимности и већ му утире пут. Како иначе схватити да је одлука Уставног суда прихваћена

, Како схватити да је одлукама Уставног суда прихваћена жалба на Статут АП Војводине у којој се, поред осталог, неуставним називају одредбе "грађани Војводине" и "територија Војводине", као тобожњи неприпадајући атрибути државности? Када би то тако било, онда би испало да су све локалне самоуправе у Србији неуставне

, Нама су и у злу некако ближи тепајући деминутиви. Напросто, могуће је, сасвим, да ни при овом степену распада грађанске парадигме, ми ипак нећемо завијати са вуковима. Али и завијати с вучићима може бити довољна срамота

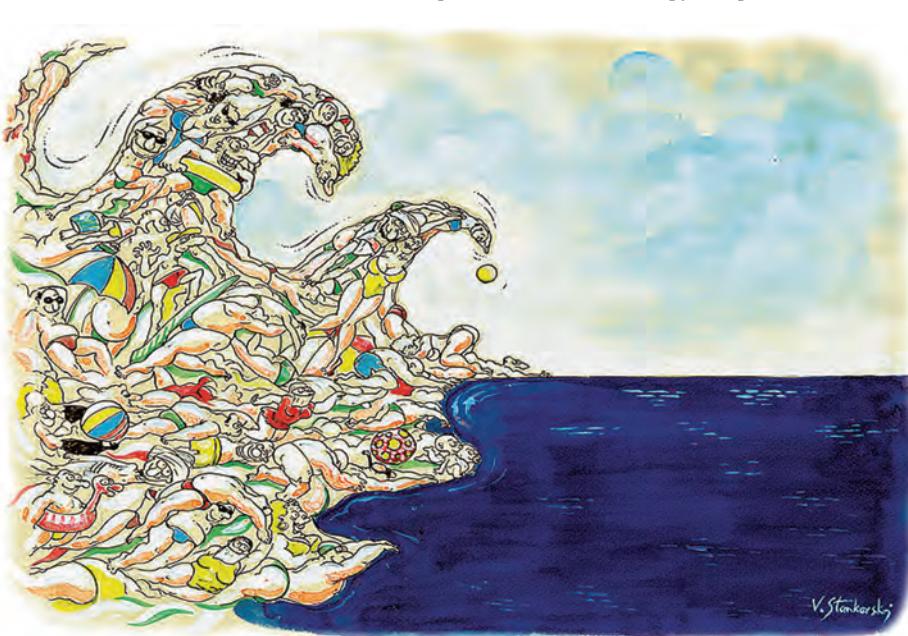
жалба на Статут АП Војводине у којој се, поред осталог, неуставним називају одредбе "грађани Војводине", као тобожњи неприпадајући атрибути државности? Када би то тако било, онда би испало да су све локалне самоуправе у Србији неуставне, те да је спорна уставност самог концепта локалне самоуправе, који иначе Устав гарантује управу као право грађана.

Јер у статуту сваког града и сваке општине у Србији стоје појмови територије тога града и његових грађана. Од тог чина Уставног суда консеквентно, по тој посвраћеној логици, делује и Влада када политички употребљава локалне самоуправе, јер би, по свакој другој, управу тај чин Владе био незаконити напад на уставну гаранцију самоуправе. Ако овај пример некоме не делује као спрдња са правним поретком и његовом логиком универзалности, од стране оних који су дужни да га намећу и штите, онда га мора разуверити пример недавне одлуке Управе за јавне набавке.

Наиме, на захтев "Колубаре" из Лазаревца да ангажује свештено лице из СПЦ за потребе чинодејствовања при измештању месног грбља при проширењу рударског копа, Управа за јавне набавке је одговорила упућујући предузеће на расписивање тендера за попа!? Ово заслужује да се системском самоспредњом мало и жонглира: зашто само у тој епархији? Што се не би увела шире конкуренција на духовном тржишту? Усталом, упољојени су православни, а СПЦ није једина православна црква у захвату Уговора о стабилизацији и придрживању, па би тендент морао бити међународни!? Не чуди зашто звери нарочито пријају ова самопонижавања поретка на сакралним темама.

Има, међутим, у тој спрдњи систему на тему државе и грађанских права и нешто исконски хуморно и наше. Нешто номадско и чокалијско, нешто изузетно витално и неискривено, а толико ситно и мизерно да се ниједном поретку не исплати и не да, па ни поретку зла. Јадна је утха, али можда и последња: постоји нешто специфично у менталитету овдашњег колективизма и предања што не само да се не да грађанској држави еманципације и поретку права, него је неухватљиво за било који систем, па му је и фашијаони компромис одвећи озбиљан и напоран. Нешто напротив врљаво и лоповско, нишче, парижко и маргинално уз сваку идеју.

Тај јуродиви анахизам нашег тла можда је и последња заштита од звери, јер у тим пијаним јендецима личне одговорности она се не чује ни кад пева уз уво. Ту је сопствена безвредност, инфериорност и дискриминисаност унапред прихваћена као полазна чињеница домаћег буџака. Нешто операционалније речено: можда нас од пуне фашијацје чува још само наша нискост и маленост. Не прија дигнитету, али близко је стварности да ни за шта велико нисмо, па ни за велико зло. Нама су и у злу нешто ближи тепајући деминутиви. Напросто, могуће је, сасвим, да ни при овом степену распада грађанске парадигме, ми ипак нећемо завијати са вуковима. Али и завијати с вучићима може бити довољна срамота.

На захтев "Колубаре" из Лазаревца да ангажује свештено лице из СПЦ за потребе чинодејствовања при измештању месног грбља при проширењу рударског копа, Управа за јавне набавке је одговорила упућујући предузеће на расписивање тендера за попа!? Ово заслужује да се системском самоспредњом мало и жонглира: зашто само у тој епархији? Што се не би увела шире конкуренција на духовном тржишту?

ujedinjeniregionisrbije.rs

7

Драги моји Крагујевчани,

Дуг је и тежак пут за нама, али величанствен и неупоредив.

За мање од једне деценије прошли смо растојање од места пораза до охрабрења, од долине глади до града будућности.

Нико нам ништа није поклонио, за све смо морали да се боримо, храбро и упорно. Године наших протеста, дани и ноћи наших шетњи и отпора, створили су одлучујућу енергију борбе за наше животе и наш град.

Из ње је никла оригинална и самосвојна политика развоја Крагујевца. Захваљујући томе и само томе смо успели. Направили смо квалитативну промену у Крагујевцу пред којом Србија нема пример за поређење, осим у временима настанка Србије, једном давно, у 19. веку, али и тада у нашем граду. Изборили смо се због тога што смо увек били заједно уз јасан циљ, уз наше наде за наш град и сопствену будућност у њему.

Изборили смо се јер смо увек били заједно за Крагујевац.

Овим писмом тражим да останемо заједно.

Предстојећи парламентарни избори, који ће бити одржани у недељу 16. марта, за Крагујевац имају изузетан значај. На њима, ми Крагујевчани, заправо, одлучујемо о томе да ли хоћемо да бранимо извојевану самосвојност нашег града на добробит Србије? Да ли разумемо размере и значај постигнућа овог нараштаја?

Крагујевац, којег није било ни у српској временској прогнози, данас се изричito цитира на светској мапи повољних инвестиционих и привредних дестинација. Крагујевац који је некада чекао на пријем пред канцеларијама администрације у Београду, данас је у кругу високих званичника и дипломата у Савету Европе у Стразбуру, и у Уједињеним нацијама у Њујорку, представљен као лидер и узор међу градовима Србије. Са својом отвореношћу и економским амбијентом, са решеношћу да ради и привређује.

Ниједан град нема бољу сарадњу са државним универзитетом на својој територији, ни стручније и академски верификованије војство у локалној самоуправи. У пољопривреди смо поставили стандарде аграрног буџета на које с поносом указује и Српска академија наука и уметности.

У области социјалне политике установили смо систем који за узор истичу надлежни државни органи, а у области социјалног становаша постигли смо резултате за које добијамо и међународна признања.

Крагујевац је постао, и званично, узбудљив град, са релевантним изложбама, спектакуларним позоришним представама, награђиваним интернационалним музичким фестивалима. Крагујевац је место радње и продукције ударних националних телевизијских серија, али и медијских кућа других земаља, град званично уврштен у европску мапу повољних филмских дестинација. А успех и препород крагујевачког спорта најсликовитији је пример нашег успона и развојног скока града: Крагујевац, традиционално, без базена и велике реке, важио је за град непливача, а данас смо шампиони Европе у ватерполу.

Крагујевац мора и даље остати охрабрење за Србију и једна од ретких шанси нације за излазак из кризе.

У земљи је јако тешка економска ситуација, оскудица је свакодневна и све већа, пословни и породични живот се напињу на границама издрживости. Развој града је отежан и видно успорен. Притисак кризе се итекако осећа.

На овим изборима ми одлучујемо: да ли желимо да попустимо пред општим трендом уравниловке, клишеа и послушничког климања главама?

Хоћемо ли да дозволимо да се политика републичке владе са неартикулисаним амбијентом привредне парализе прелије и у наш град? Зависи једино од нас – и одлука је ваша, драги моји Крагујевчани.

Хоћемо ли остати Крагујевац – или ћemo на мапи једноумне Србије постати само још један географски појам?

Мислим да нам родољубива дужност и државотворна шумадијска разборитост налажу супротно: да развојни тренд продуктивности и успешности Крагујевца пренесемо на целу Србију. Тражим да на овим изборима покушамо да помогнемо Србији, али пре свега и изнад свега ми морамо да одбрамимо Крагујевац.

Многи су долазили и одлазили.

Многе су политичке опције тријумфално настајале, али и без трага ишчезавале чим су огољено биле препознате.

Једина константа свих ових година искушења и великих успеха је наша заједничка борба за Крагујевац и за Шумадију.

Тражим да одржимо овај континуитет, јер имамо јасан и достојанствен циљ. Чист као суза.

Због тога тражим да не попустимо.

Да одбрамимо Крагујевац.

Да радимо и да живимо.

Свакако ваш,

Верољуб Верко Стевановић

Mада је почетак академске године још далеко, студентска популација је већ добила разлог за забринутост. У години у којој нам обећавају стезање каши, које подразумева да ће се број породица који не могу да саставе крај са крајем поприлично увећати, поједини факултети најављују повећање школарине. Међу онима који планирају да затраже више цене школовања академаца који нису успели да ослободе или задрже статус буџетног студента налази се и неколико факултета из састава Универзитета у Крагујевцу.

Уколико Савет Универзитета потврди предлог Сената, усвојен крајем фебруара, и све добије дозволу Министарства просвете, више цене школовања могу очекивати студенти Правног, Економског, Агрономског и Техничког факултета, док би цена школовања академаца који студирају на Учитељском факултету у Ужицу могла да буде нижа за десет процената.

Иако студенти и део јавности сматрају да је новац који би пристигао повећањем висине школарина требало да представља солидарни студентски допринос попуњавању мањка у професорским цеповима (због опорезивања зарада виших од 60 хиљада динара), академска заједница има друге аргументе.

■ Минимално више, а још на рате

Из штурога саопштења Службе за односе са јавношћу Универзитета може се једино сазнати да „Универзитет у Крагујевцу, уважавајући економску ситуацију која је последицу има и тежак финансијско-материјални положај студената и њихових породица, није повећавао висину школарина од 2010. године“. Уз ову информацију, коју Универзитет нуди као једини аргумент за зелено светло које је Сенат дао факултетима који су тражили више цене школовања, стоји још и подatak да су школарина на већини факултета остала исте као и ранијих година, а да су повећање које су тражила четири факултета минимално и не прелази десет процената.

Иако их студенти и родитељи који све теже плаћају школовање оп-

ПРОШЛОГОДИШЊИ
БРУЦОШИ ТЕХНИЧКОГ
ФАКУЛТЕТА У ЧАЧКУ

НАЈАВА ПОВЕЋАЊА ШКОЛАРИНА

Факултетима мало, студентима много

Више цене школовања, за коју хиљадарку, затражили Економски, Правни и Технички, Агрономски чак 50 посто повећања, док Учитељски факултет у Ужицу планира смањење школарине. Један од аргумента за поскупљење је и што држава не испуњава своје обавезе према факултетима

тужују за бањато завлачење руке у цепове, факултети сматрају да је поскупљење оправдано.

На Економском, који планира да уместо 77.000 динара самофинансирајуће школовање од наредне школске године наплаћује 80 хиљада, кажу да минимална корекција не би требало да се одрази на стандард 2.167 академаца који плаћају школовање. Декан проф. др Љиљана Максимовић објашњава да би корекција цена, заправо, требало да олакша студентима да на време измире обавезе.

- Ми смо до сада студентима омогућавали да плаћање школарина разложе на четири рате, али се испоставило да велики број није у стању да измири обавезе на време. Ове године нам се обратило преко 150 академаца са молбом да им, због тешког материјалног стања породице, одобримо одлагање плаћања. Због тога смо одлучили да од наредне године свима омогућимо плаћање на осам рата. Таква погодност, којим све

који студирају на нашем факултету стављамо у равноправни положај, захтевала је минималну корекцију цене коју, када се разложи на осам рата, већина неће ни осетити.

Други разлог је чињеница да Факултет за хотелијерство и туризам из Врњачке Бање годину школовања наплаћује 80.000 динара. Пошто је реч о сродном факултету и како и ми имамо исти модул који школује кадар за потребе туризма и хотелијерства, сматрали смо да наш факултет, са традицијом и резултатима које има иза себе, заслужује да се изјед-

МАЛА КОРЕКЦИЈА, СА 77 НА 80 ХИЉАДА ДИНАРА: ПРОФ. ДР ЉИЉАНА МАКСИМОВИЋ, ДЕКАН ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА

начи са знатно млађим факултетом из састава истог Универзитета, образлаже професорка Максимовић.

На Правном факултету, који тражи да самофинансирајући студенти уместо 66.000 убудуће за годину студирања издавају 70 хиљада динара, поред чињенице да иста цена школовања важи већ четири године, као аргумент користе и подatak да се право нигде у земљи не може студирати за тако мало новца. Продекан за наставу проф. др Милан Палевић чак тврди да је висина школарине на Правном међу најнижим у оквиру свих друштвено-хуманистичких факултета у земљи.

Одговарајући на спекулације да би вишак новаца сакупљен од 568 академаца који плаћају школовање могао отићи у професорске плате отворење солидарним порезом, професор Палевић тврди да за ове намене није предвиђен ни један једини динар.

- Ако нам оснивач одобри повећање сваког новаца усмерићемо на побољшање услова студирања и подизање студенских стандарда. Ми већ имамо

Акциони план за побољшање услова студирања од кога нећемо одустати и ако висину школарине будемо морали да задржимо на истом нивоу, али би било много лакше уколико у каси буде било више новца за спортске активности, студијска путовања, научне пројекте... Онима који мисле да сваког одлази професорима треба рећи да наш факултет од државе добије тек 25 до 30 одсто новца предвиђеног за материјалне трошкове. Због тога се сами морамо сналазити са плаћање рачуна за грејање, струју и све остало што стиче на наплату, каже наш саговорник.

■ Агрономима „скочила“ цена

Иако у званичном саопштењу из пи-ар службе Ректората пише да максимално предложено повећање висине школарине не прелazi десет процената, школовање на Агрономском факултету из Чачка требало би да поскупи за читавих 50 процената – са 26.000 на

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ШКОЛАРИНУ СА 66 ПОДИЖЕ НА 70.000 ДИНАРА

РЕАГОВАЊЕ АКАДЕМАЦА

Студенти спремни за протесте

Студентска популација коју свака власт респектује и на чије незадовољство често рачунају они који би желели да је се домогну сматра да време пред изборе није погодно за реакцију на најављено поскупљење школовања. Београдски академци су, ипак, најавили протесте уколико нова влада да зелено светло за подизање висине школарина.

Судећи по ономе што тврде представници студената који студирају на крагујевачким факултетима, више школарине и њих ће диди на ноге. Никола Ивковић, студент про-

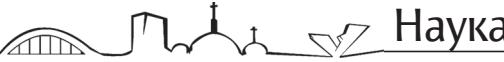
ректор Универзитета у Крагујевцу и члан Националног савета за високо образовање који у овом телу представља асоцијацију студената СКОНУС, каже да ће поскупе ли школарине за један једини динар крагујевачки студенти одговорити масовним протестима.

- Нама још нико званично није рекао да ли ће, и у ком износу, школарине бити повећане, али знајући како студенти живе сигуран сам да већина породица које се довијају да школују децу више нема никаквих могућности за додатне трошкове. Јер, ма колико да су та повећања мала за многе студенте који, поред школарина плаћају и пријаве испита, станарине, храну... она су превелика.

Јасно нам је да факултети тешко функционишу зато што држава не испуњава своје обавезе, али нећемо дозволити да се небрига државе пребави на наша плећа. Ми не желим да сајсмо последице чињенице да власт која непрестано причу о важности високог образовања није кадра да обезбеди новац за грејање, струју, наставна средства, библиотеке. Нећемо допустити да нама наплате оно што су они дужни да дају и зато смо спремни да се боримо. Сигуран сам да овог пута неће бити тешко покренути студенте. Покренуће их незадовољство не само школаринама него свима што се догађа у високом школству, каже Ивковић.

НИКОЛА ИВКОВИЋ, СТУДЕНТ ПРОРЕКТОР УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ

Јефтиније за десет хиљада

За разлику од већине факултета у држави које тврде да је повећање висине школарина услов за одржавање квалитета високог образовања, Учитељски факултет из Ужица планира да смањи цену студирања – са 90 на 80 хиљада динара. Иако би се могло претпоставити да разлог за такву одлуку лежи у осетно смањеном интересовању за диплому учитеља, која нема прођу на тржишту рада, продекан за наставу проф. др Бранко Поповић тврди да је умањење школарина последица домаћинског пословљања.

- У сарадњи са Министарством просвете и градом успели смо да обезбедимо средства за покривање материјалних трошка, а захваљујући ТЕМ-ПУС пројектима које смо радили у оквиру Универзитета рачунарску опрему која ће задовољити потребе извођења наставе у наредних неколико година. Имајући све ово у виду, решили смо да домаћинским вођењем факултета помогнемо друштву и изађемо у сусрет нашим студентима и њиховим породицама, каже професор Поповић.

39 000 динара! Овај факултет је до сада био познат по најниској школарини у земљи, што је изазвало неверицу и интересовање престоничких медија. Јефтино школовање, према тврђњама декана проф. др Владете Стевовића, није стимулисало студенте, што се негативно одражавало на ефикасност студирања.

- Ми годинама не уписујемо самофинансирајуће студенте, па нам висина школарина није била важна. Болоња, која предвиђа да право школовања о трошку државе може задржати само студент који оствари одређен број бодова, довела је до тога да се на нашем факултету појавило стотинак академаца који морају плаћати студирање. Пошто је реч о студијама које захтевају доста вежби у лабораторијама и на терену, што много кошта, морали смо да захтевамо више цене школарина.

Други, можда важнији, разлог је што се показало да при овако ниским ценама школовања студенти не воде доволно рачуна о томе које ли положити доволно испита и остати на буџету. Да би у више рата исплатили тако малу суму не морају чак ни родитеље обавештавати да нису испунили услов за упис године, па се студирање непотребно продужава. Због тога смо, у договор са студентима, одлучили да их подизајемо цену стимулацијом на учење, каже декан Агрономског факултета.

Рачуница званичних служби Универзитета нетачна је и случају Техничког факултета у Чачку, где би студирање требало да поскупи за 20 одсто. Корекцију цене школовања са 62 на 75 хиљада динара годишње продекан за наставу проф. др Милан Плазинић образлаže аргументима да је за четири године, од када цена школовања није мењана, поскупело све што је потребно за одржавање квалитета наставног процеса. Такође, напомиње да сродни факултети, попут ЕТФ-а и ФОН-а, имају дупло више школарине.

Без обзира како стоје са математиком, црту испод рачунице факултета из једнице крагујевачког Универзитета подврђује ће Министарство просвете, које већ годинама успева да цене студирања задржи на истом нивоу. Хоће ли се факултети коначно изборити за њихово повећање зависиће од тога да ли ће они који нас буду водили после избора проценити да ли им се више исплати да попусте студентима или њиховим професорима.

Јаворка СТАНОЛЕВИЋ

ИСТРАЖИВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА БИОМЕДИЦИНСКИ ИНЖЕЊЕРИНГ

Наши, а европски

Мада смо постали препознатљиви у Европи, што ни мало није било лако, увек предстоји велика борба, јер ништа не гарантује да се увек може добити пројекат, каже Ненад Филиповић, директор БиоИРЦ-а

Крагујевачки БиоИРЦ – истраживачки развојни центар за биомедицински инжењеринг, који је настао пре мање од једне деценије, већ је стекао значајну репутацију у европским круговима. Да су постали препознатљиви и признати од међународне научне јавности сведочи подatak да су тренутно укључени у три међународна пројекта које финансира Европска унија, у вредности од неколико милиона евра.

Иако су успели да се добро позиционирају у Европи, то се, признају, није додигло преко ноћи. Био је то дуготрајан процес који је захтевало много рада и објављених радова како би достигли одређени статус на научној лествици. Тек онда је било могуће конкурисати за пројекте које није лако добити. Свега од два до пет одсто пријављених успе да их добије, а сваки је вредан неколико милиона евра. За последњи завршени пројекат, рецимо, издвојено је 10 милиона евра. У њему је учествовало 20 партнера, а БиоИРЦ-у је за пет година колико је трајао донео око пола милиона евра.

НАША ИСТРАЖИВАЊА ПРИМЕЊУЈУ СЕ У МЕДИЦИНИ: НЕНАД ФИЛИПОВИЋ

У овом истраживачком центру двадесетак младих научника различитих профила бави се применом технике и технологије у медицини. Њихов посао је развијање софтвера за компјутерске симулације разних процеса у медицини, који служе за постављање ране дијагнозе, примену оптималне терапије, дизајн лекова и слично.

■ Све се примењује

Директор Центра Ненад Филиповић објашњава да се највише ради на детекцији кардиоваскуларних оболења, предвиђајући развоја болести артеросклерозе и плака. То је, тренутно, нови модел који се примењује у медицини. Тако рецимо, када лекар сагледа стање пацијента и постави дијагнозу, следи и корак даље. Сада је са прикупљеним подацима могуће компјутерски предвидети даљи ток болести, што лекарима много значи у даљем праћењу пацијента. Осим тога и сама хируршка интервенција ради се уз компјутерску симулацију, комјутерску којом се одређује како треба да изгледа стент и прецизно се дефинише место где треба да се угради.

Филиповић напомиње да они не спроводе базична истраживања, већ све што се ради има практичну примену.

- Велику улогу код нас имају инжењери, а користе се најновија достигнућа науке и технологије. Истовремено, радимо и са лабораторијама које обављају експериментални део, као и са клиникама у Европи и Америци. Све то чини добар спој, који омогућава да се врхунска технологија ради и овде у Србији. То нас не кошта много, јер су, практично, потребни само рачунари и знање. Додуше, то нису обични рачунари, него специјализовани који раде велике прорачуне, па је потребна добра опрема. Она, иначе, постоји на нашем Универзитету и ми је

СУПЕРКОМПЈУТЕР, ЈЕДАН ОД ДВА У СРБИЈИ

користимо, а добили смо и суперкомпјутер који има велике могућности, каже Филиповић.

Подсећања ради, треба навести да је пре две године Министарство просвете, науке и технолошког развоја за потребе научноистраживачких пројеката одобрило набавку два суперкомпјутера. Један је смештен у Институту за физику у Београду, а други вредности 750 хиљада евра у БиоИРЦ-у у Крагујевцу.

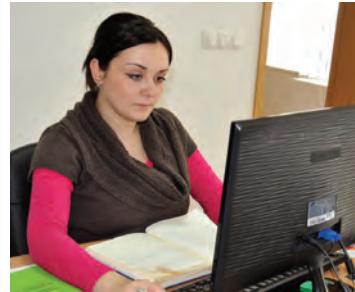
Као један од нарочито занимљивих пројеката у овом истраживачком центру издавају рад на лечењу канцер-а, који се реализује у сарадњи са Хјустоном, при чему се убаџивањем нано честица у организам пацијентата, које избацују лек на оболело место, директно уништавају ћелије рака. Наш центар је део великог тима и ради компјутерске симулације. За, отприлике, две године очекује се да ће и код нас почети експериментална фаза, прво на животињама, а онда и на људима.

Интензивно се ради и на трећем европском пројекту који се односи на помоћ особама са оштећеним слухом, односно на развоју имплантаната који би били трајно утрављани у слуху, дајући једну потпуно нову димензију излечења.

Пројекат је вредан око пет милиона евра, а део који припада БиоИРЦ-у је између 300 и 400 хиљада евра.

- Радимо потпуно нову методу за уређај за испитивање слуха који ће имати значајну примену код беба, како би се у најранијем периоду открило евентуално оштећење. Други део пројекта односи се на имплантанте који се директно утрављају у ухо. Они су, тренутно, јако скупи и један кошта око 40 хиљада евра, али реч је о трајним имплантантима који механички сигнал претварају у електрични импулс и шаљу у мозак, тако да ће вратити слух онима који никада раније нису могли да чују. Овај пројекат је тек почeo и трајаћe.

ЗАПОСЛЕНИ О СВОМ СТАТУСУ

Јелена Ђоровић (28), дипломатија хемичар:

Бавим се молекулским моделирањем, односно испитивањем антиоксидантних особина у биљкама које су лековите и користе се у медицини у превенцији неких болести. Већ три године сам у овом центру и веома сам задовољна. За сада не планирам да одем из земље, осим уколико не добијем неку много бољу понуду.

Дејан Миленковић (32), доктор хемијских наука:

Запослен сам овде четири и по године и бавим се симулацијом хемијских реакција у организму у циљу превенције. Ангажовање и рад у центру омогућили су ми да проведем месец и по дана у Загребу на усавршавању, што ми је било од велике користи.

Михајло Милошевић (30), доктор наука машинског инжењерства:

Бавим се нумериčким моделирањем. У Центру сам пет и по година, радим на разним математичким моделима, са циљем да они добију резултате који прави експерименти. Раније сам био на усавршавању у Немачкој и у Чикагу. Веома сам задовољан условима рада и зарадом и неамам намеру да идем из Крагујевца.

Војислав Исајловић (33), доктор наука биоинформатике:

Основне студије завршио сам на Машињском факултету у Крагујевцу, а докторске на Факултету информационих технологија. Радим у центру већ осам година, од 2006, практично, од оснивања. Овде имам могућност да радим на атрактивним пројектима који ни мало не заостају за светским условима рада и зарадом и неамам намеру да идем из земље, али нисам их прихватио, што не значи да ће и убудуће бити тако.

••• три године, а у последњој се очекује клиничка примена, објашњава наш саговорник.

Још једно „чудо технике“ на чијем пројекту ускоро треба да почну да ради у БиоИРЦ-у је уређај за праћење срчаног ритма, како би пациенти могли сами код своје куће да ураде ЕКГ. Нови апарат изгледаће као мобилни телефон и потребно је само га прислонити на груди, а након десетак секунди он шаље све информације у централни сервер у болници, који их обрађује и уколико се испостави да нешто није у реду, апарат одмах запиши. То је најновија технологија, а на овом пројекту ради велики европски тим.

У оквиру мањих пројекта Филиповић је споменуо паметну машину за избацање тениских лоптица која има много више степена слободе, као и две додатне камере које прате како је тенисер вратио лоптицу, а потом симулира и врши процене. Овај посао ради за Новака Ђокорвића. Такође у Клиничком центру у Београду налази се машина за испитивање еластичности ткива пацијента, чији су аутори истраживачи из БиоИРЦ-а.

Нажалост, у нашем Клиничком центру ништа од овога се не примењује, мада би то желели. Сада покушавају да ангажују студенте са Филолошког факултета за израду софтвера за аутоматско превођење. Објављавају да ће направити бољег преводиоца од оног који сада постоји на „Гугл“.

■ Није лако добити пројекте

Да је веома тешко добити неки пројекат и да влада велика конкуренција потврдио нам је и наш саговорник, јер је реч о пројектима чија је вредност око десет милиона е-

О БИОИРЦ-У

Издржавају се од пројекта

БиоИРЦ је истраживачки центар који функционише као независна истраживачка организација, која се бави искључиво истраживањем, запошљава младе и школоване људе и финансира се од пројекта. Центар је званично регистрован пре шест година у Министарству науке, иако је ова група за медицински биоинжењеринг почела да ради нешто раније под руководством чуvenог професора Милоша Којића. Његово оснивање помогла је локална самоуправа, а функционисао је прво као део Универзитета, потом Српске академије наука. Прва екипа почела је да ради 2005. године под слоганом „Не идем из Крагујевца, оставјам у Европи“. Центар је 2008. године добио статус независне установе.

Запослено је 25 стручњака свих природно-техничких наука, а просечна старост запослених је 29 година. Највише има инжењера са Факултета инжењерских наука, затим информатичара са ПМФ-а, хемичара, биолога, а сарађују и са докторима медицине.

вра, колико, рецимо, кошта пројекат „артрит“, па су за то потребне изузетне референце.

За учешће на неком европском конкурсу постоји сасвим отворен приступ такозваном европском пулту, где сви могу да конкуришу. Сама процедура, јако је компликована и све се строго контролише. Гледају се све референце, као и кредитна историја кандидата. Све мора до детаља и врло прецизно да се дефинише, као, рецимо кошта који ће бити плаћен истраживач на пројекту, колико струје ће бити потрошено и слично. Мада су постали препознатљиви, увек предстоји велика борба, јер ништа не гарантује да се увек може добити пројекат, каже Филиповић.

Сви пројекти, иначе, раде се са великим број партнера, а БиоИРЦ редовно сарађује са истраживачким центром у Хјустону. У области пројекта канцера на директној вези са Мајром Фераријем, који је највећи светско име у нанотехнологији. У Европи сарађују са колегама у Грчкој (Јањина и Атина), Италији (Пиза, Болоња и

Милано), Немачка (Хајделберг и Штутгарт), Француска (Париз).

Осим тога, запослени у БиоИРЦ-у имају могућност да путују и усавршавају се, али се и враћају на своја радна места, јер имају изузетно добре услове за рад и пристојно зарађују. Додатно ангажовање на пројектима омогућава и додатну зараду.

- Запошљавамо најбоље студенте, а то што сам професор на Универзитету омогућава да их унапред одаберем, на другој и трећој години. Понудимо им стипендије и тако их на неки начин стимулишемо и везујемо за нас. Тренутно имамо троје стипендиста и они читаву праксу остварују у нашем истраживачком центру, а њихова обука траје минимално две године, објашњава руко водилац Центра. Он додаје да се планира проширење екипе, како би се формирали независни тимови у оквиру Центра. Већ сада су на граници капацитета и уколико би дошли нови пројекти морали би да ангажују више људи.

Филиповић сматра да је ово добра шанса за младе људе да не одлазе из земље и да овде стекну нова искуства. Тенденција је да се подстиче медицински биоинжењеринг, а отварају се и докторске студије на новој Европи, у чију мрежу је укључен и крагујевачки универзитет. Студенти и професори ће моћи да круже по Европи, слушају различита предавања, а диплома ће им бити заједничка. Исто тако, настоји се да се оснује што више оваквих центара, или и да се из таквих истраживања нешто конкретно направи за одређене фирме, што је одавно постало пракса у свету.

Гордана БОЖИЋ

ПРОГРАМ ЗА ТЕНИСКЕ ЛОПТИЦЕ

КОЛИКО ДЕЦА ВОЛЕ КЊИГУ

Задовољни л

Млађим основцима и предшколцима књига је „најбољи друг“. У седмом и осмом разреду одвуку их друга интересовања, а мали број враћају јој се у средњој школи. Чак трећина средњошколаца током распуста не прочита ни једну књигу, а лектиру узму у шаке кад их приморaju

Pазговор неколико малишана старијих између десет и дванаест година година, вођен пре неколико дана током вожње градским аутобусом, боле од свих статистичких података илуструје колико данашњи клиници читају.

- Па, препукло јој је срце од туге, самоуверено ће девојчица.

- Ма, како од туге? Да није ипак од те мисе, неповерљivo ће дечак.

На ову анегdotу читаоци ће се наслеђати, али на сурве цифре из различитих истраживања сигурно неће. Истраживање УНИЦЕФ-а каже да свако пето домаћинство у Србији у коме живе деца нема ни једну дечију књигу. Чак трећина средњошколаца, према подацима Завода за проучавање културног развијатка, књигу у рукама узима само када мора. Сваки трећи током распуста не прочита ни једну једину књигу, а 26 одсто потруди се око тек једног наслова.

Достојевског прочитао сваки десети

Многи ће аутоматски за то окривити избор школске лектире. Истражи-

ИСТРАЖИВАЊЕ РАЧАНСКЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Маријана анкетирала другаре

Ученица Средње школе „Ђура Јакшић“ у Рачи Маријана Урошевић на прошлогодишњој републичкој смотри талената представила се истраживањем о читалачким навикама својих школских другова. Податке презентоване у њеном раду требало би да прочита сваки наставник књижевности.

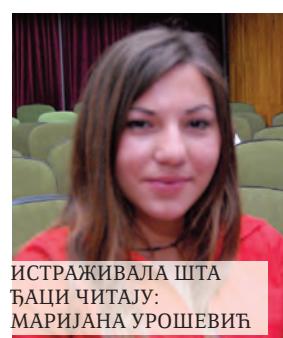
Они показују да 92 одсто ћака ове средње школе зна где је градска библиотека, али само половина одлази у њу да позајми књиге. Трећина оних који не одлазе у библиотеку кажу да не воле да читају. Сваки четврти анкетиран ћак не поседује ни школску библиотеку, а 43,3 одсто у њу улазе само да би позајмili школску лектиру.

- Анкета је спроведена међу ученицима свих смерова – гимназијалцима, туристичким техничарима, електротехничарима и аутоелектричарима. Показала је да су најредовнији посетиоци библиотека гимназијалци. Више од половине позајмљује и књиге које не спадају у обавезну лектиру.

У просеку, ћаци школе „Ђура Јакшић“ читају 5,65 књига годишње, што је заиста мало ако се зна да бити активан члан библиотеке подразумева читање барем две књиге месечно, каже Маријана Урошевић.

Међу ученицима који не читају готово половина сматра да постоје бољи начини за трошење слободног времена, а 13 одсто каже да их читање „смаро“. Лектиру, пак, чита мали број њених другара. Већина се ослана на верзију коју им претпричају другови или траже слике на интернету.

Омиљена књига међу рачанским средњошколцима је управо дело из лектире - Шекспирова драма „Ромео и Јулија“. Воле још и љубавне романе, комедије, историјске романе и епску фантастику. Анкета младе Рачанке потврдила је, такође, оно што наглашавају многи библиотекари - да девојке читају знатно више од момака.

ИСТРАЖИВАЛА ШТА ЂАЦИ ЧИТАЈУ:
МАРИЈАНА УРОШЕВИЋ

Захваљујући удружењу „Видо“ Крагујевац ће бити домаћин јединствене конференције на којој ће студенти, средњошколци, запослени и незапослени моћи да науче како да свој сајт доведу на прво место на претраживачима

Како да ваш сајт избije на прво место? Како да увек буде на првој страници сваког претраживача? Одговори на ова, али и још много других питања везаних за оптимизацију сајтова за претраживаче добије учесници „ИТ Опен“ конференције коју крајем марта организује крагујевачко Удружење „Видо“.

Средњошколцима, студентима, запосленима и незапосленима пружа се једinstvena прилика да стекну и унапреде вештине потребне за оптимизовање сајтова за претраживаче, али и учествују на такмичењу на коме могу да освоје таблет PRESTIGIO MultiPad 8.0 HD (5588C) 8?. Наравно, да бисмо помогли такмичарима на сајту итопен.rs објављујемо туторијале и блогпостове из CEO тематике, који ће свима помоћи да што лакше и квалитетније ураде и науче оптимизацију, каже Милош Радојковић, организатор ИТ Опен-а.

Оптимизација сајтова за претраживаче је врло битна вештина за све људе који имају веб презен-

ектиром, али је не читају

МАЛИ ЂАЦИ РАДО СЕ ДРУЖЕ СА КЊИГАМА

живљање под називом „Шта читају наши средњошколци”, које је осмислио и уз стручну помоћ сарадника реализовао доцент Вељко Брборић, професор методике на Филолошком факултету у Београду и председник Друштва за српски језик и књижевност Србије, показало је, међутим, да су ђаци углавном задовољни избором лектире.

Чак 60 одсто ученика мисли да је лектира добро одабрана, али 87 процената тврди да би нека дела требало избацити и заменити новим. Ипак, остаје чињеница да готово половина анкетираних ђака мисли да је лектира нереална, презахтевна и тај податак би требало уважавати. У четвртом разреду гимназије опада индекс читаности. Осим обавезне лектире, неку књигу прочитало је 57,21 одсто ученика, док у овој категорији 39,24 одсто ђака није прочитало ниједно дело, а лектира поспешује читање других књига, доприноси развоју говора, усмене и писмене културе.

- За овакво стање у српским школама не можемо кривити ђаке, јер су наши наставни планови и програми архаични, штаво није актуелно, занимљиво и привлачно. Обрађују се романи који су били обавезна лектира и пре 30 година. Многи испитани ученици кажу да је лектира добро одабрана и да све књиге треба прочитати, али да их они не читају. Поставља се питање зашто је то тако. Мислим да је лектира мало презахтевна, с обзиром на број наставних предмета у средњој школи. Тиме треба да се позбаве Министарство просвете, педагози и психологи, кажу аутори овог истраживања.

Истраживање показује да је у првом разреду средње школе само троје од 407 анкетираних ученика

прочитало свих седам обавезних књига из лектире. Највише њих је прочитало „Антигону“ (78,38 одсто), „Ромеа и Јулију“ (66,83 одсто), а знатно мање ђака „Илијаду“ (15 одсто) и „Декамерон“ (девет одсто).

Међу анкетираним ђацима другог разреда „Тврдицу“ је прочитало 68

ЗОРИЦА МИХАЈЛОВИЋ
РАНИТОВИЋ, ПРОФЕСОРКА
ОШ „МИРКО ЈОВАНОВИЋ“

одсто ученика, „Евгенија Оњегина“ 49 одсто, док је некада један од најчитанијих романа „Ану Карењину“ прочитало тек мало више од половине ђака, а још мање интересантна им је била „Зона Замфирова“.

Од 401 ученика трећег разреда гимназије највише њих је прочитало романе „Старац и море“, „Нечиста крв“ и „На Дрини ћуприја“, између 62 и 67 процената, а роман „Злочин и казна“ је од корица до корица ишчијао тек сваки десети испитаник. Од 12 књига увршћених у школску лектиру у четвртом разреду више од 60 одсто учесника анкете прочитало је

ЂАЧКА ИДИЛА

Библиотека III2

Да се љубав према књижевности учи у најмлађем узрасту и да утицај учитеља може да буде пресудан најречитије говори пример одељења III2 у Основној школи „Мома Станојловић“. Иако школа има лепо опремљену библиотеку, дечаци и девојчице које учи учитељица Зорица Поповић одлучили су да формирају и своју.

- Своју љубав према читању трудим се да пренесем на своје ђаке. Ипак, и сама сам била изненађена када су ми предложили да направимо библиотеку у учионици. Наме, разменивали су међусобно књиге које воде да читају, ишли су из руке у руку, понекад би заборавили коме су шта позајмили, па су се тако досетили да направе неки систем, са осмехом прича овај учитељица.

Сваки ђачи доneo је по неколико омиљених наслова које је жељeo да препоручи својим друговима. У шареном ормарину у углу учионице сада стоји стотинак књига за децу, сликовница, илустрованих енциклопедија и сличних наслова примерних узрасту ђака, а учитељица Зорица преузела је улогу библиотекара.

„Проклету авлију“, „Странца“ и „Чекајући Годоа“, мање од трећине „Дервиш и смрт“, а „Хазарски речник“ свега четвртина ученика.

■ Родитељи и наставници

пример

Зорица Михајловић Ранитовић, професорка књижевности у ОШ „Мирко Јовановић“ не слаже се са аргументом који провеђава кроз многе новинске текстове написане на ову тему - да лектиру треба мењати само зато што је прописана пре три деценије. Податке из истраживања, али и чињеницу да се за данашње ђаке не може тврдити како воде претерано књигу, правда тиме да су основни преоптерећени школским и ваншколским обавезама.

- Квалитетна књижевна дела су без времена. Библија је написана пре две хиљаде година, али је и данас међу најпродаванијим књигама. И данас имамо и Фему и Живку министарку. Не може се кривити лектира за чињеницу да деца недовољно читају. Питање је јесу ли икада читала много. И у мом разреду је било оних који су водили књигу и оних који нису. Много је одраслих људи који не читају.

Љубав према писању речи развија се од малих ногу, а понајвише сопственим примером. Родитељ који сам не чита тешко ће дете навести да оно то чини. Чињеница је и да и школа и родитељи данас деси намећу пуно обавеза, па се поставља питање које то време они могу да посвете књизи када најчешће из школе трче на ваншколске активности и обратно, објашњава наша саговорница. Ипак, сматра и да учитељи и наставници књижевности имају много на-

УЧИТЕЉИЦА ЗОРИЦА ПОПОВИЋ СА СВОЈИМ ЂАЦИМА

Епска и научна фантастика, авантуристички романси, грчка митологија и приче о старим цивилизацијама најчитаније су књиге у разреду који подучава Аница Филиповић. Омиљене лектире су им „Алиса у земљи чуда“ и „Бела грива“, а њени четвртаци много воле и поезију, највише због чињенице да и сами учествују на дечијим песничким конкурсима.

Подстицање је и хове креативности један је од начина да се упознају са књижевношћу. Задатак учитеља и наставника је да деци приближе књигу и читање. Дневници читања, које су ѡаци обавезни да воде, имају управо тај циљ. На тај начин добијамо увид у оно што деца воде да читају, у складу са тим им препоручујемо сличне наслове. Иначе, мислим да деца млађег узраста нису толики проблем, пошто се они још увек јако интересују за све што се у школи ради, па је на њих и лакше утицати. Проблем настане мало касније, када почне пубертет и пажњу крену да им одвлча многе друге ствари, каје Аница Филиповић.

У прилог њене тврђе говори и статистика чланства Народне библиотеке „Вук Караџић“. Наме, по речима библиотеарске Смиље Шуловић, која ради у Огранку у Старој радничкој колонији, међу непуночетним читаоцима најмање је оних старости 13 и 14 година.

- Предшколци имају бесплатну чланарину, као и прваци и ученици првог разреда средње школе. Млађи основци и предшколци често долазе. Основци читају лектиру, али и књиге о животињама, воле књиге Уроша Петровића, едицију „Корак по корак“, „Церонима Стилтона“. Петацима и шестацима су занимљиви „Хари Потер“, „Сумрак сага“, књиге Кети Хопкинс. Најмање нам свраћају ђаци који иду у седми и осми разред, има упорних читача, али као да их тада одвуку друге обавезе. Средњошколци најчешће долазе по лектиру, али читају и „за своју душу“, популарне романе писаца попут Софи Кинсле, Александра Потера и Дагласа Престона, објашњава наша саговорница.

На младе је повика, али пре него што их осуде старији би требало да погледају и статистику везану за њихове читалачке навике. Она каже да седам процената нема ни једну књигу у кући, а да једну књигу месечно прочита тек 1,5 одсто одрасле популације, док је се сваки десети лати тек једном у три месеца.

Марија ОБРЕНОВИЋ

„ИТ ОПЕН“ КОНФЕРЕНЦИЈА

Вештина неопходна свима

IT Open

NASLOVNA UCESNICI AGENDA TAKMICENJE LOKACIJA ORGANIZATORI BLOG REGISTRACIJA

Internet konferencija

Kragujevac, 29. - 30. mart 2014.

покрену свој вебсајт. На конференцији која се одржава 29. и 30. марта у хотелу „Крагујевац“ предавања ће држати неки од највећих CEO стручњака са нашег говорног подручја.

Линк билдинг стратегије, како извадити сајт из пенала када на њега насрну Пингвин и Панда, оптимизација за вордпрес или мали бизнис, како се запослити као CEO, само су неке од тема ове конференције.

- Обично су слична окупљања намењена људима који се већ баве интернетом и више служе за дружење и размену искустава, али наша идеја је била потпуно другачија. „ИТ Опен“ је конференција на којој ће људи заиста моћи нешто да науче, чак и услучију да су у питању потпуни лаици. Моћи ће мало и унапред да се припреме читајући постове на нашој веб презентацији. Сматрали смо да је интересантно велика могућност не само за ученике и размену информација, већ и за запошљавање младих и зато смо се и одлучили да овако нешто

приредимо у Крагујевцу, објашњава наш саговорник.

За студенте и незапослене учешће на „ИТ Опен“ – у је бесплатно. За једно од 100 места могу се изборити уколико на свом фејсбуку или твиттеру профилу објаве најмање три различита поста са сајта конференције са тагом #итопенрс. За послени могу изабрати један од два начина – уплатом од 1.000 динара, чиме се помаже организовање конференције следеће године; или са минимумом три различите објаве постова на друштвеним мрежама.

Удружење грађана „Видо“ је невладина и непрофитна организација, чије су основне преокупације култура, медији, интернет и образовање. Крагујевчанима су познати као аутори филма „48 сати сахрана“, али и као организатори вечери смеха, стенд ап комедије и едукативних семинара и радионица.

Све информације о такмичењу и самој конференцији могу се пронаћи на сајту итопен.rs.

М. ОБРЕНОВИЋ

ИСТРАЖИВАЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ „ОАЗА СИГУРНОСТИ“

Насиље постало видљивије

Истраживање о жртвама насиља, које је током предходних годину дана спроведено у Крагујевцу, показало је да су у 80 посто случајева жртве жене и деца, а насиљници брачни или ванбрачни партнери. Иако су жртве углавном задовољне радом надлежних институција, подаци показују да је њихов утицај у спречавању насиља мали, а да оно престаје у тренутку када се жртве физички изместе из средине у којој живе са насиљником

Jедан од начина за решавање проблема насиља у породици је успостављање добре сарадње међу надлежним институцијама и стварање ефикасног система заштите и подршке жртвама. У том циљу, Крагујевац је пре пет година постао први град у Србији у коме је потписан Протокол о међусекторској сарадњи у процесу заштите жртава насиља у породици. Потписнице Протокола биле су институције здравствене заштите, полиција, Центар за социјални рад, образовне установе и невладине организације „Оаза сигурности“ и „Алтернативни круг“.

Према подацима Центра за социјални рад, у Србији је у 2012. години било 9.325 пријава насиља у породици, од којих се у 4.133 случајева радило о физичком, у 156 о сексуалном, а у 2.500 о психичком насиљу. У Крагујевцу последњих година расте број откривених случајева насиља, за

Облик насиља	Број	Процент
Физичко насиље	283	96,3%
Претње физичким насиљем	173	57,95%
Претње оружјем	74	24,7%
Прогањање	68	22,7%
Сексуално насиље	45	15,1%
Економско насиље	7	2,3%
Психичко насиље	242	80,9%

- Главни циљ истраживања био је да се утврди ниво међусекторске сарадње, односно да ли потписнице поступају у складу са својим овлашћењима и процедуром дефинисаним у Протоколу. Желели смо да утврдимо колико су стручњачи у институцијама упознati са својим обавезама, или и колико су жртве задовољне њиховим радом. Испитаници су сарадњу оценили као добру, али су и указали на потребу формирања јединствених база података и посебних тимова у оквиру институција које би се бавиле овим случајевима, истакла је Вера Симић, из „Оазе сигурности“.

Најугроженије жене и деца

Подаци су показали да се највећи број жртава насиља обраћа полицији, чак 92 посто, а потом

ПРЕДСТАВЉАЊЕ ИСТРАЖИВАЊА У СВЕЧАНОМ САЛОНУ СКУПШТИНЕ ГРАДА

следе Центар за социјални рад и судови. Број жртава који се од 2008. године, када је потписан Протокол, обратио установама за помоћ повећан је за чак 18 пута, што показује да се повећало поверењу у њихов рад. Међутим, да још увек постоји бојазан у раду са жртвама насиља показује и податак да чак половина запослених у институцијама сматра да је потребно оставити већи степен сигурности стручњака који раде са жртвама и насиљницама.

Анкетирање жртава указало је на неке већ познате податке, па је тако чак 88,3 посто жртава женског

пола. У Србији је и даље доминантно партнёрско насиље, а најугроженије су жене са растом између 33 и 48 година. Најзаступљеније је физичко насиље (96 посто), које подразумева шамарање, савијање руке, гребање и ударање, као и употреба ножа, пиштола или неког другог оружја које може изазвати тешке повреде.

Међу анкетиранима било је и 19 малолетњих лица, од којих је једна испитаница навела да је била изложена сексуалном насиљу, а један испитаник занемарио је и економском насиљу (ускарађивању новца за издржавање). Остали анкетирани били су изложени батинама и психичком насиљу. Само два испитника навело је да није имало никакве последице узроковане претрпљеним насиљем, а преко 80 посто жртава и даље има неке од психичких последица.

Насиљници	Број	Процент
Муж/жена – партнер/партнерка	161	53,8%
Бивши муж/жена – партнер/партнерка	53	17,7%
Отац	32	10,7%
Син	27	9%
Свекрва/ташта	11	3,7%
Зет/левер	10	3,3%
Свекар/таст	8	2,7%
Браћа/сестре	6	2%
Ћерка	5	1,7%
Мајка	4	1,3%
Снаха	4	1,3%
Неки други члан породице	7	2,3%

Последице насиља	Број	Процент
Психичке последице	262	87,6%
Физичке повреде	192	64,2%
Неуролошке последице	122	40,8%
Психосоматске последице	120	40,1%
Губитак или смањење самопоуздана	91	30,4%
Избегавање контакта са другим људима	81	27,1%
Губитак посла, зараде	21	7%
Гинеколошке проблеме	17	5,7%
Компликације или прекид трудноће	11	3,7%
Неке друге последице	9	3%
Без последице	2	0,7%

Фрижидер је био закључан ланцем, а ја закључана у соби и по неколико дана без хране. За то време ми је налазио посао, а газде су ми говориле да је макро и да ме је продао. Нисам им веровала док ме један није напао и рекао да са мном може да ради шта хоће јер је платио мом мужу, каже Гордана, још једна жртва насиља

И ова прича о насиљу у породици почине као и све друге, са слаткоречивим мушкарцем, који је учинио све док није освојио жену. У прва три месеца забављања све је било мед и млеко, клео се у вечну љубав и био савршени центалмен. Онда јој је понудио брак и пресељење у Лапово, а она је прихватила, будући да јој је први супруг умро и има одраслог сина, па је ништа није везивало за Крагујевац. Гордана је с ванбрачним супругом живела три године у центру Лапова у кући са његовим оцем, мајком, сином из другог брака и снахом.

- Никада није радио, женио се осам или девет пута, никада нисам сазнала тачно, а касније сам чула да је тукао и њих. Чим смо почели да живимо у заједници почела су испитивања са колико мушкарца сам била, вика, називање свакаквим именима. Добила сам менструациони одлив и више од месец дана лекари нису могли да зауставе крварење, рекли су да је од стреса, објашњава Гордана.

У почетку је није тукао, али је уговора послове да чува старије особе. Иако је сада у инвалидској пензији, била је здравствени радник,

па јој то није било чудно, све док они код којих је радила нису почели да је нападају и говоре да је муж продао као сексуалну радницу. Када се то први пут догодило није веровала, говорио је да је све лаж и да људи хоће да их раставе. Али када је неки „газда“ из Свилајнца вукао по соби, ударао и гребао, она је побегла и више није желела да се враћа у Лапово.

Приморавана на прошињу

Међутим, где год би отишла он би је нашао, враћао, и као казну држао затворену у соби. То је трајало и по неколико дана, зависно од његовог расположења, а пошто је фрижидер био закључан ланцем, његов син и снаха су јој кришом давали храну.

- Била сам гладна данима. Најгоре је прва два дана, послије се организам навикне. Када су ми они доносили храну некада сам узимала, а некад из беса бацала. Пензију ми је он подизао, а нигде нисам одлазила сама, свуда је био са мном. Терао ме је и да просим и да скупљам храну на грబљу када су задушнице. Било ме је срамота, нисам знала то да радим, а ако није вальало то што сам скупила,

разбеснео би се и све побацао. Зато је уместо мене скупљала његова ћерка из првог брака, да ме не би малтретирао, каже наша саговорница.

Када је запретила да ће отићи, рекао је да само могу заједно у смрт. То није била само претња, јер се следећом приликом, док су били заједно у колима, закуцао у бетонски зид на кружном путу Лапово – Баточина. Гордана је ударила главом у шофершађну, а у болничци полиција дала две лажне изјаве, плашећи се његове реакције.

- Прво сам рекла да су кола била у мирном стању, али ми они нису поверовали да сам могла да добијем такву повреду, ако се кола нису кретала. Онда сам слагала да је била рупа на путу, али пошто познају терен тражили су да кажем истину. Нисам смела, јер ће они само да узму његову изјаву и да га пусте, а шта ће после бити са мном, питала се Гордана.

За три године ниједном га није пријавила полицији, плашећи се за свој живот, више пута бежала је код родбине у села, у близини Крагујеваца, али је он увек налазио. Батине су почеле последње године заједничког живота. У почетку су то били шамари или по неки ударац, чисто да се види ко је „газда“ у кући.

Међутим, последњи пут је добила повреду врата и ока и тада је решила да га остави.

- Стала сам код судопере, окренута леђима њему. Свађали смо се јер је он инсистирао да морам да радим, да немам новца, иако сам ја променила више од 30 послова за три године, а он није мрдао из куће. Када сам рекла да ми је доста свега, осетила сам јак ударац у главу. Нисам стигла ни да се окренем, а он је почeo да ме удара, све док нисам пала и ударила главом о ивицу кревета. Свакајко се и покушао да ме нападне, али ја сам се бранила. Опет ме је ударао, називао курвом и свакаквим именима и онда ме је избацио напоље речима „сиктер, довиђења“, присећа се наша саговорница.

Претње смрти

Мислио је, каже Гордана, да ће и тада седети неколико сати на тераси док се он не смири, као што је радио толико пута пре тога, али њој је било дosta свега. Отишао је у полицију у Лапово, дала изјаву, а они су је послали у Крагујевац. У Клиничком центру су јој констатоване повреде вратног дела и ока и радници Центра за социјални рад су је одвели у Сигурну кућу.

- Полиција у Лапову ме је ос-

тавила саму на железничкој станици. Чекала сам воз за Крагујевац до пет ујутру. Да је знао где сам могао је за три сата, колико сам била на тој станици, да уради било шта. И у Центру за социјални рад сам чекала шест сата, а примили су ме тек када сам рекла да ће ме сутра покупити са улице, јер немам где. Тада сам већ била као робот, пратила сам те непознате људе и нисам знала где ме воде. Била сам странац у свом граду.

Гордана је у Сигурној кући провела 20 дана. За то време ванбрачни супруг је трајио и слао поруке на мобилни телефон да се врати или ће је убити. Због тог прогања суд му је доделио забрану приласка њеном дому и радном месту. Ипак, по њеном изласку из Сигурне куће када је пронашла посао на Зеленој пижаци, он се појавио два пута. Није јој ништа говорио, само је пријазнио тезги. Одлазио је и код њене мајке и сестре на посао, претио да ће је убити ако се не врати.

За физичко и психичко насиље, изнуђивање глађу и прошињу суд је Горданиног ванбрачног супруга осудио на казну затвора, која још није ступила на снагу.

- Иако је осуђен, он је још увек на слободи. Ових годину дана, колико је трајало суђење, плашила сам се

Најмање задовољни радом полиције

Када је у питању задовољство жртава радом надлежних организација, подаци показују да је већина њих била задовољна радом сваке појединачне потписнице Протокола. Најзадовољнији су радом невладиних организација, сигурне куће, здравствених и васпитно-образовних установа, а највећи број незадовољних апстрифирају поступање полиције и запослених у Центру за социјални рад.

- Оно што жртве очекују од полиције је њихов интезивнији рад на заустављању насиља, привођењем и одређивањем мере задржавања насиљника како би се постигла безбедност жртава. При томе, они не инсистирају само на репресивним мерама, већ и отварају програма рехабилитације за насиљника, како би се његово понашање променило. Забрињава подatak да је тек нешто више од половине испитаника истакло да су их у полицији пажљivo саслушали и били заинтересовани за њихов случај, објашњава Јасмина Николић из Виктимолошког друштва Србије.

Она истиче и да је још увек поражавајућа чињеница да је у далеко већем броју случаја насиље престало када жртве прекину сваки контакт са насиљником, односно када се иселе из заједничког домаћинства, него што су организације којима су се обраћали биле делоторнне и утицале на то. Ипак, не може да се занемари чињеница да се стање значајно побољшало, што показује велики број изречених мера забране приласка и судских пресуда у случајевима породичног насиља.

Оно на чemu се најмање одмакло у раду је економско осамосталивање жртава, помоћ приликом запошљавања и решавање стамбеног питања, јер се у многим случајевима бежећи од насиљника жртве нађу на улици. Потребно је решити и питање поделе имовине и плаћање алиментације, али и заштитити жртву од прогањања и психичког насиља које често не престаје ни када она оде од насиљника.

Виолета ГЛИШИЋ

НЕМАЈУ РАДНО ВРЕМЕНИ СЛОБОДНЕ ДАНЕ

ПОЛОЖАЈ ЖЕНА НА СЕЛУ

МНОГО РАДЕ, А НЕМАЈУ СВОЈЕ ПРИХОДЕ

Свака пета жена која живи на селу никада није имала здравствено, а чак 90 посто никада није уплатило пензијско осигурање. У домаћинствима су изложене тешком раду, за који нису плаћене, па практично раде за преноћиште и храну које саме спремају

Tрадиционално и патријархално васпитање у српским селима условило је да жене које у њима живе буду једна од најмаргинализованих група у нашој земљи. Оне су сучене са веома лошим економским положајем, у коме су често материјално зависне од својих мужева или старијих глава породице. То је условљено обрасцем по коме се жена удаје и прелази у домаћинство супруга у коме не поседује ништа и не стиче никакву имовину, па су честе ситуације у којима, чак и оне у четрдесетим и педесетим годинама, за све што им је потребно новац морају да измоле од мужева.

Истраживања су показала да 120.000 жена живи у сеоским домаћинствима и да је њихова улога у економском опстанку породице изузетно важна. Ту се, пре свега, мисли на послове које она обављају, како у кући, тако и на њиви, штали и целокупном имању. Међутим, не само да се тај рад по-дразумева, па никада за њега не добијају признање, већ им је често ускраћен приступ резултатима рада. Иако је број жена на селу већи у односу на број мушкараца, оне су власнице тек једне десетине сеоских домаћинстава.

Један од разлога лошег положаја жене на селу је и њихова необавештеност о могућностима социјалне и здравствене заштите, па тако скоро свака пета жена никада није имала здравствено осигурање, а више од 90 посто никада није уплатило пензијско осигурање.

НЕ ЦЕНЕ ИХ НИ У СОПСТВЕНИМ ПОРОДИЦАМА:
СЛАВИЦА МИЉКОВИЋ ПЕТРОВИЋ

- Стално се говори о побољшању квалитета живота жена на селу, али резултати истраживања су поражавајући. Иако су изложене тешком физичком раду, то се не цени и не вреднује довољно, па три четвртине жена на селу има статус „помажућег члана у домаћинству“. Оне су ангажоване у породичном послу, али за то нису плаћене, па практично раде за преноћиште и храну коју сами узгајају и спремају. Немају радно време и слободне дане, а у сезони пољопривредних послова раде много више од законом прописаних оквира, истакла је Славица Мирковић Петровић, потпредседница Женске мреже УРС-а.

Она је додала да Платформа за пољопривреду ове странке предвиђа додатне подстицаје комерцијалним газдинствима који је носилац жена. Ту се, пре свега, мисли на 50 посто веће субвенције и олакшице за ова газдинства, али и увођење трудничког и породиљског боловања женама које се баве пољопривредом.

Потребно је решити и друге проблеме са којима су ове жене сучене. Наиме, у укупном броју неписмених доминирају жене са села, а због раног ступања у брак ретко се школују или завршавају само основну школу.

- Треба обезбедити средства за обнову села и очување културног наслеђа, побољшањем инфраструктуре и унапређењем културних активности на селу. Град Крагујевац је већ почeo са акцијом обновљања домова културе у селима, али потребна је и реконструкција путева, амбуланти и школа. Ако им омогућимо да лако могу да стигну до лекара, до најближег града, да њихова деца могу да иду у школу у селу, а не да их шаљу у град, побољшаће се и квалитет њиховог живота, истакла је наша саговорница.

Такође, јасно је да појединачно не могу много да ураде, па је потребно обезбедити већу финансијску помоћ за оснивање задруга и удружења жена на селу. Заједно би оствариле већа права, а и као удружења могли би свој рад да пласирају на тржиште. Тако би оствариле финансијску независност у домаћинству и укључиле се у друге друштвене активности.

Иако смо сучени са одумирањем села и све већим одливом младог становништва, Петровићева сматра да је једини начин да се обезбеди одрживи развој сеоских регија кроз побољшање инфраструктуре, довођење воде и решавање проблема канализације. Решавањем комуналних проблема млади би се одлучили да остану у својим домаћинствима, а да би то поспешили УРС својим програмом предвиђа субвенције за млађе од 40 година, који реше да се баве пољопривредом.

В. ГЛИШИЋ

ЖЕНСКА МРЕЖА УРС-А

Важно је ко је способнији, а не ког је пола

Женска мрежа УРС-а постоји од оснивања странке и бави се унапређењем положаја жена. До сада је учествовала у бројним акцијама помоћи жртава насиља, а са Центром за социјални рад и у програмима за рехабилитацију насиљника. Укључила се и у акције невладиних организација којима се указује на важност превентивног здравља жене, а у плану је и пројекат којим од државе траже да реши проблем неплаћених алиментација.

- Посебно смо поносни на усвајање Европске повеље о родној равноправности, која обавезује град да у наредне две године усвоји акциони и локални план у овој области. Важно је истаћи да смо ми прва странка која је у свом Статуту, пре доношења закона имали 30 посто жена на изборним листама, али и 30 посто изабраних жена. Залажемо се за једнаке могућности, па посао треба да добије ко је способније, небитно ког је пола, истакла је Славица Мирковић Петровић.

Важно је, према њеним речима, повећати број жена које се баве политиком, јер смо сведоци да живимо у времену у коме се све политички одлучује. Што више жена се налази на местима одлучивања и у извршној власти, већ је шанса да ће моћи нешто да промене.

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.parodont.rs

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT

Prim: Mr. sci.
SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba

Popravka zuba
Ultrazvučno uklanjanje naslaga sa zuba
Beljenje zuba po Beyond sistemu
Vađenje zuba
Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/I-3
Tel: 034/333-506, 034/388-700; Fax: 034/36-04-31
Mobilni: 063/631-486; e-mail: parodont@eunet.rs

www.beo-lab.rs

beo-lab laboratorijske analize

SVE LABORATORIJSKE ANALIZE
NA JEDNOM MESTU

Ivana Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com

Andrić
Ambulanta FIZIOTERAPIJA

* Trauma * Manuelna terapija
* Reuma * Celulit
* Neurologik * Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs

INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ

ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
HOLTER EKG-a I PRITISKA
ERGOMETRIJA
PREGLEDI SPECIJALISTA

Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

AUDIO LAB
Za vaš bolji sluh.

SLUŠNI APARATI

034 562 120
Karađorđeva 47, 34000 Kragujevac
www.audiolab.co.rs

SPECIJALISTIČKA - ONKOLOŠKA ORDINACIJA

JOVANOVIĆ

BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIĆEVIĆ

GINEKOLOŠKO - AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

Три особе лакше су повређене при одвојеним нападима на три трафике на различитим локацијама у граду. Заједничко нападачима је да су користили силу и претили пиштољима или ножем

У серији разбојништва која су се дододила у Крагујевцу у размаку од свега два дана, 2. марта повређен је Петар Гребовић, (52) власник трафике на Аеродрому, а затим наредног дана, у размаку од свега неколико минута, радница СТР комисиона „Аки“ Санја Јовановић (41) и власница МП „Шоп 1“ Јелена Мирић Србуловић.

Другог марта увече, око 20 часова, двојица разбојника претукла су бејзбол палицом Петра Гребовића, а затим му, уз претњу пиштољем, однели читав дневни пазар. По речима Предрага, брата претученог трговца, двојица пљачкаша, од којих је један имао преко лица навучен фантомку, упали су у Петрову трафику у Атињској улици у насељу Аеродром. Док га је један од њих ударио снажно бејзбол палицом по глави, други је за то време, са пиштољем у руци и навученом фантомком, стражарио испред. Пљачкаш је из касе извукao 100.000 динара, после чега су обожица збрисала у непознатом правцу. Пребијени Петар, обливљен крвљу, превезен је у Ургентни центар, где је, због повреде главе, још увек под лекарским надзором. Полицији је изјавио да се не сећа лица пљачкаша без маске за којим се интезивно трага.

Наредног дана, око пола три, на мети нападача нашла се Санја Јовановић, док је радила у трафици „Аки“ у Улици Светозара Марковића, преко пута школе „Радоје Домановић“. За сада непознати нападач дошао је око пол три до трафике с бочне стране, где се налазе улазна

ТРИ РАЗБОЈНИШТВА У ДВА ДАНА

Походи на трафике

НАПАДНУТЕ ТРАФИКЕ НА АЕРОДРому, У ПРИЗЕМЉУ ТРЖНОГ ЦЕНРА „ПРОСТОР“ И У УЛИЦИ СВЕТОЗАРА МАРКОВИЋА

врата у овај малопродајни објекат. Ишао је право на њу ножем, уз претњу да му преда пазар из касе. Ова храбра Крагујевчанка се опирала том захтеву, због чега јој је посекао два прста на руци и направио посекотину на бутини. И она је завршила у Ургентном центру, али је истог поподнедеља, после указање лекарске помоћи, пуштена на кућни опоравак. Насилник је успео да се докопа дела пазара од око 15.000 динара и није дирао ништа друго од робе која му је у том тренутку такође била на дохват руке. Санја је, у опирању, успела да сачува мањи део пазара.

По речима власника трафике „Аки“, Владана Миловановића, ово је први напад хладним оружјем. Било је обијања трафике 2004. Године, када су лопови готово опу-

стошили читав објекат, али се овакви испади никада до сада нису дешавали.

- Која држност, да нападне у среддана, када је највећа фреквенција и још објекат се налази у близини полиције! Мислим да је задње време дошло и да се више ни око чега не преже, каже власник Миловановић.

Он напомиње да је реч о младићу узраста од око тридесетак година, који је највероватније покушао да се докопа пазара и у трафици која се налази у склопу ТП „Простор“, у улици Кнеза Милоша.

За разлику од својих колега, власница трафике МП „Шоп“ Јелена Мирић Србуловић прошла је са блажим повредама, између осталог и захваљујући случајном пролазнику који је повикао: „Шта то ра-

диш, бре!“ Овај напад, који се такође десио око пола три, овековечила је камера постављена у самом објекту, али и друге две од оближње мењачнице и Туристичког савеза, која је једина успела да лепо региструје његов лик. То ће свакако до принети да му се лакше уђе у траг.

Елем, разбојник је фино ушао у трафику и од продавачице затражио да купи паклицу „марлboro“ цигарета. Када се жена окренула да је дохвати, он ју је снажно гурнуо иза продајног пулта, па се она стропаштала на под. Једном руком је држао за врат и косу, а у другој је држао нож и захтевао од ње да му из касе преда новца. У том мечежу, док се и он савио иза пулта и стискао је да преда пазар, проломио се глас неког случајног младог пролазника, коме је то понашање

било сумњиво, због чега се разбојник дао у бег низ главну улицу. Ни динара није успео да изнуди, нити било шта другог да се докопа.

По причи Јелениног супруга Михајла, реч је о крупној млађој особи која је на себи имала „адидас“ црну тренерку са три плаве штрафте и беж ранац на леђима. Када је ушао у објекат имао је навучену капуљачу и није му се баш лепо видело лице, али на снимку се види да је пронкос са мало прошаране седе косе.

Јеленин супруг добрим делом за ова разбојништва крви и полицију и пита се где су ти позорници, данима ни једног нису видели у овом крају, а дуж улице било је пуно разбијања излога, обијања и крађа у ноћним сатима.

Е. ЈОВАНОВИЋ

МЕЂУНАРОДНА ПОЛИЦИЈСКА АКЦИЈА И У КРАГУЈЕВЦУ

Хапшења као у акционом филму

Како део акције хапшења чланова криминалне групе, у крагујевачком насељу „Смолвил“ ухапшена два Британца и један Мароконац, претресани локали четири фирме које су изнајмили Шпанци. Истовремено, у САД, Великој Британији и Шпанији ухапшено више од 80 особа, за које се сумња да се баве преваром, прањем новца и продајом дроге

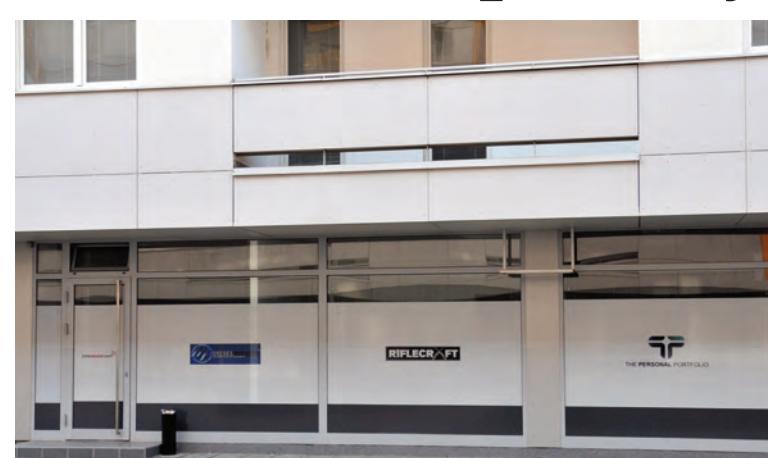
У синхронизованој међународној полицијској акцији, 25. фебруара, тачно у 11 сати, почела је акција хапшења чланова криминалне групе. Један од организатора ове групе, С.Ф. (53) из Велике Британије, ухапшен је у крагујевачком насељу „Смолвил“, заједно са земљаком и једним Мароканцем.

Око 11 сати тог дана теренци, са тридесетак до зуба наоружаних пољација, заштићених панцирима, припадници Управе криминалистичке полиције, у сарадњи са Полицијском управом у Крагујевцу, опколили су ово крагујевачко насеље. Њих неколико утрчало је у један од локала, у коме су радила четири радионика, и почели са претресом просторија.

- Било је као у акционом филму. Полиција је упала у локал где су радије две девојке и један младић, који је тада отишао да купи тоалет папир. Када се вратио, навукли су му лисице на руке у којима су би-

ле ролне папира. Дечко је био шокиран. Потом су дошли код нас у локал и рекли да двојица са личним картама дођу тамо. Фотографисали су све папире и све што је било у локалу, а ми смо као сведоци требали да потврдимо да је све по пропису. Није било никакве грубости, претрес су одрадили професионално. Потом су довели једну жену, за коју знамо да је певачица из Крагујевца и да јој је муж неки странац, са лисицама на рукама. Они су пре извесног времена купили један стан у згради поред „Плазе“ а још један су узели у закуп, прича један од радника који одржавају ове зграде.

По речима сведока, полиција је више пута „водала“ певачицу од стана до локала. Међу њима су неки говорили на енглеском језику. У њиховом саопштењу стоји да су у тој акцији ухапшена три стране држављанина, али сведоци причају да су више привели.

ПОЛИЦИЈА ЈЕ ПРЕТРЕСАЛА НЕКЕ ОД ЛОКАЛА

- У тај локал су се, пре отприлике пола године, уселиле четири фирме, за које смо чули да су из Шпаније. Запослили су три девојке и једног младића. Нисмо знали чиме се баве, али смо чули да су им плате биле око 25.000 динара и да их нису примали редовно. Ту су се стално штеткали неки ћелави „никови“, који су говорили енглеским језиком и возили аутомобиле са шпанским табличама. У један стан су се уселили та наша „певалка“ и њен муж, док су се у другом мењале разне сумњиве „фаце“. Нико није знао чиме се баве. Када је почела акција, схватали смо да је се њихове фирме баве нечим незаконитим, прича један од запослених у оближњем локалу ко-

ји није желео да каже своје име.

Полиција је званично саопштила да је у акцији ухапсила британску држављанину за кога се сумња да је један од организатора међународне групе која се бавила преваром, прањем новца и производњом и продајом дроге, као и његову супругу из Крагујевца. У њиховом стану пронашли су лабораторију за производњу марихуане, пакетиће и семенке те биљке, као и вагу за прецизно мерење. Приведен је још један Британац, а и један држављанин Марока.

У исто време као и у Србији, у 11 сати, ова међународна акција почела је и у САД, Великој Британији и Шпанији, у њој је ухапшено 89 особа за које се сумња да су оштетили

велики број грађана у ЕУ за износ од најмање 1,6 милиона фунти. Полиција је запленила све њихове просторије, рачунарску опрему, документацију и аутомобиле у циљу да се прибаве њихови банкарски, пословни и телекомуникациони подаци. Невзванично сазнајемо да је група ухапшена у Крагујевцу овде отворила фирму, јер им је полиција у ЕУ била на трагу.

У полицијском саопштењу још стоји и да су неколико дана раније у Србију допутовали службеници лондонске полиције како би пружили логистичку подршку српским колегама. Српски полицијаци и правосудни органи укључени су у ову међународну акцију на основу замонице за међународну правну помоћ упућену од стране „Crown Prosecution Service“ из Велике Британије, којим је тражено да се идентификује, лоцира, лиши слободе и заплени комплетна рачунарска опрема и документација која припада овој криминалној организацији. За само неколико дана лоциран је вођа ове криминалне групе, Британац С. Ф. Остало чланови који су били у Крагујевцу, локације на којима су живели, аутомобили које су возили, као и пословни простори које су користили

Такође се каже да су у спровођење ове акције одмах укључени Тужилаштво за организовани криминал, Специјални суд и Управа криминалистичке полиције МУП-а Србије, као и да МУП Србије, за сада, не располаже подацима да ли је ова међународна организација вршила преваре у Србији, односно да ли има оштетених грађана или компанија у нашој земљи.

Мики ЈЕВТОВИЋ

РЕЗЕРВОАР НОВОГ
ВОДОВОДА
У ОПОРНИЦИ

ГРАД НАСТАВЉА СА ВОДОСНАБДЕВАЊЕМ СЕЛА

На ред стигла Опорница

У претходних пет година у програм водоснабдевања из Аграрног буџета града уложено је 158 милиона динара, а изграђено је 100 артеских бунара и 65 сеоских водовода, што је подмирило потребе око 3.200 сеоских домаћинстава

Мако се Опорница налази на свега пет километара од центра града, тек прошлог четвртка потекла је вода са сеоског водовода. Мештани су, као и на осталим водоводима, финансирали секундарну мрежу и прикључак за струју, а највећи терет поднео је град.

СНЕЖАНА ЖИВАНОВИЋ КАТИЋ СА МЕШТАНИМА

АКЦИЈА ГРАДА И „ФИЈАТА”

Xajde da rastemo zajedno

Крагујевачки основци ће наредних неколико месеци, тачније све до 5. јуна, када се обележава Светски дан заштите животне средине, имати прилике да кроз игру и забавне активности уче о заштити животне средине.

Компанија „Фијат аутомобили Србија“ у сарадњи са градом Крагујевцем отпочела је кампању за заштиту животне средине под називом „Хајде да растемо заједно“, која ће бити спроведена заједно са 22 крагујевачке основне школе.

Међу ђацима ће најпре бити изабрани амбасадори животне средине који ће учествовати у радионицима у самој компанији „Фијат“.

Ученици ће имати прилику да виде и на који начин ова фабрика брине о животној средини. Након

Исправка

У прошлом броју недељника „Крагујевачке“ у тексту под насловом „Примедбе на озбиљне пропусте, али и ситнице“ пропустом новинара погрешно је цитирана изјава саветнице за права пацијената Весне Димитријевић која се односи на обавезу руководства здравствених установа да одговоре на притужбе пацијената које канцеларија саветника оцени као основане. У тексту стоји да директори нису у обавези да о предузетим мерама обавесте саветника за права пацијената, а чињеница је да Закон прописује да су у року од пет дана дужни да их о томе информишу што они, према тврђњама Весне Димитријевић, и чине.

Због начињеног пропуста извињавамо се саветници Весни Димитријевић, руководиоцима здравствених установа и читаоцима.

тога ће сличне активности бити одржане у школама које ће од ФАС-а добити специјалне канте за одвајање отпада за рециклирање. Биће уприличене и акције сакупљања отпада, сајења дрвећа, а основци ће имати прилику и да своје радове шаљу на ликовни конкурс. Завршни догађај биће организован 5. јуна када се обележава Светски дан заштите животне средине - Дан планете Земље.

М. О.

РЕАГОВАЊЕ:

Право потрошача је да буде информисан

(„РАТЕЛ: Избор смо препустили потрошачима“, „Крагујевачке“ број 247)

Захваљујемо на прослеђеном одговору (демантију) Републичке агенције за електронске комуникације (РАТЕЛ) о нашем ставу поводом укидања говорне поруке о преносивости броја у мобилним телекомуникационим услугама.

Овом приликом истичемо да замена теза није начин да пружимо

СВЕЧАНОСТ У ЦРВЕНОМ КРСТУ

Признања за најхуманије

На свечаном заседању Скупштине Црвеног крста Крагујевца 28. фебруара, волонтерима и сарадницима уручено је 38 захвалница, петоро је добило Сребрни знак, а један Златни знак додељен је постхумно, породици почивше волонтерке крагујевачког Црвеног крста.

Највише признање Црвеног крста Србије, Златну медаљу, добио је др Стеван Китанић, председник Организација Црвеног крста Крагујевца,

ДР СТЕВАН
КИТАНИЋ,
ДОБИТИК
ЗЛАТНЕ
МЕДАЉЕ

који се хуманим активностима бави још од раних младалачких дана. Др Китанић је 70 пута дао крв, немерљив је његов допринос у области здравствено-превентивних активности, а посебно у оквиру прве помоћи. Био је члан екпертских типова прве помоћи и супервизор бројних такмичења, учесник многих семинара и земљи и иностранству. Аутор је три приручника из прве помоћи, као и актуелног уџбеника прве помоћи Црвеног крста Србије.

Иначе, крагујевачки Црвени крст може да се поноси радом својих скоро 14.000 чланова и две хиљаде волонтера, који су увек спремни да помогну у јачању основних људских вредности и настојањима да побољшају квалитет живљења на начелима солидарности.

САВЕЗНА ИЗЛОЖБА ПАСА КД „ЛЕПЕНИЦА“

Избор најлепшег - 16. марта

Крагујевачко кинолошко друштво „Лепеница“ 16. марта организује ЦАЦ – савезну изложбу паса свих раса. Изложба ће бити уприличена на платоу код градског Сајмишта и на њој могу бити излагани сви расни пси који имају родовник издајт од КСС или родовнике издате од осталих иностраних кинолошких организација признатих од ФЦИ.

На ЦАЦ-у КД „Лепеница“ не могу се излагати слепи и глуви пси, високоскотне кује, кује у терању, пси чији су власници под дисциплинском казном кинолошких удружења. Такође, пси који не поседују потврду о вакцинацији против бешенства и здравственом стању за 2014. годину неће бити пуштени у изложбени простор. Котизација за сваког излаганог пса је 1.000 дина-

ра, док пријава за стране излагаче износи 20 евра.

Пси ће се такмичити у разредима беба, најмлађих, младих, зрелих, интермедија, радних, шампиона, ветерана, парова и одгајивачких група, а на репрезентативној смотри „Лепенице“ оцењиваће их признате кинолошке судијске величине на челу са Слободаном Вучелићем Ђедом, Драганом Јањићем, Иваном Васиљевићем, Драганом Костићем и Мићом Николићем. Делегат изложбе је Махмуд Ал Дагистани.

Почетак изложбе је у 9 сати и 30 минута, а све подробније информације могу се добити на телефоне: 034/207-800 и 064/0046787, 069/1418343, 064/4001210 и сајту КД „Лепенице“ – www.kdlepenci.ca.rs.

поруку о преласку позваног броја у другу мрежу или не.“ Одговорност за тачно и јасно информисање потрошача јесте искључива обавеза трговца. Овакве активности су дефинисане као део неповштене тржишне праксе у делу који се односи на пропуштање којим се обманују потрошачи.

Не желимо да мобилни оператори сносе последице лоших подзаконских решења које нису уважиле наше примедбе са којима су у РАТЕЛ-у већ били упознати. Очигледно је различито тумачење права потрошача на информисањост дефинисаног Законом.

Зоран Николић,
поштар председник Националне
организације поштрошача
Србије

Пише Зоран Мишић

Све чешће скандирање и написи на стадионима и фудбалским теренима у којима се изражава верска, расна и национална нетрпљивост као и очигледни успон и све веће буђење фашизма и нацизма на утакмицама иницирали су одржавање Прве конференције националних мањина Европе у спорту – „Стоп дискриминацији”, која је уприличена од 26. до 28. фебруара у Загребу. Пошто је на овим просторима унивезална увреда на спортским манифестацијама „Циган” или „Цигани”, организована скупа латила се Светска организација Рома у борби против дискриминације, расизма и сиромашта из Хрватске под генералним покровитељством тамошњег ногометног савеза.

Елем, као једини представници Србије, пут Загреба се упутила тројачана делегација из Крагујевца, мали или одабрани састав: Желько Тодоровић, генерални секретар ФАРЕ-а („Фудбалом против расизма у Европи”) за Балкан, организација при УЕФИ за борбу против расизма и дискриминације, Драган Димитријевић, популарни Пепац, УРС-ов одборник локалног парламента и дугогодишњи фудбалер и председник клуба „Звезда” (у нашем граду „од милоште” назvana „циганка”) и новинар „Крагујевачких” као медијска подршка.

Сви учесници скупа били су смештени у одличном хотелу „Аристос” у насељу Бузин, са четири звездице, у којем одседа и хрватска фудбалска репрезентација.

Организатори конференције упутили су искључиво за госте из

КГ ДЕЛЕГАЦИЈА НА ПРИЈЕМУ КОД ПРЕДСЕДНИКА САБОРА ЈОСИПА ЛЕКА И У ПОСЕТИ ХРВАТСКОМ САБОРУ

Крагујевца и званичну посету хрватском Сабору, где нас је примио лично председник ове институције Јосип Леко.

■ Крагујевчани у Сабору

Док се фоткамо за успомену пред Сабором на чувеном Марковом тргу, поред познате истоимене катедrale, чују се „спонтани” коментари:

- Неки људи, читав живот проведу окапавајући да их прими председник Сабора, а ови...

Или:

- Сутра идем да извадим папире да сам Ром, па да видимо... Но, живот тјече даље, „Тко губи, има права да се љути”, да цитирамо Броја Један.

Председник Сабора Леко на појасни додира фудбалску лопту са потписима гостију, а предузимљиви генсек ФАРЕ-а Желько Тодоровић, добијену преко пријатељских веза, (не)званично поклава гос'н Леку и флашу оригиналне, Томине (предс. Николића) љуте ракије. Симпа гест, у опуштеној и пријатељској атмосferи.

- Свака акција, било појединца или организације која има циљ да се бори против дискриминације било које врсте, као и сиромаштва, има пуну подршку хрватског Сабора. Ми подржавамо сваког човека у Хрватској који се бори за своја права, а посебно Роме, и овакви скупови су веома значајни

КРАГУЈЕВЧАНИ НА ЗАГРЕБАЧКОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У СПОРТУ

Лоптом против насиља,

Хрватска Светска организација Рома организовала је прошле недеље у Загребу, под покровитељством Хрватског ногометног савеза, Прву конференцију националних мањина Европе у спорту на којој је учествовала и делегација из Крагујевца. Проблеми ксенофобије, расизма и национализма малтене су исти у свим земљама у региону, а општи је закључак да ти проблеми морају да буду решени тамо где и настају

и заслужују да им се пружи пуне друштвена и медијска пажња, изјављује Леко, упућујући пријатељски позив тиму хрватских Рома за утакмицу саборницима („Наши нису неки играчи, али воле попити“ Ј. Леко), али апелујући у шали да „результат не буде унапред договорен“.

Током непосредног разговора Јосип Леко демонстрира и завидно баратање читања Ћирилице (види слику) на примерку „Крагујевачких“ новина, обећавши да ће, ако му обавезе то буду дозволиле, бити гост на узвратној посети и утакмици са Ромима из Србије на јесен, у септембру.

На питање како живе када су постали чланови Европске уније, Загрепчани одговарају: „Па, како,

Тамошња омладина такође је велики фан наше „Силиконске долине“:

- У Србији је пуно јефтиније, па и у Улици Страхињића Бана није скupo, цене они, додајући да у Хрватској нема разлике у ценама без обзира да ли живите у већем или мањем месту, сем можда у станаринама.

Такође, тамо су изузетно популарни овдашњи хумористички филмови попут „Тко то тамо пјева“, „Маратонаца“.

- Хрвати не умеју да сниме хумористички филм. „Жикина династија“ је непревазиђена, искрена је једна Загрепчанка Соња.

■ „Циганофобија“ мајка свих фобија

Организатор и спиритус мувенс читавог скупа је Тофко Дедић Тоти чија је удруга – Светска организација Рома у борби против дискриминације и уприличила ово окупљање. његово место рођења, баш поред стадиона „Максимир“, упутила га је на фудбал, али и борбу против свих врста ксенофобије.

- Већ десет година чланови могоје организације активно се боре против свих врста дискриминације и сиромаштва. Роми се осећају угроженима, а ако смо и „мали“ за свакодневну политику, макар кроз спорт можемо утицати да они изађу из гета и борити се против свих предрасуда, тврди Тоти, наглашавајући да се у Хрватској око 30.000 људи декларише као Роми, да их има чак око 50.000 хиљада, али се, као и свуда, „скривају“ као припадници већинског народа.

- Наш положај је тежак не само у Хрватској, него и на Балкану и Европи. Припадници ромске заједнице се не образују, немају школу, здравствено осигурање, елементарне животне услове... Решавање њихових проблема изискује подршку државе и њених институција, каже Дедић.

По њему, код нас свеприсутна „циганофобија“ корен је свих осталих ксенофобија.

- Па, Цигани се вређају од када ја знам за себе. Свуда, било да играју „Партизан“ и „Звезда“ или су у питању навијачи „Динама“. УЕФА почиње то да препознаје као расизам и да све оштрије санкционише, сматра Тоти.

Иначе, његовим залагањем већ деценију постоји активан ромски клуб који користи инфраструктуру НК „Аматер“ из Славонског Брода, као и хрватска ногометна репрезентација Рома, која игра ревијалне хуманитарне утакмице у земљи, или и Европи.

- То су рекреативци, играчи градских лига, не само Роми, већ и Срби, Мусимани... јер је наш концепт мањински. Кроз спорт омогућавамо припадницима тих заједница бољу будућност, социјализацију и друштвену комуникацију, објашњава наш саговорник.

У томе им помаже и тренер Ивица Пејиновић из Славоније, некадашњи прволигашки играч (изменђу осталог и некада познатог „Загреба“), школовани тренер са лицен-

КРАГУЈЕВЧАНИ ДРАГАН ДИМИТРИЈЕВИЋ ПЕПАЦ И ЖЕЉКО ТОДОРОВИЋ СА ОРГАНИЗАТОРОМ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ТОТИЈЕМ ДЕДИЋЕМ (У СРЕДИНИ)

цом, који је покренуо фудбалску академију „Мала Барцелона“ у којој подједнако ради са талентованим и „турцима и дечкима“ мешајући у процесу фудбалске инклузије играче свих нација. Прошле године је са својом децом учествовао на камповима за најмлађе које организују „Ајакс“ и „Барселона“, где су стекли драгоцену искуства.

■ Интеграција у друштво кроз спорт

Крагујевчанин Желько Тодоровић, функционер Балкан ФАРЕ-а и представник „Спортикула“ (спорт и култура) Србије, даје пуну подршку оваквом скупу који има за циљ да се бори против дискриминације.

- ФАРЕ је и основан 1999. године не баш са разлогом да подржи све разнотошности, мањине на спортским збивањима и спречи њихову

угроженост и дискриминацију. Наш мотив је и да повежемо и умрежимо све људе са ових простора, појут Готија Дедића који се баве овим проблемима, како би се они сусрећали и размењивали искуства у борби са расизмом, какже Тодоровић, који сматра да се кроз спорт може поправити друштвени положај у друштву, не само Рома, већ и свих угрожених мањина.

Да је спорт прави, најбољи начин за промоцију њихове заједнице слаже се и његов суграђанин Драган Димитријевић, популарни Пепац. Он је дугогодишњи крагујевачки фудбалер (круна играња за италијанског трећелигаша „Болзано“) који је се за градске клубове „Раднички“, „Заставу“, „Арсенал“, четврт века играо за овдашњу „Звезду“, а председник је тог ромског клуба већ 15 година.

ПРЕДСЕДНИК САБОРА ДОБИО ЈЕ НА ПОКЛОН ТОМИНУ ЈУТУ И ПРИМЕРАК „КРАГУЈЕВАЧКИХ

расизма и сиромаштва

ФРА СТИПЕ КАРАЈИЦА – ЛОПТА ЈЕ РАВНОПРАВНО ОКРУГЛА

- Крагујевачка „Звезда“ основана је 1934. године и један је од најстаријих ромских клубова са континуитетом у овом делу „Европе“. Најсезону славимо 80 година постојања и жеља нам је да том приликом уприличимо утакмицу између репрезентација Рома из Србије и Хрватске, каже он.

Искуство из Загреба пуно ће му помоћи у организовању овог свечаног догађаја.

- Само најбоље утиске носим из Хрватске. Захваљујем се њиховом ногометном савезу и држави на гостопримству и надам се да се ни ми на јесен нећemo обрукати у Крагујевцу, нада се Пепац, који ће за ту прилику потражити (поучен искуством из Хрватске) помоћ од града, државе, Фудбалског савеза и Олимпијског комитета.

- У суседним државама стање је некако лакше и подношљивије, а једино код нас у Србији Роми никада нису имали помоћ од државе и спортских институција за своје делатности. То мора да се промени, изричит је први члник јединог ромског клуба (лесковачки „Ветерник“ се у међувремену угасио) са ових простора који се активно такмичи у Другој градској лиги. Окосницу репрезентације, по њему, сачињавају играчи крагујевачке „Звезде“, али и читав низ прволигашких играча из „Партизана“, „Звезде“, „Јагодине“, нишког „Радничког“, војвођанских клубова...

■ Неопходан ланац превенције

Другог дана у конгресној сали хотела „Аристос“ скуп отварају својим поздравним говорима Матеја Бергер као изасланица председника Хрватског ногометног савеза (Шукер је био спречен) и Бранко Тушек, саветник председника Хрватске за спорт.

- Сензибилисаност друштва, поверење и толеранција битне су претпоставке за било какав нормалан живот. Ова тема није лака и захтева озбиљно промишљање и одговоре, као и да се у њено решавање укључује све институције јер нетрпељивост више није само проблем Хрватске, Балкана и ЕУ, већ глобални светски проблем, оцењио је Тушек, додајући да се, на жаљост реагује само када дође до инцидента.

По њему постоје два начина да се спречи: превенција и репресија, с тим што је овај први начин много делотворнији, али се њиме мора почети још у породици, школи,

надметања најбољи начин да се „већина упозна са резултатима мањине.“

- Уз исте увјете, није битна боја коже, закључио је Кајтази.

- Слични су проблеми у свим државама у окружењу, али и шире. Питање расизма, национализма и дискриминације на стадионима немогуће је решити без помоћи државе и њених институција, али их морамо сами решавати, а не чекати да то неко одради уместо нас. Људи из Европе не познају овлашћујућу проблематику и од њих се могу очекивати само санкције, истакао је Тодоровић, скренујући пажњу скупу на све већи успон нацизма на теренима у Польској и Русији.

По њему је баш фудбал идеалан за уочавање и решавање ових проблема јер ни један други спорт није тако финансијски моћан, не окупља толики број људи и није толико медијски пропраћен.

Са њим се слаже и новинарка Розица Стојкова, уредница у највећим бугарским спортским новинама „Седам дана спорт“ из Софије.

- Проблеми са мањинама свуда су исти, а различити су погледи на њихово решавање. Бугарска је најсиромашнија земља у ЕУ, па самим тим овакви проблеми су можда и највећи у њеној ромској заједници, чији су представници најсиромашнији у нашој земљи, тврди Стојкова.

По њеним подацима Рома у Бугарској има нешто мање од милион, или су већина нешколовани, не запослени и неукlopљени у друштвене токове, изоловани и у гетима.

- Циљ је да не чекамо помоћ од Европе и не решавамо ова питања тек када нас они „притисну и погурају“. Много је расизма на бугарским стадионима, једноставно то је постао свакодневни део навијачке сцене, или наш Савез на чијем је целу познати фудбалер Борисав Михајлов није реаговао. Када нас је узвијањем на конференцији дале су и заграбачке локалне власти, хрватски Сабор преко свог мањинског заступника Вељка Кајтазија (који је учесник скупа поздравио на матерњем језику) и Алекс Раковић, председник БААП-а (УЕФИ-не ограниченије Балкан – Алпе Адрија) који су такође оценили да су спортска

УЕФА више пута опомињала, пре него тога се прелазило, а реакције су тек уследиле после драстичних кајњавања на међународним утакмицама. То није решење – да се реагује тек када те казне. Морамо се ми сами изборити са тим, а не чекати помоћ или санкције са стране, сматра он, додајући да тек сада њи-

хова влада и невладин сектор почињу да решавају ова питања.

■ Равноправни у равноправним условима

- У равноправним условима и ми смо равноправни, тврди Славко Ценер који је на скупу предводио делегацију Рома из Словеније. Он је члан радне групе Комисије за ромска питања Републике Словеније и дугогодишњи члник НК „Рома“ из села Ванча у околини Мурске Соботе који постоји већ десетијама.

По његовим подацима Рома је у Словенији 12.000, али се због страдања тако декларише само 3.500 грађана.

- Пола их живи добро, али оној другој половини која живи лоше недостају образовање и посао. Данас су тешка времена за све, а не само за Роме, без посла су лекари, просветни радници, инжињери, додаје он, сматрајући да Роми у свим државама могу да остваре своја права само уз помоћ већинских народова: „Они су машина, а ми смо радници“, закључује Ценер, по коме се кроз спортске делатности и културне активности досеже права и равноправност.

Дугогодишњи активиста ромских организација у Босни и Херцеговини Дерво Сејдић тужио је чак своју државу (и добио пред судом у Стразбуру) због уставне одлуке да посланик у БиХ може бити само неко из три конститутивна народа, дакле Босњак, Србин или Хрват.

- Где су ту Роми? Нигде! Држава је изгубила овај спор, али већ четири године не могу да се договоре како да измене Устав БиХ. Ако некога желите да увредите на овим просторима, само реците „Циганин“, а ако хоћете да омаловажите његов посао назовите га „циганским“. У репрезентацији Босне нема ни једног играча ромске националности, иако доказано ми умемо да играмо фудбал, изјавио је Сејдић, аргументујући то именима познатих фудбалера ромског порекла: Кантоне, Рамос, Балак, Ибрахимовић...

- Када се посечемо, свима нам тече иста крв, само смо различита крвна група, духовито је завршио своје излагање Сејдић, закључивши да би мерило за человека морао да буде квалитет, а не порекло или нација.

За Томислава Светину, директора ГНК „Динамо“ из Загреба, са чијег су се стадиона недавно чули не-примерени поклици „Мамићу Цигане – одлази из светиње“ као и не-срећни Шимунићев поздрав „За дом“, спорт би морао да буде хомогенизатор и покретач свега доброг на овим просторима.

- Појединача може подизати свој глас, али улога државе у решавању ових питања мора бити кључна, нагласио је Светина, пожелевши победу ромској селекцији Хрватске на утакмици у Крагујевцу.

■ Улога државе кључна

На окружном столу на тему „Могућности сарадње невладиних организација које делују на подручју сузбијања дискриминације кроз спорт са државним и спортским институцијама“, сем поменутог Светине, активно учешће узели су Матеја Бергер испред ногометног савеза, Слободан Ланг, лекар, политички делатник и хуманиста, Арон Пећник, саветник пучке правобранитељице РХ и фра Стипе Кајиџића, који је оснивач фудбалске свештеничке репрезентације Хрватске, која је управо ових дана освојила друго место (изгубивши у финалу од Пољака са 2:1) на Осмом европском фудбалском првенству за свештена лица које је игрano у Белорусији.

- Одувек сам сматрао да осим верске и духовне службе, свештеник може и кроз спорт да пропагира људске, верничке, хришћанске

У ПОСЕТИ ХРВАТСКОМ НОГOMETНОМ САВЕЗУ
– ТОДОРОВИЋ И ВРБАНОВИЋ

КРАГУЈЕВЧАНИН ЖЕЉКО ТОДОРОВИЋ – ЕВРОПА НЕЋЕ РЕШИТИ НАШЕ ПРОБЛЕМЕ

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ НА КОНФЕРЕНЦИЈИ: ТУШЕК, ЦЕНЕР, КАЈТАЗИ, СЕЈДИЋ И ТОДОРОВИЋ...

И ОРГАНИЗATOR ТОФКЕ ТОТИ ДЕДИЋ

ске и опште друштвене врлине. Сама фудбалска лопта је округла и зато је овај спор у хијерархијском смислу идеалан јер нема никога ко је доле или горе, са ове или оне стране. Сви су у истој позицији, равноправни када је лопта у питању, мудро каже фра Кајиџић.

У тој „округlosti“ његове колеге и он препознали су многе пријатељске вредности, Роме и друге мањине играле су са њима, као и еснафским селекцијама попут лекара, просветара, радника...

- Селекцију свештеника покренуо сам са својим колегама пред рат, када је наступила криза и отуђеност код људи. Кроз спорт јачамо тело, а са њим тим и дух. После рата се ова селекција интензивирала и на утакмицама и тренинзијама измеђујемо искуства у пријатном амбијенту дружења и брусимо карактер.

У нашој селекцији играју само заређени свештеници, сви су фрањевци, а тренутно их има и неколико који су на служби у Београду и Нишу, информише фра Кајиџић.

После окружног стола уследиле су панел дискусије, радионице и дјеларне о интеграцији мањина кроз спортске делатности, а крагујевачка делегације је пре повратка кући обишла и просторије Хрватског ногометног савеза где је „пало“ и упознавање са његовим членим људима, председником Давором Шукером и генсеком Дамиром Врбанићем.

Каква смо искуства извукли са загребачке конференције – извукли смо, а и да се не обрукамо на међународном репрезентативном сусрету јесенас поводом 80. годишњице крагујевачке „Звезде“.

**СНЕЖАНА НЕГОВАНОВИЋ ПРОКИЋ,
КРАГУЈЕВЧАНКА У ХОЛАНДИЈИ**

Хоћу друге снове

Пише Гордана Божић

Iикада нисам ни сањала да ћу једнога дана написати књигу. Маштала сам да будем клизачица, иако сам била страшно трапаво дете. Ово што ми се сада дешава нисам могла ни да замислим. Промоција књига, овај интервју, све је то за мене потпuno невероватно, а ето, ипак ми се дододило. Свашта се у мом животу издешавало и осетила сам потребу да то негде и запиши, без икаквих претензија да објавим, али испало је другачије. На наговор маг старијег сина настала је прва књига „Хоћу друге снове“, која је аутобиографска. Ако ме питате да ли је сувише рано починјати аутобиографију у четрдесетим годинама, мој одговор је да јесте, јер можда је у седамдесетим сувише касно.

Овако је почeo разговор са суграђанком Снежаном Неговановић Прокић, која више од две деценије живи са породицом у Холандији. Заједничка промоција прве и прошле године објављене друге књиге „Љубав и кашаљ“ у Удружењу Крагујевчана у Београду, била је повод за разговор о свему ономе што се у њеном животу догађало и њеној борби да остане оно што јесте.

Читав живот у једној књизи

Промоција обе књиге одржана је 20. фебруара и мада је датум у овој причи потпуно неважан, Снежана каже да то није случајно и да су јој се све најважније ствари у животу дешавале у прва два месеца у години. Изненађење је било обострано када је она констатовала да је наш разговор, сасвим случајно, уприличен баш на дан када је пре 22 године отишла код супруга у Холандији са својим синовима, петогодишњим Немањом и

СА МАЈКОМ И СИНОВИМА У „ЗЕМЉИ ЛАЛА“, ПРЕ ДЕСЕТАК ГОДИНА

Луком који је имао тек годину и по дана.

У то време ни на крај памети јој није било да пише књиге, као што ни сада себе не доживљава, нити назива писцем. Каже да је само аутор ових књига и да се нада да ће њена искуства некоме, можда, бити од помоћи. Извесно је да ће прва књига бити преведена на холандски, можда већ до краја године, као и да ће издати и трећу.

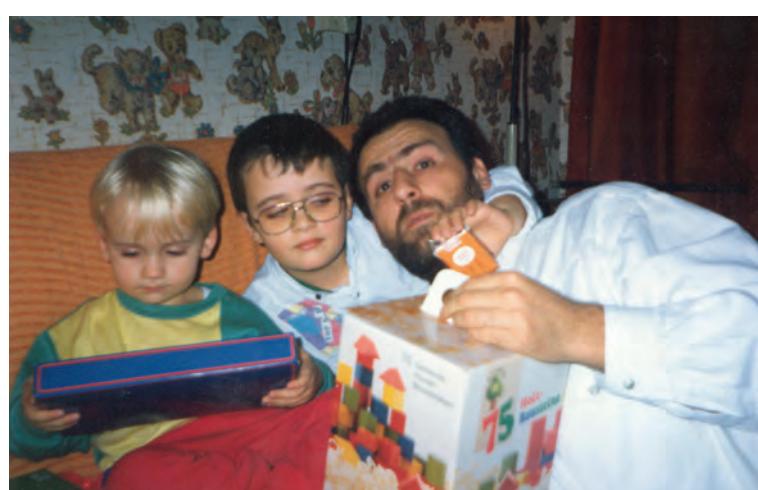
- Имала сам нездрживу потребу да испиши све што ми се издешавало. Некако је све то само излазило из мене и ја сам само бележила из дана у дан. За три ме-

сеца све сам просто истресла из себе, цео живот, али ни тада нисам размишљала о књизи. Старији син ме је наговорио да објавим. Можда ће некоме бити поука, рекао ми је. И тако је ова прва књига изашла 2010. године и морам да признаам да се уопште нисам покајала због тога, прича наша саговорница, помало збуњена медијском пажњом.

Рођена је у августу 1963. и са поносом истиче своје године. Завршила је средњотехничку школу и покушала да студира, али је пре упловила у брак него у испите и индекс. Иако је рођена у насељу Мала вага, себе је увек сматрала „колонком“, јер је од друге године живота становница Старе колоније. Тада је њен отац отишао на привремени рад у Француску, у Париз, па су она и мајка стално путовале и практично живеле на релацији између Париза и Крагујевца.

- Проводиле смо тамо по неколико месеци, а у шали смо говорили да је мој отац могао да направи два хотела од новца који смо потрошили за путовања. И поред тога живеле смо прилично добро за тадашње прилике, а за татину и мамину јединицу ништа није смело да недостаје.

Присећајући се тих дана, Снежана каже да је њено детињство било лепо и безбрижно, али се некако рано и завршило. Имала је само 13 година када је њен отац, који се тада по наговору мајке вратио из Пари-

ЛУКА И НЕМАЊА СА ОЦЕМ ПЕТРОМ, НЕПОСРЕДНО ПО ДОЛАСКУ У ХОЛАНДИЈУ

У ЧЕМУ СЕ СВЕ РАЗЛИКУЈЕМО

Ми се расипамо, они штеде

Упознавши своје комишије, Снежана није могла да се начуди колико су Холанђани штедљиви и хладан народ, па је предстојало једно велико учење и прилагођавање. Прво је почела да се дружи са мамама школских другова своје деце које су је позивале у посете. Њихово гостопримство се састојало од шољице цећене кафе, а домаћица би само једном отварала металну кутију са кексом, послуживала гошћу и потом је затварала.

У мојој земљи је другачије, објашњавала је Холанђанима, миkad нам падне шећер отворимо „јафу“ и смајемо је целу.

У почетку су је гледали са неверицом, касније су се, уз враћајући посету, уверили да је то истина. Било им је крајње чудно када би без икаквог повода пржила палачинке или месила крофне. Код њих је то била традиција само за Нову годину. Културолошке разлике биле су огромне, али једно је било сигурно, закучила је - ми се много расипамо, а они претерано штеде.

Оно од чега сам после свих ових година „излечила“ моеј пријатељице Холанђанке је да у ресторану плаћају рачун по полу. Трудила сам се да им објасним какви смо ми људи, да нисмо сви исти и да нас има и оваквих и онаквих, као усталом и њих. Мислим да сам успела да им покажем како изгледа наше претерано гостопримство, макар сутра немали шта да једемо.

СНЕЖАНА СА СВОЈЕ ДВЕ КЊИГЕ

- Страх да ће и на наша врата зајупати ноћу био је све већи и не-подношљивији.

Наш млађи син је имао свега 17 месеци, а старији пет година када је мој муж, након разговора са својим оцем, „узео једну малу торбу и у њу ставио пар чарапа, мало веша и нешто гардеробе и отишао. Страх да ли ће прећи границу био је већи од од страха како ћу ја сама“, забележила је ове тренутке Снежана у својој књизи.

Веровала је да ће овај растанак кратко трајати и надала се да ће се поново видети за пар недеља, али испало је другачије. Супруг није имао избора и морао је да затражи

ПРОМОЦИЈА КЊИГА У УДРУЖЕЊУ КРАГУЈЕВЧАНА У БЕОГРАДУ И СНЕЖАНА ПИШЕ ПОСВЕТЕ

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...) Kласично клинasto remenje, nazubljeni, polu-v PJ/PH remenje, transportno remenje, синтетичко remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...
SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...) Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

политички азил. Смештен је у некој провинцији, где је чекао на даљу процедуру.

Да су заиста веровали да ће све да се заврши за месец дана и да су овде добро зарађивали у то време, сведочи чињеница да је и она после месец дана отишла у Холандију на годишњи одмор да обиђе супруга.

„Земља у којој се мој муж затекао била је јако необична. По пријављивању у азилни центар распоредили су га и послали у Нордвијк, мало туристичко место на Северном мору... Било је тамо много Југовића, а најчешће је то био слој људи који су после завршене или незавршене основне школе долазили овде да ради, који никада нису научили да поштују наше вредности, а нису желели или умели да науче оно што је лепо и добро у земљи у коју су дошли. Углавном, циљ им је био да се обогате и што пре врате у своју земљу”, пише Снежана.

Нису, међутим сви били такви, било је и другачијих породица, а са једном од њих већ 15 година су пријатељи. Нажалост, таквих је било веома мало.

Када је први пут дошла у ово мало туристичко место, прва њена помисао била је да би ту могла да живи. У њеној родној земљи било је све горе, а притисак породице да оде за мужем све већи. Тако је већ наредне године, 27. фебруара, спаковала кофере и отпотовала са децом.

■ Најхрабрији или најлуђи

Мислила је да је најважније да буду заједно, јер у свом детињству није могла да прихвати развојеност од оца и хтела је да њена породица буде на окупу, па како им

СНЕЖАНА СА СУПРУГОМ НА ЈЕДНОМ ОД ПУТОВАЊА ПО ЕВРОПИ

буде. Од свих пријатеља нико тада није отишао у иностранство. „Да ли смо ми били најхрабрији или најлуђи, то никада нећемо сазнати“. Када је стигла у Нордвијк, такође је затражила политички азил и тако су добили статус избегличке породице.

– Те године биле су јако тешке и стресне за нас. Постали смо само један заведени број, све оно што смо били смо у воду и почели од почетка. Да несрћа никада не иде сама показало се и у мом случају, када ми је годину дана касније умро отац за кога сам била много везана. Те 93. године стигла сам преко Будимпеште у Србију, када је инфлација увељико харала, присећа се наша саговорница. Долазак у земљу из које је отишла пре непуних годину дана био је прави шок. Ништа више није било исто. Учинило јој се као да је отишла пре много година и готово да се запитала да ли је то њена земља.

„Пут који је водио од Будимпеште до Београда нисам могла да препозnam. Празни рафови по продавницама покрај пута, понека упаљена светиљка, без уличног светла – изгледало је као да сам ушла у напуштену земљу у којој више нико не живи. Била је то страшна деседесет трећа, које многе животе уништила, променила судбине.“

Породица је у Холандији живела веома оскудно. Нису имали много новца, али деца су морала да имају бар основне ствари. Снежана

на је тада „спаковала“ свој понос и до јуче секретарица у престижној фирмама постала је кућна помоћница. Чистила је куће добротојеђих породица, а својим родитељима причала бајке о томе како живе. И сама је желела да је бар делић тога била истина. Против депресије и незадовољства борила се радом, мада јој ни мало није било лако као странкињи да стекне поверење нових комшија.

Колико им је било тешко сведочи и то што је њен супруг, дајући интервју једној холандској телевизији, рекао да када би морао све поново да прође, радије би себи ставио пиштолј на чело.

– У једном тренутку нашла сам се на ивици провалије. У мени је клучало незадовољство и константни стрес, због чега сам се и разболела. Морала сам нешто да променим, да се посветим себи, јер сам једино тако могла да будем корисна и себи и својој породици. Истовремено, борила сам се и радом, прача наша саговорница.

После три године рада по кућама, запослила се на каси у једној робној кући и даље верујићи да ће се ускоро вратити у Србију. Како каже, седела је на две столице, али је, коначно, морала да пресече. Супруг је 95. године добио посао у општини, а Снежани се за то указала прилика 2002. што је и искористила. Запослила се у општинској архиви Нордвијка, где ради и данас.

– Носталгија ме је и даље, просто, раздирала. Долазила сам нон-стоп у Крагујевац. Мајка је живела сама, тешко се кретала, али је и она сваке зиме долазила код нас. Коначно, све ми се срушило у октобру 2012. Све ми је тамо недоста-

НЕОБИЧАН ХОБИ ПРЕРАСТАО У ПОСАО

Срећко плете и хекла

СРЕЋО И ДАНАС ПОМАЛО ХЕКЛА

Хеклање ми је дало надимак због дружења са женама. Мене није срамота да плетеј, а ни да кувам. Кome се не свиђа нека се не дружи са моном! Лакше ми је да хеклам и плетењем него да рмбам. У почетку су ми браћа ломила игле, али снаје су их смириле када сам им исплео блузу, а браћи пулovere. Изхеклајо сам столњаке „изгубљени пут“ да прекријем фудбалски стадион, прича о свом за наше крајеве необичном избору хобија, који је прерастао у професионално опредељење Палилулац Срећко Раонић, звани „Срећко Напаст“.

Најпознатија плетиља у Палилулама је мушки, мајстор је свог посла, близу у занату, ради и успешно преноси своје умеће на друге, посебно на нежнији пол. Рођен је 1942. године у селу Ђурђевића Тара, Општина Пљевља у Црној Гори као четврти син оца Ђуре. Живот га није мазио од малена, јер отац гине у вртлогу Другог светског рата, а да га Срећо није запамтио јер није напунио ни годину дана. Брига о породици пада на плећа мајке Милице.

– Био сам најмлађи, несташан и размажен од свих, али најгори ћак. Мој браћа књига није била проблем, сви су били боли ћаци од мене и давали су по две године за годину. А ја шта ћу, мора да се jede, а мора старији, јачи и паметнији да се слушају. Музи краве, ради око куће, али и све женске послове. Пери, кувај пеглај. Ишло ми је од руке, те сам имао времена да чобанјем уз двојнице и момачко девојачко пење, присећа се дечаштва Срећо.

– После војске деда Микајло, појко му души, живео је 107. година, хтео да ми препише сву имовину да останем у селу, али браћа нису дала. Најстарији брат Милојица, иначе војно лице са службом у Крагујевцу, доведе мајку и мене код себе. Уписао ме је на курс за металогледача и ја стекнем квалификацију и запослим се у Војној 1964. године. Кратко сам био у ООУР-у „Аутомати“ и доквалификујем се за магацинеру, па прелазим у Привредна возила. Упознајем врсну плетиљу Ружицу Миливојевић из Вучковице,

Кршни Црногорац Срећо Раонић као радник „Заставе“ упознао је животну супружницу Ружицу која га је научила да хекла и плете.

Овим занатом заједно су се бавили 20 година и тако стекли кућу, а он сада као пензионер понекад хекла за своју душу

СУПРУГА РУКА УПУТИЛА ГА У ТАЈНЕ ЗАНАТА

која ме је научила да хеклам, сећа се Срећо.

Брзо налазе заједнички језик и хоби, заљубљују се, венчавају и прелазе да живе као подстанари у Танаска Рајића. Таст Драгољуб им поклања теле као свадбени дар, да би их привукао да живе на селу. Али, свога кућица своја слободица. Срећо и Ружица напорно ради на више поља, у гиганту, скупљају паре за своју кућу. Да добију стан, иако је Ружица изродила троје деце, нису имали шансу. Можда и би било, али Ружа је више волела кућу и двориште, а не четири зида са лифтом.

Берке Снежана и близнакиње Светлане и Слађана примају занат од оца и мајке. Таст финансијски помаже вредног зета и купују кућу у Палилулама. Срећан период живота завршава се смрћу Сретове мајке Милице 1991. године, а непуну годину дана касније и прераном смрћу супруге Руже.

– Преко 20 година смо у социјализму хеклали за приватне предузећнике. Уговор прост - за уплатено кило конца добијали бисмо 40 – 50 марака. Донесу шему и њихов конач, све по шеми и тачно ваги. Хеклање

ĐURĐEVIĆ TARU ЗАМЕНИО јЕ ПЛАЦЕМ У ЦЕРОВЦУ

клали смо столњаке „изгубљени пут“, „винова лоза“, „шах“ и „сунцу-крети“, што је помогло да преживи породица са троје деце, каже Срећо.

Сећа се да је његова Ружа лепо хеклала, али он је био много бржи. Њихова газдарица је говорила да је за њу хеклало 49 жена, и он педесети, мушкирац, „једини“, али најбржи.

– У комшију била је брза и комшињка Роса, а многе шеме је знала и комшињка Мила. Ја сам њима и осталим комшињкама, као и колегињицама на послу показиво мустре које су од мене одмах схватале. Моја Ружа им покаже како треба, али не каја. Младе домаћице су ме свакодневно салатале око ручних радова, па ме љубоморни мужеви прозвају „Срећко Напаст“. За време инфлације морао сам да радим један женски посао, био сам економ у фудбалском клубу Арсенал. Прао сам дресове, чистио копачке. Као економа снашила ме је велика породична трагедија, смрт мајке и супруге. Фудбалски радници су ми помогли као нико мој. Посебно близници Драган Вељовић, повећао ми плату са 20 на 30 марака и дао унапред за две године, присећа се Срећо својих мук.

Лично се облачи по српској традицији, воли раскројене ствари, не воли да навлачи одећу на главу. Сада слабије плете. Отишао је у инвалидску пензију и тврди да све лошије иду производи домаће радиности. Нико не носи пулovere, цемпере, прслуке, блузе од природне сељачке вуне, сем ако производи нису брендирани. Његова вештина у кувању сада је на већој ценама у комшији. Зову га и одазива се, спрема панају за своје покојне комшије и ради диригује око спровођања традиционалних српско-црногорских јела, сарме, пребранца, чорби. Плетење оставља у аманет својим ћеркама, које су одличне плетиље, а за шест својих унука исплео је по гарнитуру столњака „винова лоза“!

Ђурђевића Тару заменио је Церовцем где је сам направио викенд-дому од „Заставиних сандука“. Иако је висок човек унутра је све минијатурно, као код Хобита у „Господарима прстенова“. На 11 ари плаца засадио је трешње, вишње, јабуке, кајсије, а у башти све поврће за његове потребе. Ипак му преостане временама да плете или хекла за своју душу, а једино друштво му је пас Жућа, који не може да лаје.

Миош Ићањашовић

КОНКУРСИ

За кратки
филм

Међународни филмски фестивал „Краткофил Плус”, који ће бити одржан од 23. до 27. јула у Бањалуци, расписао је конкурс за пријављивање кратких филмова за такмичарски програм. Рок за пријаву је 7. април.

Пријављени филмови не смеју бити произведени пре 31. јула 2012. године, не смеју бити дужи од 20 минута, треба да буду и титровани на енглески језик, доступни за приказивање на фестивалу у ХД дигиталном видео запису.

Жири фестивала, који се сваке године састоји од међународно признатих професионалаца из филмске индустрије, доделиће следеће награде: Гран при за најбољи филм фестивала, награде за најбољи филм у разним категоријама, најбољи регионални филм и награду публике.

Више информација доступно је на сајту [њњњ.краткофил.орг](#).

Награда Млади
Дис

Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ и одбор „Дисовог пролећа“ у Чачку расписали су конкурс за награду „Млади Дис“ и за есеј о Дисовом стваралаштву.

Конкурс за награду „Млади Дис“ традиционално је расписан за рукопис прве песничке збирке аутора до 31 године старости, написане на српском језику.

Аутор доставља организатору рукопис у три примерка са најмање 30 песама на српском језику, потписан шифром. Решење шифре слати у посебном коверту уз рукопис. Конкурс је отворен до 10. априла.

Аутору најбољег рукописа, према одлуци тројчланог стручног жирија, припада плакета и право да му Библиотека објави прву песничку књигу у едицији „Токови“.

Резултати конкурса биће објављени најкасније до 20. маја, а рукописи се не враћају.

Ђура Ђуканов

Народна библиотека „Јован Поповић“ у Кикинди расписала је конкурс за литерарну награду „Ђура Ђуканов“, која се додељује за најбољу збирку приповедака аутора млађег од 30 година писану на српском језику, под условом да рукопис претходно није био објављиван у целости или у деловима.

Награда „Ђура Ђуканов“ састоји се од штампања књиге цепног формата, у тврdom поvezu, у тиражу од 350 примерака. Рок за достављање рукописа је 31. мај.

Рукописе треба слати искључиво у електронском формату, на и мејл адресу конкурса дјукановЖхтмаил.цом или по слати ЦД на адресу: Народна библиотека „Јован Поповић“, Трг српских добровољаца 57, 23300 Кикинда, са назнаком: За литерарни конкурс „Ђура Ђуканов“. Рукописе треба слати потписане пуним именом и презименом, годином рођења, адресом становаша, телефоном и имејлом.

ФРАНЦУСКИ ФИЛМСКИ КАРАВАН

Авантуре на путу

Током марта овдашња публика биће у прилици да погледа четири француска остварења. Филмови ће бити приказани у „Кутији шибица“ СКЦ-а, сваког понедељка у термину од 20.30 часова, а улаз је бесплатан

Уоквиру програма „Француски филмски караван“, који се реализује у сарадњи са Француским институтом у Београду и компанијом „Имлек“, као генералним покровитељем овог програма, крагујевачка публици у СКЦ-у биће премијерно

приказан нови циклус филмова под називом „Хоризонти“. Овај циклус доноси избор филмова чија је прича саткана око путовања. Било да се ради о роуд-трипу на амерички начин или интроспективном путовању, протагонисти и њихове авантуре подстаћи ће на смех, плач, а поготово на размиšљање.

Циклус је отворен остварењем „Венчање у Мендози“, редитеља Едуара Делика, а наставља се у понедељак, 10. марта, француско-румунско копродукцијом „Гаџо Дило“, Тонија Гатлифа.

Након смрти оца, Стефан одлази у Румунију, у потрагу за непознатом певачицом, чије је име написано на једној касети: Нора Луџа. Тај касету је његов отац непрестано слушао пред смрт. Стефана потрага одвешће га у руманско насеље где ће се спријатељити са Исидором, открити и прихватити

њихову културу, нову породицу и пронаћи љубав. Главне улоге тумаче Ромен Диријес, Рона Хартнер и И-зидор Шербан.

Караван се наставља, 17. марта, филмом „Кампер“ - Симон је напустио девојку и посао у граду и одлази у родно место где живе његови родитељи у пензији. Тамо проналази Жилијена, друга из детињства, који живи са оцем. Једне вечери, напрасно, ова двојица тридесетогодишњака одлучују да испуне дечачки сан: одлазак на велико путовање. Купују кампинг возило и крећу на пут пуни ентузијазма. Међутим, возило им се поквари, а ту креће авантура.

Последњи филм који ће крагујевачка публика моћи да погледа у марта је остварење Матјеа Демија „Американо“. Фilm говори о Мартену, који живи у Паризу са девојком Клер. Њихова веза нема будућ

ност, а када му умре мајка, која је живела у Калифорнији, Мартен мора да се врати у град свог детињства како би се побринуо за формалности које се тичу наследства. Узнемирујуће слике из његовог детињства почињу да се враћају на површину.

Сви филмови ће бити приказани у „Кутији шибица“ СКЦ-а, сваког понедељка у термину од 20.30 часова, а улаз је бесплатан.

„С.А.Р.С.“ У ПЛАЗИ
Буђав лебаџ

Популарни београдски музички састав „С.А.Р.С.“ одржава у петак, 7. марта, од 22 часа конcert у „Арене фан фекторију“ у ТЦ „Плази“.

Овај бенд, чије пуно име гласи „Свеже ампутирана рука Сатрианија“, постоји од 2006. године, а основали су је Драган Ковачевић Жабац и Александар Луковић Лукац. Наредне године снимају песму „Буђав лебаџ“, која готово тренутно постаје интернет метахит с преко 3.6 милиона кликова на Јутјубу, а и данас је један од траженијих хитова на радио станицама и клубовима. Свој први албум једноставног назива „С.А.Р.С.“ објавили су 2009. године, за ПГП – РТС, а као хитови јавиле су се и песме „Ратујемо ти и ја“, „Ана“, „Ракија“, за које су снимљени и спотови.

Након велиоког успеха, објавили су и други албум „Перспектива“ (2011.) и нуде га у сарадњи са МТВ-ем као бесплатно доунлоад фановима који су га скинули преко 70.000 пута. Велики хитови са овог албума су песме „То ради“ и „Мир и љубав“.

У јануару 2012. године коначно излази и студијска верзија песме „Перспектива“, која моментално руши све рекорде посвећености и након мање од пола године по броју кликова престиже и легендарни „Буђав лебаџ“, а прегледан је више од пет милиона пута. Прошле године изашао је и трећи албум под називом „Кућа части“.

Карте се могу купити у „Арени“ и клубу „Немам Ве Де“, по ценама од 500 динара у претпродажи, а на дан концерта коштаће 600 динара.

НОВИ ФИЛМ

Авантуре пса и дечака

Нови холивудски блокбастер „Господин Пибоди и Шерман“ протеклог викенда имао је крагујевачку премијеру у биоскопу „Синеплекс“, у ТЦ „Плаза“.

Господин Пибоди је успешни бизнисмен, проналазач, научник, гурман, двоструки освајач олимпијске медаље, генијалац, а уз то је и пас. Уз помоћ свог најновијег изума с усвојеним сином Шерманом отпутоваће у прошlost и проживети најпознатије догађаје који су обележили човечанство и упознати неке од најзанимљивијих личности из наше историје.

Фilm „Господин Пибоди и Шерман“ представља два потпуно нова лика – Пибодија, најпаметнијег пса на свету који говори и дечака Шермана кога је Пибоди усвојио. Јер,

ако дечак може да усвоји пса, зашто пас, при томе најпаметнији пас на свету, не би могао да усвоји дечака? Када се у причи умеша и времеплов Вејбек, почиње несвакидашања авантура најдаровитијег пса на свету и мало мање паметног дечака на путу кроз историју човечанства.

Гласове главним јунацима у овој породичној авантури су позајмili првак позоришта Атеље 212 Светислав Буле Гонцић и полазник школе „Бис“ Василије Првловић, чија је менторка глумица Душица Новаковић. Поред њиховоје, у синхронизацији филма на српски језик учествовали су Радослав Миленковић, Јасмина Аврамовић, Јадранка Бугарски, Марко Марковић, Милан Антонић и Марија Симовић из школе „Бис“.

МУЗИЧКИ ПРОГРАМИ ДОМА ОМЛАДИНЕ

Панк, хардкор и Немци

Серију мартовских концерата у Дому омладине отворила је група „Ајриш стј“, а наставиће се концертом „Болесне штенади“, у суботу, 8. марта. Ова група настала је 2010. године, а већ имају приличан број одржаних концерата по Србији, али и региону.

Почетком прошле године објавили су први албум „Лоше, лоше“, који је монтирао Марко Јовановић, док се као продуцент потпишије Никола Врањковић („Блок аут“). На албуму је десет песама тврде панк-рок свирке са текстовима који једноставном и духовитом лириком осликавају сложене проблеме обичног човека у 21. веку. Први сингл и спот је „Инфостан“. Улазнице се могу набавити на дан концерта, који почиње у 22 час.

У суботу, 15. марта, пред крагујевачком публиком наступиће је „Сикс пек“ из Сmederevske Паланке. Бенд ове године слави двадесет година постојања, а поводом јубилеја у плану је објављивање албума „Бест оф“ са римејковима

песама које су бенд учиниле познатим широј јавности.

Да подсетимо, последњи и актуелни албум „Епциентар“ са сајта бенда до сада је скинуло око 50 хиљада фанова.

Концерт „Сикс пек“ почиње у 22 часа, а улазнице се могу набавити на дан концерта по ценама од 400 динара или у претпродаји за 250 динара.

Средином месеца, у уторак, 18. марта, на сцени Дома омладине наступиће нама готово непознати немачки бендови: „Оф д хук“ и „Контрастс“. Реч је о хардкор бендовима из Берлина, односно Минхена, који ће посетити Крагујевац у оквиру своје велике источњевропске турнеје. Насту-

У БИОСКОПУ

Ђурке мењају историју

На редовном репертоару биоскопа „Синеплекс“, од прошле недеље, налази се анимирана комедија, авантура за публику свих узраста „Ђурке на слободи“. Ово је прича о два ћурана са две супротстављене стране који морају да забораве на своје несугласице и путују назад у прошlost како би променили ток историје и заувек скинули ћурке са менија за Дан захвалности.

„Ђурке на слободи“ настављају комичну традицију другарске комедије, у којој се налазе два некомпатibilна хероја, у овом случају два ћурана: саможиви паметњаковић, Реци и приглупи, неустрашиви Џејк. Њих двојица ће се наћи у потпуно невероватној авантури која ће им променити животе.

Фilmације су смислиле да се ћурани понашају као ћурке, а да се понашају као људи као се мешу осталим ћуркама. Желели су да овај филм у својој сржи пренесу значење пријатељства, лојалности и право значење израза „учинити праву ствар“. Кад су почели да истражују ћурке, искористили су стварне разлике – one које су одгајане на фарми против оних одгајаних у дивљини, генетички модификовани против природног, да би створили потпуно различити тандем.

Овај филм је синхронизован у ЗД варијанти, режију потписује Милан Антонић, а гласове дају Дубравко Јовановић, Војин Ђетковић, Слобода Мићаловић Ђетковић, Драган Вујић Вујке, Никола Булатовић, Небојша Илић Џиле и Тиња Дамњановић.

ЗА ПУБЛИКУ СВИХ УЗРАСТА: „ЂУРКЕ НА СЛОБОДИ“

НОВЕ КЊИГЕ

Зборник радова о Његошу

Књигу „Његош, ријеч скупља два вијека”, зборник радова који доноси нови начин читања дела великог песника, мислиоца и владике, објавило је Удружење писаца Крагујевца

Угодини за нама, у којој се обележава велики јубилеј - 200 година од рођења Петра II Петровића Његоша, коме пажњу какву заслужује није дала ни једна национална институција, дали су Крагујевчани. Наме, књигу „Његош, ријеч скупља два вијека”, зборник радова који доноси нови начин читања дела великог песника, мислиоца и владике,

објавило је Удружење писаца Крагујевца, а штампање је помогао град Крагујевац.

Овај зборник на 420 страница и у тиражу од 400 примерака, уредили су Александар Б. Лаковић, проф. др Голуб Јашовић и доц. др Часлав Николић. На насловној страни књиге, као и на полеђини, налазе се Лубардине слике: „Ловћен” и „Битка на Вучјем долу”. Прелом и дизајн корица урадио је Милојко Милићевић, а у име издавача потписује се Раденко Ђелановић.

Објављено је двадесетдевет беседа, коментара и есеја које потписују значајна имена књижевности, критике и теорије. Коначну композицију и структуру зборника одредили су само текстови који су сукцесивно приспевали.

Тако су беседе Мира Вуксановића, Јована Делића и Драгана Лакићевића определили први сег-

мент, образујући слику Његошевог стваралаштва као „тихог океана речи”, његовој рецепцији у српској књижевности, али и доживљај књиге „Горски вијенац”, као кућне иконе и породичног надизрања сазревања укућана, што је заједничко већини Његошевих данашњих читалаца, па и тумача.

Најбројнији радови су о појединачним мотивима из Његошевих стихова, „искоса” - матићевски прочитани, као што су на пример, јунациња (Горана Максимовића), небо (Стојана Ђорђића), паганско и хришћанско (Бојана Јовановића), смех (Часлава Николића), бол (Слободана Лазаревића), као и неочекивано, а посебно - билијар као симбол значајнији од игре (Светлане Рајићић Перић).

Као засебна промишљања о религијском и филозофском у спеву „Луча микрокозма” великог писца, мислиоца и владике, издвојили су

се есеји Софије Калезић Ђуричић-Вић (о визији Бога), Слађане м. Алексић (о односу текста и „миропомазаног” песника) и Сонје Шљивић (о аутопоетичком исказу о доживљају песника кроз дијалог песничког и божјег стварања).

Књижевници Веселин Матовић и Ненад Грујићић нису могли заобићи судбину Његошевог дела и угледа, а аналитичке есеје додали су Будимир Дубак и Драгана Хамовић.

Занимљиво је да је крајем прошле године одржан дводневни научни скуп о Његошевом песништву у Москви, који је организовао Институт за словенске језике и историју Руске академије наука, са којег је од организатора, професорке Јулије Созини, „стигао” и текст о присуству Русије у Његошевом стваралаштву, као и његовој рецепцији на руској и совјетској сцени током протекла два века. Рад су

превели Раденко Ђелановић и Милета Пауновић. У овом, последњем блоку зборника, су и радови Драгана Спасић и Драгана Јашовића о скромним и недовољним преводима „Горског вијенаца” и „Луче микрокозма” на англосаксонском говорном подручју.

М. Ч.

РЕПЕРТОАР ТЕАТРА

Бајка и Зраци

На репертоару Књажевско-српског театра у четвртак, 6. марта, након дуже паузе наћи ће се драма Николаја Кољаде „Бајка о мртвој царевој кћери“. Реч је о комаду који се на репертоару најстаријег српског позоришта игра већ пуну деценију. То је једна маштовита и врло вешто састављена мелодрама са дна руске савремене провинције. Прича о обичним људима, које у пролазу спремо свакодневно

Комад је режирао Бошко Димитријевић, а играју Санја Матејић, Ненад Вуловић, Ана Тодоровић Дијало и Душан Станкић.

У суботу, 8. марта, за све dame биће изведена хит комедија „До голе коже“, редитеља Југера Валтера Поплица, а у уторак, 11. марта, игра се најновија представа „Зелени зраци“. Реч је у основи о љубавној причи Александра и Драге, кроз коју је писац Горан Марковић проткао и неке друге, историјске приче. То је је психолошка мелодрама у којој је дат свима познат догађај из 1903. године.

НАГРАДА У ВИРОВИТИЦИ

По оцени публике

„МОЈЕ БИВШЕ, МОЈИ БИВШИ“
ПРОГЛАШЕНА ЈЕ ЗА НАЈБОЉУ ПРЕДСТАВУ
ПО ОЦЕНИ ПУБЛИКЕ

На недавно завршеном Десетим виротовичким казалишним сусретима „ВИРКАС 2014“, представа Театра Д.Ц. Цексона „Моје бивше, моји бивши“, у режији Слађане Килибарде, проглашена је за најбољу по оцени публике (оцене 4,98). Ово је уједно и једина награда која се на ВИРКАС-у додељује. У конкуренцији је било 12 представа из Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине и Србије.

Представа „Моје бивше, моји бивши“ наставља свој фестивалски живот на Данима комедије у Јагодини 22. марта.

не, „Мајски преврат”, виђен очима странца, неисторијског лица, доктора Колеа. У центру те драме нису историјске околности, већ љубав краљевског пара, Драге Машин и Александра Обреновића, а сви остали до гађаји су подређени тој љубави.

У среду, 12. марта, планиран је комад „Убити птицу ругалицу“, који је режирао Небојша Брадић.

Цена улазнице за представе са репертоара је 400 динара, а попуст за ћаке, студенте и пензионере је 50 одсто.

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Генијална сатира

Мало-помало, моје присуство испред киоска почело је да изазива одређене проблеме. Моја личност је, посебно код млађих радника, изазивала одређену веселост, па чак и признање, изражавано кроз речи као што су „кул“ и „супер“. Мени су оне биле неразумљиве, али је њихов израз лица био довољан да закључим како ме ти млади људи веома поштују - ово је одломак романа „Опет он“, који је уздрао свет. Реч је о бестселеру, књизи која је месецима била на првом месту најпродаванијих, у изузетно политички коректној Немачкој. До сада је преведен на 27 језика, а тренутно се по књизи снима и филм.

То је генијална сатира, базирана на историји и невероватној ма- штовитости, у којој Тимур Вермес описује Хитлера у разговору са берлинцима 2011. године. С једне стране ова књига је изузетно смешна, будући да писац савршено погађа диктаторов тон, а с друге стране, веома брзо ћемо се забри- нути због онога чemu се смејемо.

Лето 2011. године. Адолф Хитлер се буди на празној пољани у Берлину. Без рата, без партije, без Еве. У Берлину влада мир, походе га хиљаде странаца, а политику земље води Ангела Меркел. Шездесет и шест година после своје наводне смрти, овај историјски лик затекао се у данашњем добу, и мимо сваке вероватноће започиње нову каријеру – на телевизији.

Ова јетка сатира представља Хитлера као човека од крви и меса који на свој начин сквата и анализира окружење у коме се затекао, и муњевито оштро уочава људске слабости. Земља у којој се пробудио цинична је, бесконачно алава на успех чак и после неколико деценија немачке демократије. Читалац ће се често смејати Хитлеровим догодовшти- нама. Али се неће смејати љему већ са њим.

Смејати се са Хитлером, да ли се то може? Да ли се то смеј? Откријте сами у немачком бест- селеру, који је уздрао књижевну јавност и подстакао бројне полемике.

Тимур Вермес је рођен 1967. године у Нирнбергу, као дете Мађара и Немице. У

Ерлангену је студирао историју и политику. Од 2001. године ради за „Абендајтунг“ и келнски „Експрес“, а затим за више магазина и најзад за модни фитнес часопис „Шејп“. Од 2009. објавио је четири књиге као писац из сенке.

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће књигу „Опет он“, а потребно је да у петак, 7. марта, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ Даме бирају

Поводом Дана жена, „Вулкан издаваштво“ је и ове године припремило акцију „Даме бирају“. У свим књижарама „Вулкан“, од 6. до 25. марта, уз једну књигу са акције добићете „Алфапарф Семи Ди Лино“ поклон сет, који садржи три производа (шампон, маску и кристале за косу). Наслови на осмомартовској акцији су: љубавни роман „Савршен поклон“ Карен Свон, драма „Слатка утеша“ Али Е. Перкер и љубавни трилер „Пали анђео“ Норе Робертс.

У роману „Савршен поклон“, главна јунакиња Лора Канингам жели да закопа своју интригантну прошлост и да очува хармоничан живот поред мора, успешан посао јувелира и дугогодишњу везу са Џеком. Међутим, у њену радњу ушетаће Роб Блекјик, који наручује оглицу са седам орнамената за рођендан вољене супруге Кет. Сваки орнамент Кетина је животна прича, успомена на њено детињство, прву љубав и пријатеље, симбол емоција и повезаности са најбитнијим особама из њеног живота.

Отвореног срца, Лора улази у потпуно нови свет, до дубина из којих је тешко вратити се... Уживана у шармантаном кругу љубавних породица и пријатеља, у којем ваздух мирише на лаванду, гламур и раскош, а преплићу се необуздана страст, љубав и любомора. Као и орнаменти на оглицама, тако се и оголење тајне и разоткривене истине никоје једна за другом док Кетин опојни живот све више обузима Лору.

Суптилна и забавна прича у драми „Слатка утеша“ пробудиће вам чула примамљивим мирисом хране и одвести право на улице Њујорка, Истанбула и Париза, где спаја судбине троје различитих људи. Док се прилагођавају величим животним променама, у њима се преплићу храброст, разочарање, туга, љубав, а склониште од свакодневних проблема проналазе у припреми најукуснијих јела.

Осим Лилије која се хвата у коштац са пропалим браком и болешћу свог мужа, упознајемо усамљеног Марка који, препуштен сам себи, не може да се суочи са осећајем туге и празнине после губитка своје вољене. Док се бори се са захтевним породичним животом, Ферда пронази тренутак мира, спокоја и задовољства у предивним залогајима које припрема. Духовита, дирљива сага која ће вам дочарати моћ хране и суштински значај породице.

Потребно је да у петак, 7. марта, позовете 034 333 116, после 10 часова и троје најбржих добиће поклон пакете. Добитнице ће своје награде моћи да преузму у књижари „Вулкан“, која се налази у Тргном центру „Плаза“.

ИСТОРИОГРАФСКА ИЗЛОЖБА У КРАГУЈЕВАЧКОЈ УНИВЕРЗИТЕТСКОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Трагом српске прошлости

Поводом стогодиšњице од почетка Првог светског рата Универзитетска библиотека у Крагујевцу приредила је изложбу сачињену искључиво од издања о овом догађају која се налазе у њеним фондовима

Трагом
српске
прошлости
(1914-2014)

АУТОРКА ИЗЛОЖБЕ И КАТАЛОГА МР КАТАРИНА КАРАМИЈАЛКОВИЋ

што је читава ова година посвећена стогодиšњици од почетка Првог светског рата, први догађај на ову тему уприличила је Универзитетска библиотека у Крагујевцу. У њиховом изложеном простору отворена је историографска изложба под називом „Трагом српске прошлости”, чију поставку сачињавају искључиво публикације које се налазе у фондовима ове установе.

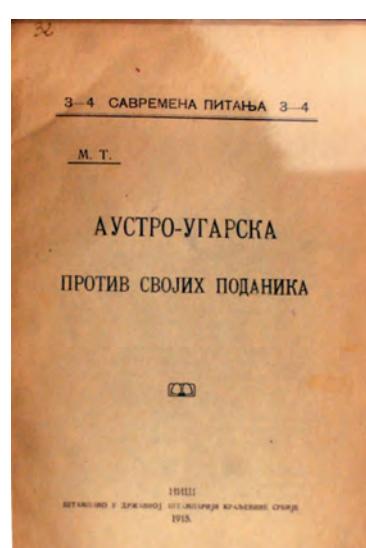
Ауторка изложбене поставке (прате је и пратећи садржаји, попут сика из изложених књига и ратних албума) мр Катарина Карамајловић истиче да је изложба чисто историографског садржаја и састоји се од тачно сто издања (пригодно 100 публикација за 100 година од почетка рата), а да су из ње искључени литерарни радови, односно књижевна и уметничка литература и чланци објављени у серијским публикацијама.

Рат који је почeo јула 1914. године био је далеко изнад свих претходних ратова, по броју држава које су у њему учествовале, обиму војних операција, количини ратног разарања, броју жртава, дужини трајања, последицама и стварању нове политичке мапе Европе и света. Први светски рат (1914-1918) унесрећио је милионе људи, причинио огромна материјална разарања, уништио мноштво културно-историјских споменика, успорио цивилизацијски напредак и довео до распада четири моћне монархије: Аустроугарске, Немачког царства, Отоманске империје и Руског царства.

■ Публикације из сопствених фондова

Историјска наука одавно је утврдила стварни узрок избијања рата, а то је сукоб поларизованих империјалних сила (Велике Британије, Француске и Русије, с једне, односно Немачке, Аустроугарске и Турске, с друге стране) око поделе интересних сфера и политичко-економске доминације на глобалном светском нивоу. Обимна историјска литература о Великом рату (како је тада називан) остаће у библиотекама не само као доказ научних резултата, већ пре као покушај свеобухватног и објективног расветљавања прошлости”, истиче ауторка изложбе у предговору каталога урађеног за ову пригоду.

Катарина Карамајловић истиче да циљ овако концептирани изложбене поставке није само пуко обележавање значајне годишњице, већ настојање да се сачувaju од заборава и промовишу, у ширем оквиру историјских прилика, многе вредне публикације које говоре о Првом светском рату и тако пред-

НАЈСТАРИЈА ИЗДАЊА НА ИЗЛОЖБИ

Прва група садржи 76 издања, а у питању су књиге објављене од 1915. године до данас, каже наша саговорница. Из овог одељка она издаваја два издања.

- Реч је о књизи аутора Милана Топлице „Аустроугарска против својих поданика” издате 1915. године у Државној штампарији Краљевине Србије у Нишу, која је пример актуелног коментара на тренутно ратно стање и обраде теме још у току рата Љубомира Јовановића „Побуна у Топлици и Јаблавићу”.

ДЕЛА КРАГУЈЕВЧАНИНА, ИСТОРИЧАРА
АНДРЕЈА МИТРОВИЋА

ици” (говор у Народној скупштини 12. априла 1918. године на Крфу) у издању Геце Кона, истиче мр Катарина Карамајловић.

Из овог сегмента поставке ауторка издаваја дела Андреја Митровића (четири издања) и Петра Опачића, који је у поставци заступљен са чак пет књига и који је свој историографски опус највећим делом посветио баш овим дешавањима.

Подгрупа овог дела изложбе која се баве проучавањем великог светског ратног сукоба у Крагујевцу и околини (у питању је о сама књига објављених у периоду

1914-1918. године). У свим деловима изложбе неизбежно се преплићу два сегмента, две теме: Србија и Први светски рат и стварање Југославије, наводи Карамајловићева.

Издања у трећој групи, преводној литератури, захватају период од 1921. године. Три публикације су преводи на француски језик, а остатак до 14 књига је на српском.

По Катарини Карамајловић из овог фонда најзначајнија су дипло-

ГОВОР
У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ 12. АПРИЛА 1918.
ГОДИНЕ НА КРФУ

АУСТРИЈСКА ДИПЛОМАТСКА ДОКУМЕНТА
НА ФРАНЦУСКОМ

ду од 1968. године) у свом средишту има истраживачке радове Милана Вујићића (пет издања), који је сачинио попис свих ратника са територије града и општине Крагујевац у ратовима од 1912 до 1919. са све биографским прилозима и објавио у књизи „За спас отаџбине”, у Крагујевцу 2003. године.

Група издања на страним језицима, њих десет, датира од 1919. године и у њој су заступљене књиге на француском, немачком, руском, енглеском и хрватском.

■ Србија и стварање Југославије

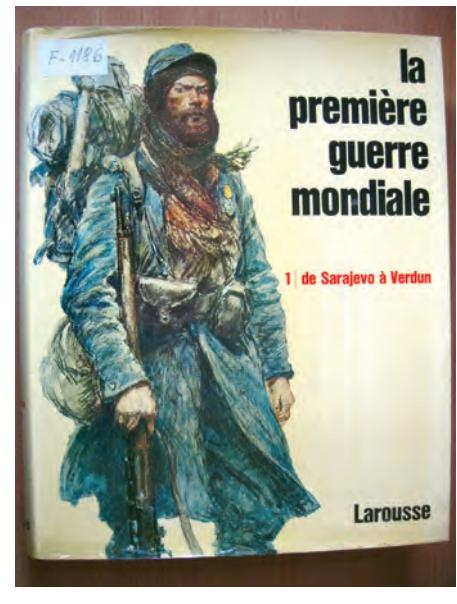
Ауторка Карамајловић из овог сегмента поставке издаваја двотомно „Ларусово издање“ о Првом светском рату који је аутор француски генерал Валуји, обимну синтезу овог догађаја која је објављена приједорно за пола века од почетка рата, 1968. године у Паризу, као и дела руског аутора Јурија Алексејевича Писарева „Стварање југословенске државе“ и

Драгована Шепића „Судбинске дилеме рађања Југославије: Италија, савезници и југословенско питање 1914-1918“, издатог 1989. године у Ријеци.

На свим деловима изложбе неизбежно се преплићу два сегмента, две теме: Србија и Први светски рат и стварање Југославије, наводи Карамајловићева.

Издања у трећој групи, преводној литератури, захватају период од 1921. године. Три публикације су преводи на француски језик, а остатак до 14 књига је на српском.

По Катарини Карамајловић из овог фонда најзначајнија су дипло-

„ЛАРУСОВО“ ИЗДАЊЕ АУТОРА
ГЕНЕРАЛА ВАЛУЈИА

КЊИГЕ
ПОСВЕЋЕНЕ
КРАГУЈЕВЦУ И
ОКОЛИНИ

матска доку-
мента изда-
та од стране
Републике
Аустрије а
односе се
на историју
Првог
светског
ратца.

- Реч је
о три књи-
ге преве-
дене на француски је-
зик са немачког и издатим 1922. годи-
нине у Паризу, а најстарија књига
из овог дела изложбе је превод са
француског на српски језик Кон-
стантина Фотијадеса „Пробој не-
мачко-бугарског фронта: 15. сеп-
тембра 1918. године“, уз прави,
критички осврт преводиоца Мили-
ја Николајевића, истиче наша са-
говорница.

Ту су и легендарни амерички но-
винар Џон Рид (по чијој биографији је рађен култни филм „Црве-
ни“ са Вореном Битијем) са изда-
њем „Рат у Србији 1915.“ (превое-
са америчког оригиналa Божидар
Божковић) и књига славног руског
грофа и дипломате Трубецког „Рат
на Балкану 1914-1917 и руска дип-
ломатија“ у преводу Дејана Миха-
јловића.

- Надамо се да смо поставком ове изложбе успели да се на прави начин подсетимо једног дела српске прошлости, коју сачувану на најбољи могући начин треба представити млађим генерацијама. Захвалност следује и војницима и писцима, јер су и једни и други били за поуку и за понос, закључује ауторка, која је на отварању изложбе изјавила да је много тешко говорити о Првом светском рату, с обзиром да је ту велику победу Србија иззетно скупо платила, изгубивши трећину свог становништва, од тога 400.000 војника, дакле половину своје пунолетне мушки по-пулације.

- Шта смо добили и шта изгуби-
ли у том рату, велико је питање, ко-
је је са правом поставила мр Ката-
рина Карамајловић?

На отварању изложбе говориле су и Мира Матић, директорка Уни-
верзитетске библиотеке у Крагујевцу, и професорка др Јубинка Трговчевић-Митровић, историчарка и редовна професорка Факултета политичких наука у Београду, која је аутор дела „Научници Србије и стварање југословенске државе 1914-1920“. У уметничком делу програма наступио је глумац Иван Видосављевић, члан драме Књажевско-српског театра у Крагујевцу.

Пошто је читава 2014. посвећена обележавању овог јубилеја изложба „Трагом српске прошлости“ би-
ће отворена до краја године.

Зоран МИШИЋ

Пишу: Небојша Ђокић,
Центар за војно-политичке студије,
Београд
и Радован Радовановић,
Криминалистичко полицијска
академија, Београд

Први преговори о набавци америчких камиона за потребе Војске Краљевине СХС вођени су у јесен 1926. године када је било неких идеја о изградњи фабрике камиона америчке фирме „Форд Мотор“ из Детроита. Са „Фордом“ се поново преговарало и у другој половини 1929. године, али поново без успеха.

Вероватно једна од највећих слабости Војске Краљевине Југославије била је недовољна моторизација њених јединица. Крајем 1934. године у оквиру аутомобилског парка налазило се свега 2.000 аутомобила, камиона и аутобуса. Свака од пет армија располагала је са ауто батаљоном које имало 25 путничких аутомобила и 250 камиона. Пешадијске дивизије нису имале своја транспортна моторна возила. Ни 1938. године ситуација није била много боља. Тек од те године почињу да се наручују веће количине транспортних моторних возила у Чехословачкој, Немачкој, Италији, па и САД-у. Убрзо почиње и производња камиона у самој земљи и то камиона „прага“ у Раковици и „шевролет“ у Крагујевцу.

У зиму 1939/40. године наручено је код „Шевролета“ 1.000 камиона од једне и по тоне. Камиони су били намењени за попуну шест армијских ауто батаљона.

Америчка компанија „Шевролет“ је 1912. године започела са производњом теретних возила. После шест година ушла је у састав концерна „Ценерал моторс“, након чега се преоријентисала на израду теренских лаких и средњих возила, док је тешка теренска возила радила у кооперацији са теретним одељењем „Ценерал Моторс трак компанији“, због чега су та возила носила ознаку ГМЦ. Први војни камион компаније „Шевролет“ појавио се 1926. године, након чега је следила серија војних теретних возила најразличите намене.

Кад је реч о „шевролетима“ набављеним за југословенску војску, тај модел се појавио 1940. године. Наме, у периоду од 1939. до 1941. године појавила се нова серија теретних возила од којих су за нас интересантни камиони од једне и по тоне који су серијски израђивани у потону у граду Флинт у држави Мичиген. Постојало је више варијанти о-

ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ ВОЈНОТЕХНИЧКОГ ЗАВОДА У КРАГУЈЕВЦУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА (13)

Камиони шевролет у Војсци Краљевине Југославије

КАМИОНИ „ПРАГА“ МОНТИРАНИ У РАКОВИЦИ ПРЕД ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

вог основног модела, а за потребе војске Краљевине Југославије је највероватније набављена варијанта настала на бази основне верзије 4403. На бази овог основног модела развијена је читаја породица сличних возила. Све ове верзије се разликују у детаљима, тако да је тешко рећи о којој је тачно реч. У сваком случају, то су били камиони са размаком између осовина од 4.026 mm и масе од 2.105 до 2.243 kg – зависно од опреме.

Првих 40 камиона стигло је из Америке спремно за вожњу, а остали су дошли у деловима и склопљени су у Југославији, да би после тога попунили споменуте ауто батаљоне. Али, то нису „шевролети“ који су почетком 1941. године довршени у Крагујевцу јер су ауто батаљони попуњени пре него што је започела испорука крагујевачких камиона.

Пошто није сачувана документација Војнотехничког завода из тога времена, осим делимично разних радних и платних налога, тешко је дати коначно мишљење о производњи у Крагујевцу. Али ево шта може да се закључи на основу сачуваних докумената и забележених сећања тадашњих радника.

Заводи су се још од 1919. године бавили ремонтом возила за војне потребе, као и израдом многих делова за њих. Инжињери Војислав Ашић и Живорад Нешић правили су документацију за израду аутомобилских делова. Индустриски ремонт вози-

ла први пут је обављен у Заводима 1935. године. Израђивани су резервни мењачи за камионе Бисиг, Фаун и Штајер, затим кардански зглобови, механички делови диференцијала, као и клипови са прстеновима предње осовине. Инжињер Рашић је конструисао потпуно оригинални уређај за бушење цилиндара, са тачношћу од плус пет стотих делова милиметара. Заводи су поседовали и машину за спирално озубљење зупчаница. Када је у Раковици почела израда камиона „прага“, Заводи су за њих израђивали парове зупчаница за диференцијале.

Током 1940. године започело се са израдом камиона „шевролет“ у ауто радионици Завода у Крагујевцу. На основу сачуваних радних налоза знатно да је било у изради 500 камиона, од чега је до рата довршено 400 возила. По сећању Александра Ивановића, до рата је израђено и 500 мотора за њих и то 250 у Раковици а 250 у самом Заводу, при чemu се блок мотора израђивао за све моторе у Раковици. И у Заводу су излили један блок мотора као пробни примерак, али пошто нису знали састав легуре, метал им је био пороzan па су одустали од даљих покушаја. Поред мотора у Крагујевцу су израђивани и шасије за камионе. Дневно је монтирано по 15 возила и свако је испробавано у пробној вожњи дужине 50 километара.

На основу радних налога и сећања Миодрага Алексијевића, готово је извесно да су Заводи, поред 500 камиона у изради, требало да ураде још додатних 500 камиона.

На основу свега можемо закључити да постоје две могућности. Прва је да је најпре наручено 1.000 „шевролета“, од којих је 460 одмах склопљено (40 је дошло већ у времену стапњу) и предато војсци, након чега је других 500 предато за израду Заводима, при чему они нису имали само да склопе готове камионе, већ и да сами израде највећи део делова. Док је трајала израда камиона у Крагујевцу следила је нова наручба за још 500 камиона у Заводима. Друга могућност је да је реч о две наручбине од по 1.000 камиона – прве за 1.000 камиона израђених у САД и склопљених у Југославији и друге, од таје 1.000 камиона, који би се монтирали од дела, највећим делом израђеним у земљи. Која је од ове две могућности тачна остављамо будућим истраживачима.

■ Мање познати производни програми

У оквиру Артиљеријско техничког завода 1929. године завршена је нова фабрика фулмината у којој су израђиване све врсте инцијалних и детонаторских каплиса. Током 1930. године на бази чехословачке лиценце освојена је производња сигналних пиштоља 26 mm M 1929.

Крајем 1940. године Завод „Сарајево“ био је углавном већ оспособљен за израду панцирне муниције калибра 47 mm, осим упаљача. Израда упаљача била је предвиђена у Војнотехничком заводу у Крагујевцу и у ту сврху „Шкодини“ заводи

требало је да испоруче потребне машине. Рок за испоруку машина и алати био је средина 1941. године, па је по предвиђању „Шкодиних“ стручњака производња упаљача у Крагујевцу требало да започне тек крајем 1941. године.

Да би се рад на пуштању нове фабrike што више убрзао, Министар војске и морнарице наредио је Војнотехничком заводу да искористи постојеће машине. Крајем 1940. године на томе се радило, па се предвиђало да израда доњих упаљача крене крајем првог полугођа 1941. године. Међутим, пошто је до средине 1941. године завод „Сарајево“ требало већ да доврши прву партију од 25.000 панцирних граната за противоклопни топ 47 mm M 38, било је неопходно да њих доње упаљаче набавити у иностранству. Због тога је комисија за наоружање на седници од 11. новембра 1940. године дала мишљење да се ови упаљачи набаве од „Шкодиних“ завода који су исте упаљаче испоручили и за већ набављену муницију за топове 47 mm M 38. Министар војске и морнарице армијски јенерал Петар Пешић је 31. децембра 1940. године затражио сагласност од владе да се за суму од 3.499.125 динара набави код „Шкоде“ 25.000 споменутих упаљача. Влада је тај захтев прихватила.

Пред сам рат у ВТЗ-у је развијена и противтенковска пушка калибра 15 mm. Искоришћен је панцирни метак за тешки ПАМ Зброжовка 15 mm. Овом пројекту има врло мало података, тако да је тешко било шта рећи осим да је прототип сасвим сигурно био довршен, али није јасно да је започето њено испитивање.

Други пројекат који је ушао у серијску производњу је био противтенковски топ 8 cm M 39 који је конструисао и развио познати конструктор артиљеријских оруђа Божко Станојловић. Топ је и конструисан и развијен и испитан у Крагујевцу. Остало је његова фотографија у Војном музеју у Београду, тако да можемо нешто више да кажемо о њему. Топ је био способљен за моторну вучу.

По својим противоклопним могућностима одговарао је сличној немачкој модернизацији старог заплетењеног француског польског топа 75 mm M 97. Тако су Немци добили противтенковски топ 75 mm M 97/38. У многим извештајима о борбама у и око Крагујевца априла 1941. године наводи се да је у Крагујевцу не-посредно пред рат била довршена прва серија од 48 противтенковских топова. Ако је овај податак тачан, то би могли да буду само тенкови Станојловићеве конструкције. Крај

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Пре 69 година: почетком 1945. формиран је крагујевачки одбор Антифашистичког фронта жена (АФЖ), као део АФЖ Југославије, најмасовније женске организације у нашој историји. Прва председница била је Катарина Богдановић, директорка Женске гимназије. Већ 27. маја 1945. у Крагујевцу је одржана седница Главног одбора АФЖ Србије на којој је учествовало 140 делегатки из целе Србије, у оквиру припрема за први Конгрес антифашисткиња Југославије.

АФЖ у Крагујевцу имао је бројне активности, а све су биле добровољне и уз не-говање солидарности. Справодиле су едукацију жена са села и оне су, удржане у сељачке задруге, 1949. године изједначене у погледу социјалне заштите са радницама и службеницама (добиле су плаћени двомесечни породиљски додатак, право на пензију, а онима испод 16 година је забрањено да обављају физичке послове). Организованы су интензивни курсеви описмењавања жена (аналфабетски курсеви) и формирање читалачке групе (у Крагујевцу је 1950. радило 206 читалачких група са 6.136 чланница), колективне посете биоскопима, курсеви за младе мајке, курсеви прве помоћи, домаћински течajevi (курсеви кувања, кројења, шивења, вођења дома-

ћинства...). У оквиру хуманитарних активности редовно су прикупљани добровољни прилози и друге врсте помоћи намењене деци без родитеља и другим угроженим категојијама.

АФЖ се на целој територији Југославије нарочито ангажовао на организовању институција друштвеног стандарда: отварање јаслица и деčјих обданишта, ресторана друштвене исхране и радничких ресторана. Уредбом о јаслицама и деčјим вртићима донесеном 1948. године обавезала су се предузећа, установе и организације на отварање деčјих вртића и јаслица укаплико жене запослене у предузећу имају укупно преко 20 деце којима су те услуге потребне. Прве деčje јаслице намењене смештају деце до три године у Крагујевцу су отворене већ 1946. године и налазиле су се у Улици Светозара Марковића. АФЖ се ангажовао и на отварању ћа-

ких кухиња и одмаралишта за одмор и опоравак деце. До 1950. године постојала су два ћајка одмаралишта: у Грачу на мору у Хрватској и у шумовитом Каленићу, на обронцима Гледићких планина. Постојали су планови за изградњу још два ћајца одмаралишта, али су уместо њихове изградње обновљена одмаралишта на Бешћаји и у Трмбасу. Велику пажњу АФЖ је поклањао развијању здравствене културе и здравственој заштити жена. Организована су бројна предавања и бесплатни здравствени прегледи, нарочито на селу.

Приредила Лела Вујошевић
делимично користећи податке из Лексикона Краљевца

АФЖ је укинут 1953. и основан је Савез женских друштава, а од 1960. године на челу Савеза женских друштава Србије била је Крагујевчанка Латинка Перовић.

Пре око пола века: Осми март се у Крагујевцу обележавао организовано, најпре под покровитељством АФЖ-а, а након његовог укидања, под покровитељством Социјалистичког савеза радног народа. Од краја Другог светског рата, па све до 1990. године, у Дому самоуправљача одржаване су конференције посвећене женским правима и друштвеном положају жене, уз учешће чланице из целе Југославије. Организована је ликовна изложба деце Југославије у организацији књижевног часописа „Дечје искре“, организоване су изложбе уметничког и занатског стваралаштва жена, полагани венци на гробове жена бораца и хероја НОБ, обилазиле се самохране мајке, делили поклони штићеницима Дома за неизбринуту децу.

Од 1972. у Народној библиотеци приређивана је изложба чланица УЛУС-а. У појединачним школама организована је акција „Петица за моју мајку – дар за Дан жене“ у оквиру које су ученици својим мајкама по-клањали дипломе са уписаним бројем освојених петица. Временом се мењао садржај прославе Осмог марта, па се празник делио са свим другачијим обележава.

Владимира Јајличић

Хирург

ИЗАШАО сам да негде пронађем хлеб; радиле су, зачудо, све три пекаре, колико их је у граду било. Примале су безвредни домаћи новац, одбивши немачку валуту коју сам понудио. Главном калдрмом пројури неколико војних ципова. Учинило ми се да у једном од њих видим пуковника Рогача. Чак ме је нетремице и погледао. Али, нисам био сигуран да је то он. Вратио сам се у хотел. У холу сам затекао Билија Немца. Учинило ми се да је љут на мене зато што сам без дозволе напустио хотел. Питао сам га да ли смо ми то ухапшени. Он се уздижњио и рекао да пуковник Рогач хапси само оне који му мисле зло, а ми, ваљда, не спадамо у та-кве. Кисело сам се насмејао.

Питао сам се да ли смо дошли до тачке са које више нема повратка. У соби су моји са-путници спавали. Одломио сам парче хлеба, сео на кревет и грицкао сланкасту корицу, трудећи се да не мрвим по постелини. У-залудан посао: трошице су искакале из ша-ке и падале по патосу. Завалио сам се у јас-тук, смуљио чизме и заспао.

ПО НАС су дошла четворица војника. Њихова ћутња је служила, можда, заплашивању оних с којима дођу у до-дир. Ни озбиљност лица, ни намрштени поглед, колико спорост у покретима и неза-интересованост да се хитро предузму потребне мере и, нарочито, учтивост у опходењу, додатно су оптерећивали то ћутање. Довољно дуго смо били у војсци да, истог трена, сви не бисмо знали да су пред нама људи, добили одређена наређења која се тичу нас тро-жице. Рекли су нам, смушено, у по гласа, да нас Били Немац чека на рецепцији. Мора-ли смо да поћемо за њима, не знајући куда нас одводе. Двојица су стала у зачеље собе. Један је разгледао зид, окренут нам леђима, као да га занимају две окачене слике, бескрвни пејсажи. Други је пиљио према нама; он је, очито, био подчињен оном првом. Оста-ла двојица стајала су крај врата и посматра-ла нас. У ходнику схватисмо зашто их је четворица: прва двојица су ишли испред нас, са очима на леђима. Друга двојица (она која су била крај зида) корачала су за нама.

Били Немац нас је дочекао у холу, трчка-рајући горе-доле нервозним корацима.

- Где сте до сада? Касните!

Рецепционер нас је меркао подругљиво, као да се пита схватамо ли да смо заробље-ници на спровођењу. Ми смо то сасвим до-бро схватали. Рачунао сам на то да ћемо про-ћи некакву проверу, јер нисмо на регуларан начин дошли у ту нерегуларну средину. На улици је изгледало као да се јутрос не води рат. Случило је по недогођеном. Шилтарске радње су биле отворене, у бурекциницима и пекарама било је хлеба, чајџинице су отва-рале своје двери испред којих су келнери по-стављали столице, читава уличица (једина налик на градску - остale су биле мусаве калдрме или сеоске цаде противнте између каме-них зидова који су опасивали дворишта с не-видљивим кућама), пробуђена, трудила се да додатно излеша онако лепо јутро.

Неке радње су биле отворене иако су звржале празне - рецимо кројачка, или фар-барска. Пред оним радњама које су радиле створише се, очас, дуги редови - углавном за хлеб и другу прехранбену робу. Са чесмом су воду у кофама носили девојке и дечаци (воде је у хотелу било, мада такорећи нисмо стигли ни да се умијемо; очито, многе куће нису имале угађен водовод). Много наших војника колало је у разним правцима, неки ужујубано, носећи пошту за своје претпо-стављене, а неки у колонама од по десетак људи које су, вероватно, одлазиле на поло-жај изнад града. Над градом се, као исто-времено заклониште и претња, уздизала сура стена на којој се видео и циљ долаже-ња и одлажења војске - војници су замица-ли за горовитом стрмени, јер је у низији ис-под ње, са друге стране, била албанска гра-ница иза које су се распоредиле америчке

снаге и шилтарски побу-њеници које смо ми звали башибоузук.

МИСЛИЛИ смо да ће нас Били Немац водити код пуковника Рогача, али он нам је показивао градић. Говорио нам је о његовом историјату као да је тури-стички водич, а ми тури-сти. Причао је о томе да сваки град има своју душу и да често треба утрошити живот да би је човек упо-знао. Али, церекао се, пи-тање је да ли та жртва вре-ди. Тасић је одговорио да не вреди. Ово су спомени-ци који више не постоје, го-ворио је Били Немац и показивао празнину на трговима. Споменици који показују тежњу Шилтара за уједињењем које је, вероватно, из-раз племенске свести, пројекте муслиманској вером коју су примили.

Ја сам, неко време, студирао философију на Хајделбергу, говорио је Били Немац. Од мене ћете чути много занимљивих ствари. Шилтарски споменици више не постоје зато што су минирани. Они су јавна сметња тежњи Срба да овладају овим простором који су, под притиском, напустили. Тачно је, продали су имања Шилтарима, али не би их продавали да нису били приморани, систе-том истискивања мањине од стране већине. Овде ти Шилтар загради ливаду, тамо забра-ни пролаз и напокон те оставља без посла у градском предузећу и отима женску чељад на путу од школе до куће; хадже живи, уз сва-кодневну подмукlost te погане расе.

Основна ствар је да су Шилтари имали иницијативу, објашњавао је Били Немац, а то сада ваља променити. Али како, када је Ср-бија пуна издајника? Жртвом најхрабријих и најбољих, то је једини начин. А сада ћу вам показати споменик који смо ми поставили, рекао је Били Немац. То је крајњи циљ на-ше туристичке туре. Поставили смо га пре два дана, а данас ћемо га однети, јер је по-чео да смрди - привлачи вране и овдашње псе луталице.

Испред нас се отвори нешто пространији трг, на чијем средишту су, поред неколико раштрканих клупа, стајала једна колица из којих су штручале две ноге, опуштене као у човека који је заспао. Кад смо пришли бли-же, схватисмо да је власник ногу мртав - ње-гова глава, утонула у унутрину колица била је располовићена, а руке млитаво сваљене на усукани стомак. Нос тог лица давао је да се ради о Шилтару. Поред колица стајала су два стражара. Тачније, један је стајао, а други је сео на оближњу клупу и пуши.

- Ти изазиваши судбину - рече ми Били Немац весело. - Заповеђено ти је да двориш мр-тваци.

Војник се осмехну, али се не помери с ме-ста и настави да пушки.

- Ово је модернизам - рече Били Немац.

- Такав у модерним галеријама могу само да сањају.

- Не мислиш ли да сте мало претерали, ре-че Тасић. Призор је био гадљив чак и за ње-гове сензоре. - Убити га, ако је заслужио, раз-умет то, али излагати га на тргу - чему?

- То су његовешке методе, одговори Били Немац. - Али хуманије, јер је Његош ис-тица турске главе на копљима. Ми Шилтара држимо исцела. А није да није заслужио. Он је само један из екипе. Остали су, као ма-ње важни, погубљени и њихови лешеви су већ предати породицама. И овог ћемо предати породици, данас или сутра. Али, заслу-жио је да буде изложен, дан или два.

- Шта је урадио - запита Милисавље-вић.

- Он је велики стручњак, рече Били Немац.

- Стручњак за људско тело. Колико смо ми

РЕМБРАНТ: ЧАС АНАТОМИЈЕ ДОКТОРА НИКОЛАСА ТУЛПА, 1632. Г.

специјалисти за душу, толико је он за тело. Можда и већи. Хирург из оближње болнице. Хуманиста. Пријатељ човечанства. Усрећи-тель људи, неко ко их кроз бол избавља бола. Али, то више неће радити. Помогао је чове-чанству колико му се дало. Сада је остало да истрну и нађубри ову земљу за коју се на-дамо да ће остати српска. С правом ће је ћу-брити. С правом, господо! Можда нико не-ма права на њу колико он. Толико је туђе крви, његовом заслугом, у њу отекло. Сада му предстоји да схвати чему је то водило.

ЈОШ увек нисмо схватали зашто је овај шилтарски хирург заслужио да се распа-да на јавном тргу, пред очима сународ-ника који су незаинтересовано пролазили по-ред нас, као да се не догађа ништа зани-мљиво. Стекао сам утисак да би свако од њих, кад би му неко од нас то наредио, без пого-вора и ћутке, дохвати колица за ручке, од-везао их ван града и изручио хирургово тело у неку јаругу, да га раздеру гладни пси.

- Шта мислите, запита нас изненада Били Немац. - Колико кошта људско срце? Ви мо-жа ово питање сматрате реторичким, философским? Алегоричним? Нико не зна колико кошта људско срце. Али, има оних ко-ји знају његову цену. Наш хирург је знао тач-но колико кошта. Колико кошта срце, коли-ко бубрег, колико кост, колико јетра. Али оно што треба знати није цена мртве твари, већ цена тек извађеног, још дрхтуравог органа. Клали сте ваља свиње у родном селу, за ме-сојеђа? Закољете свињу, а она се још бреца. Рашичарећите је, подигнете бутке на ченгеле, одерете кожу - и спазите: бутни мишићи још увек дрхте треморима, иако је свињска гла-ва одавно завршила у крвавој кофи. Ето, то се тражи, господо! Да срце буде попло, оку-пано крвљу, док путује за Турску, или преко океана. За пресађивање, разумете? Онима којима више треба. Јер, шта ће Србима ср-це? Сваки Србин има једно вишка. Зами-слите тек извађено, дрхтураво, још топло ма-ло биће. Па то је готово ствар новог рођења. Хладне твари су неисплативе. Оно што је мр-тво мртво је и нема никакву цену.

Али, срце извађено из тела још живог чо-века, јетра која се пуши на сувомразици, док је стављају у специјалну посуду и хеликоп-терима отпремају до најближег аеродрома, а са аеродромом на неку клинику у Саудијској Арабији, Немачкој, Турском или Америци - такве твари су међу најкупљима на свету. Хирург је знао његову тачну цену. Пуковник Рогач је са њим разговарао пуну три сата. Хтео је да сазна одакле је родом, ко су му родитељи, где је студирао медицину, где се пр-ви пут запослио, како се десило да пристан-не на такав предлог, да живим људима вади унутрашње органе, разумете, док су они ра-заплети на дрвена врата, или на крст, свејед-но, свим четирима удовима, да се не би трза-ли и док су им уста запушена крпама, да не би урлали.

У неку руку сви смо ми овде, и Срби и Шилтари, фасцинирани овим човеком. Сва-

ко је хтео да га види, дотакне, осмотрити са стране, да га упозна. И зато смо га изложи-ли: због интересовања јавности, разумете? Кад је такав ум као пуковник Рогач показао антрополошко, чисто антрополошко зани-мање за њега, шта тек рећи о обичном човеку?

Његова судбина је постала свима позна-та после случаја са његовом љубавницом, болничарком. Она је, знајте, из овог краја. И због ње је дошао, да је посети. Она му је би-ла помоћница, али на њу нико није сумњао. Доктор ћаво и његова помоћница, разумете? Ухватили смо их на леглу. Предали су се без отпора. Дојавио нам је отац његове љубавни-це. Стари Шилтар такав угарусулук не тре-пе. Мора бити, није знао чиме му се кхи са својим ћидијом бави, иначе их не би прија-вио. Уосталом, тату су, два дана касније, у-били Шилтари. За казну, због издаје, разумете? Али, то су њихове ствари, ми се у то не мешамо. Међутим, хирурга смо испитали и изложили. Београдски ћак. Научили га, не-ма шта. Испоставило се да је неколико пута прелазио границу, са ове и оне стране. Та-мо је, у тој њиховој жутој кући, учествовао у операцијама над заробљеницима.

Доктор Менгеле је добио наследника. Али, не због експеримената над расом. Хи-рург је оперисао новца ради. Не може се ре-ћи да се овајдио. Жалио се пред пуковни-ком да су га израдили за паре. Неколико бу-брега су му наручили амерички војници, они то добијају на муфте, као ослободи-лачка снага новог демократског света. Мурдароши, једном речи. Све су паре ишли на финансирање шилтарске врхушке. Као и увек, теренски радници су добијали ну-лу. Зеро! Ништа! И то је тај круг, господо. Из ништа почне, у ничему се сврши. А у ме-ђувремену, постојале су само гадости. Чо-век је гадост. Добро је изложити ту гадост, наочиглед.

БИЛИ Немац је говорио још нешто, све грозничавије и скоро без реда, као да се уз-будио - то му је, чини се, и иначе био манир: некакво одсуство контроле онда кад му се у-чини да је зашао у суштину ствари. Можда је то био некакав очај који није умео да ис-каже, или израз tame која му је, каткад, па-дала преко чела. Уосталом, разумели смо ње-гове недоречености, тај посебни језик пречи-чег изражавања, или изражавања пречи-цијом, разумели смо га врло добро. Само ни-смо разумели због чега се та представа из-води за нас? Да ли је пуковник Рогач прокљу-вио циљеве нашег доласка? Да ли ћемо због тога зажалити?

Већ сам помишљао на то да пријем код њега затражим самостално и оградим се од поступака својих сапутника; тај је сам био обичан људи возач. Излагао сам се на путу, на-јвишем ризику (јер снајперисти пущају увек у вазаче), али ништа, или готово ништа, нисам знао о разлозима, тајним разлозима Тасиће-ве и Милисављевићеве мисије. Први пут од почетка овог путовања, осетио сам у срцу зебњу због онога што нам, можда, следи.

РАДА МАНОЛОВИЋ, пе-
вачица, о љубавној вези са из-
весним адвокатом Момиром
Гајићем:

- Везу сам признала јер
ми је више било мучно да се
кријемо у стану. Не радимо
ништа лоше, само се волимо.

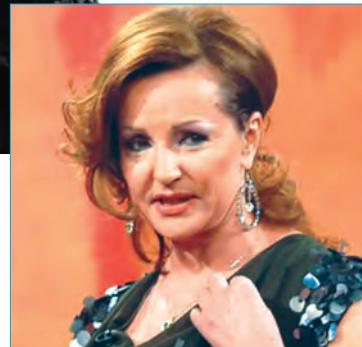
**ДУШАН БАЈАТО-
ВИЋ**, функционер СПС-а
и директор НИС-а:

Са Међународним
монетарним фондом ја
ни тикве не бих садио.

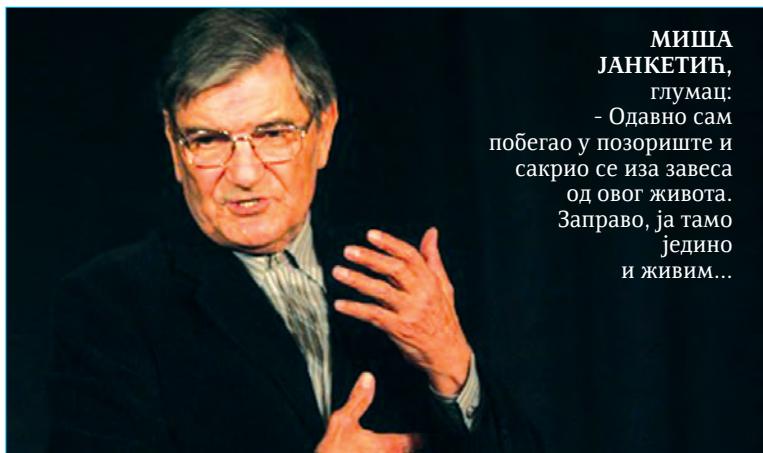
АНА БЕКУТА, пе-
вачица:

- Увек сам била и
мушки и женски и пр-
ви пут у животу, от-
кад сам са Милути-
ном, ја сам зашти-
ћена, пажена и во-
љена.

**МИЛИЋ ВУКАШИ-
НОВИЋ**, музичар:

- Лако је данас овде
бити нормалан, конку-
ренција је никаква.

**МИША
ЈАНКЕТИЋ**,
глумац:

- Одавно сам
побегао у позориште и
сакрио се иза завеса
од овог живота.
Заправо, ја тамо
једино
и живим...

МИЛАН КРКОБАБИЋ, заме-
ник председника ПУПС-а:

- Кају да број запослених у јав-
ном сектору прелази 700 хиљада љу-
ди. Ево, најновији подаци открива-
ју још неких 150 или 200 хиљада.

ЧЕДОМИР ЈОВАНОВИЋ,
председник Либерално
демократске партије:

- Ја се на планине пењем о
свом трошку, а не као неки
на туђе жене о државном
трошку.

НЕМАЊА СТЕФАНОВИЋ, пе-
вач, после венчања прошле субо-
те:

- Одлично се осећам ових првих
десетак минута у браку.

Горан Миленковић

TAN

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЏОТЕКА

Читуља

Умрла Муји Фата и отишао у
новине да јој да читуљу. На о-
гласном шалтеру стоји обаве-
штење: „Огласи до пет речи
бесплатни“.

Пита чиновница Мују шта
ће да напише у читуљи.

- Пиши само: „Умрла Фата“.

- Имаш, Мујо, још три бес-
платне речи, каже му чинов-
ница.

- Онда пиши: „Умрла Фата,
продајем голф дизел“.

Мува полети, а Мујо запи-
ше: „И без једне ноге лети“.

Онда јој откине другу ногу
и опет јој нареди:

- Ајде, сада лети!

Она опет полети, а он пи-
ше: „Лети и без обе ноге“.

На крају, откине јој крила,
опет изда исто наређење, али
мува ни да макне. Понови и-
сто два-три пута и - ништа.
Мујо онда записује: „Мува без
крила не чује ништа“.

Без страха

Заузет мушки тоалет и Црно-
горац уђе у женски. Он таман
почео, кад нађе жена и поче-
да вришти.

- Ију-ју јој, аууу!

- Не бој се, јадна, видиш да
га држим.

Цедиљка

Пита мама Переџу:

- Сине, јеси ли видео це-

- нигде је нема.

- На то ће Переџа:

- Мама, ја сам је бацио, би-

ла је сва избушена.

Сечење

Разговарају двојица другара и
један каже:

- Сав сам испрепадан. Ни-
сам платио струју, дођоше и
исекоше, нисам платио теле-
фон - и њега исекоше, нисам
платио воду, и њу су ми пре-
секли.

- Па, за шта сада бринеш?

- Човече, нисам платио ни
алиментацију!

Тестирање

Ухватио Мујо муву и реши да
је тестира, а резултат теста у-
писује. Прво јој откине једну
ногу и нареди јој:

- Ајде, сада лети!

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, ГРАД КРАГУЈЕВАЦ, ГРАДСКО ВЕЋЕ, КРАГУЈЕВАЦ
Градско веће, на основу Одлуке о расписивању јавног позива за суфинансирање планова и програма рада удружења пољопривредних производња са територије града Крагујевца број 320-57/14-V од 25. фебруара 2014. године, о ћа вљује

ЈАВНИ ПОЗИВ

За суфинансирање програма и планова рада удружења пољопривредних производња са територије града Крагујевца у 2014. години

Предмет Јавног позива је додела средстава из буџета града Крагујевца за суфинансирање програма рада удружења пољопривредних производња са територије града Крагујевца.

Право учешћа имају удружења пољопривредних производња која испуњавају следеће услове:

- да су регистрована у складу са Законом;
- да имају седиште на територији града Крагујевца;
- да чланови удружења имају пребивалиште и производњу на територији града;
- да активно делују најмање две године;
- да су са успехом реализовала програм из претходне године у складу са уговором о суфинансирању рада удружења;
- да немају дуговања према Граду.

Максимални износ одобрених средстава по удружењу је до **250.000,00 динара**.

Од одобрених средстава 50% је бесповратно, а 50% од вредности добијених средстава удружење ће бити у обавези да врати кроз производне специфичне за то удружење, за потребе установа социјалне заштите и лица у стању социјалне потребе.

Удружењу које је остварило субвенције по неком од основа предвиђеним Програмом мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за подручје града Крагујевца у 2014. години, додељена средства ће се сразмерно умањити за износ остварен по том основу.

Образац пријаве на јавни позив удружење преузима у Одељењу за пољопривреду и уређење вода, зграда Дома синдиката, улаз Радничког универзитета - IV спрат.

Учесници јавног позива уз пријаву достављају следећу документацију:

- доказ о регистрацији удружења, код АПР;
- списак чланова удружења са адресама и ЈМБГ;
- фотокопију личне карте лица одговорног за заступање;
- одлуку надлежног органа удружења о усвајању извештаја о раду и извештаја о финансијском пословању удружења за 2013. годину, са пратећом документацијом;
- документација (рачуни, изводи, отпремнице ...) којом се доказује наменска употреба средстава одобрених за рад удружења за 2013. годину, уколико су им средства одобрена;
- доказ о предатим производима за раздужење у 2013. години, издата од стране надлежног органа Управе града – Секретаријат социјалне заштите и здравства и друштвени бриге о деци (Уговор о донацији, налози...);

- одлуку скупштине удружења о усвајању програма и плана рада удружења за 2014. годину;
- одлуку надлежног органа о намени за коју ће се употребити евентуално одобрена средства са пратећом документацијом (предрачуни, уговори и сл.).

Критеријуми за вредновање програма за доделу средстава из буџета Града удружењу су:

- Квалитет понуђеног програма (реалан програм и финансијски план);
- Активност у манифестијама које је спроводио Град у 2012. и 2013. години;
- Активности које су предвиђене у програму;
- Мерљивост односа резултата и уложених средстава
- Масовност удружења;
- Раздужење претходно одобрених средстава у 2012. и 2013. години
- Отвореност и доступност активности предвиђених програмом;
- Одрживост активности за коју се траже средства;

Рок за подношење пријава за суфинансирање програма рада пољопривредних удружења је 20 дана од дана објављивања јавног позива у недељном листу "Крагујевачке новине"

III Пријаву са пратећом документацијом удружења предају у затвореној коверти, на пријемној канцеларији управе града (округли шалтер) са назнаком

„Јавни позив за удружења - не отварати“ на адресу:
Град Крагујевац, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе,
Одељење за пољопривреду и уређење вода,
Трг Слободе 3. Крагујевац

IV Рок за подношење пријава за суфинансирање програма и планова рада пољопривредних удружења је 20 дана од дана објављивања јавног позива у недељном листу "Крагујевачке новине" и на огласној табли Управе Града.

В Све ближе информације могу се добити у Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Одељење за пољопривреду и уређење вода, на телефон 034/330-894 и 6170306 од 8-15 часова, сваког радног дана у периоду трајања јавног позива.

НАПОМЕНА: Неблаговремене и непотпуне пријаве неће бити разматране.

ВИСОКА ШКОЛА
ЗА МЕНАЏМЕНТ И ЕКОНОМИЈУ
КРАГУЈЕВАЦ
Карађорђева бр. 52
34000 Крагујевац
расписује

КОНКУРС

За стицање звања и заснивање радног односа:

1. 7 (седам) наставника у сва звања за ужу научну област ЕКОНОМИЈА И ФИНАНСИЈЕ
2. 8 (осам) наставника у сва звања за ужу научну област МЕНАЏМЕНТ И МАРКЕТИНГ.
3. 4 (четири) наставника у сва звања за ужу научну област КВАНТИТАТИВНЕ МЕТОДЕ
4. 5 (пет) наставника у сва звања за ужу научну област СТРАНИ ЈЕЗИЦИ.
5. 2 (два) сарадника у сва звања за ужу научну област ЕКОНОМИЈА И ФИНАНСИЈЕ
6. 3 (три) сарадника у сва звања за ужу научну област МЕНАЏМЕНТ И МАРКЕТИНГ.
7. 2 (два) сарадника у сва звања за ужу научну област КВАНТИТАТИВНЕ МЕТОДЕ

Услови за избор наставника и сарадника Високе школе за менаџмент и економију предвиђени су одредбама Закона о високом образовању („Сл. Гласник Републике Србије“ бр. 76/05) и општим актима Високе школе за менаџмент и економију.

Пријаве кандидата са прилозима подносе се секретарјату Високе школе за менаџмент и економију, Улица Карађорђева бр. 52, 34000 Крагујевац у року од 8 дана од дана објављивања конкурса, са назнаком редног броја области за коју се конкурише.

Непотпуне и неблаговремене пријаве неће се разматрати.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине

О БАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта „ОРИОН ТЕЛЕКОМ“ д.о.о., ул. Гандијева бр. 76а, Нови Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице за бежичну фиксну телефонију, чија се реализација планира на локацији „Крагујевац Клинички центар“ – КГ002, на кп.бр. 10486/1 КО Крагујевац 4, Змај Јовина 30, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе – Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 06.03.2014. до 17.03.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице за бежичну фиксну телефонију, чија се реализација планира на локацији „Крагујевац Клинички центар“ – КГ002, урађена од стране овлашћеног правног лица Лабораторија Консинг, Сурчински пут 1а, 11000 Београд, као и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја затеченог стања предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложенји пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање, на основу члана 63. Закона о планирању и изградњи («Службени гласник РС» бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-Одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-Одлука УС, 54/13 и 98/13-Одлука УС)

ОБАВЉУЈЕ

Јавну презентацију урбанистичких пројеката

1. Урбанистички пројекат за изградњу стамбено-пословног објекта на кп. бр. 10622 КО Крагујевац 4
2. Урбанистички пројекат за реконструкцију и надградњу вишепородичног стамбеног објекта на кп. бр. 10793 КО Крагујевац 4

Јавна презентација се организује у периоду од 13.03.2014. до 19.03.2014. године у просторијама Града Крагујевца, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање у периоду од 09-14 часова.

Позивају се сва заинтересована физичка и правна лица да изврше увид у урбанистичке пројекте, као и да у току трајања јавне презентације доставе своје примедбе и сугестије у писаном облику. Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријату за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељењу за просторно планирање, Трг Слободе 3. 34000 Крагујевац.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложене урбанистичке пројекте, Томислав Спасенић, начелник Одељења за просторно планирање, пружиће потребне информације и обавештења о садржају јавне презентације.

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (март, април - 2014. г.). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија - посебан програм). Велика матура. Такмичења. Тел: 034

Прослава
40 година матуре

Прве
крагујевачке
гимназије,
генерација
73/74

Прославиће се 24. маја
2014. године у ресторану „Морава“ са поче-
тком у 20 сати.

Сусрет у Гимназији
истог дана у 11 сати.

360 202, 063 77 11 002, Арсић.
harsic@gmail.com
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ
сведочанство ОШ Ђура Ја-
кић, на име Стојковић
Ивана.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ
годишњу аутобуску карту на
име Видић Борисав.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ
годишњу аутобуску карту на
име Тодоровић Загорке.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ
годишњу аутобуску карту на
име Милорада Матића.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ
годишњу аутобуску карту број
072393 на име Пантић Миле.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ
годишњу аутобуску карту број
079180 на име Радивоје Ра-
јковић.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ
годишњу аутобуску карту број
068613 на име Богдан Петро-
вић.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ
годишњу аутобуску карту број
068613 на име Богдан Петро-
вић.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ
годишњу аутобуску карту број
068613 на име Богдан Петро-
вић.

Дана 6. марта 2014. године навршава се годину дана од када није
са нама

Верослава
Протић

Тога дана у 11 сати на Варошком гробљу дава-
ћемо годишњи помен.

С пуно љубави и поштовања чувамо успомену на
њу.

Ђерка Катарина са породицом

СЕЋАЊЕ

Десанка Бабић

фармацеут
6.3.2009 – 6.3.2014.

Њени најмилији

Јавно Предузеће Спортски Центар „Младост“ Крагујевац, из Крагујевца, улица Града Сирена 15, у складу са Одлуком Надзорног одбора предузећа бр. 01-513/6 од 26.02.2014. године, и Правилником о поступку лицитације расходованих основних средстава: објављује

ОГЛАС

ЗА ЈАВНУ ПРОДАЈУ
ПУТЕМ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I
Јавно Предузеће Спортски Центар „Младост“ оглашава јавну продају путем лицитације следећих расходованих основних средстава:

Почетна цена без ПДВ-а у динарима по комаду:

1. Застава YUGO 1,1GX број шасије
VX1145A0001055398 произведена 1998. године, у
возном стању, 25.000 динара

2. Приколица T-RB 500S носивости 620kg број

шасије: V1A23304-81301669, тип A2.3.304
произведена 2008. године у возном стању,
25.000 динара

Средства се продају у виђеном стању без права купца на накнадну рекламију, на исправност, комплетност и техничке карактеристике.

III

Са најповољнијим понуђачем за сваки предмет лицитације закључиће се купопродајни уговор.

IV

Купац је дужан да купопродајну цену уплати у року од 3 (три) дана од дана извршене продаје.

Ако купац не уплати купопродајну цену у наведеном року, губи право на повраћај кауције.

V

Купац је дужан да преузме предмет лицитације у року од 15 (петнаест) дана од дана лицитације. У супротном, сматраће се да је одустао од куповине, а уплаћена средства неће бити враћена.

VI

Јавна продаја путем лицитације одржава се **18.03.2014.** године у просторијама ЈП СЦ „Младост“ Града Сирена на 15 у 12 часова.

VII

Разгледање предмета лицитације може се вршити сваког радног дана у времену од 10 до 13 часова у просторијама ЈП СЦ „Младост“, Града Сирена 15 у Крагујевцу.

VIII

Сва потребна обавештења и информације могу се добити на моб. телефон 064 3300171 Влада Вучковић.

Дана 27. фебруара 2014. године преминула је наша драга

Вера Гојковић
1948 – 2014.

Сахрана је обављена 1. марта 2014. године, на
Бозман гробљу.

Увек ћеш бити у нашим срцима и мислима.

Супруг Раде, син Саша,
ћерка Ана и зет Небојша

Дана 27. фебруара 2014. године преминула је
наша драга кума

Вера Гојковић

Драга кумо,
твоја доброта, племенитост и године нашег
лепог дружења остаће заувек у нашим срцима.

Твоји: кума Здравка, Зоран и Зорица
са породицама

Са великим тугом опростили смо се од
наше колегинице

Гребовић Милодарке
1956 – 2014.

Драга наша Мицо,
знаш да си била међу најбољима од нас,
знаш да смо те бескрајно поштовали,
знаш да смо те много волели. Знамо да
смо ти се дивили и да никад нећеш пасти
у заборав. Нека те анђели чувају.

Велико ти хвала!

Твоја ЗАСТАВА КОВАЧНИЦА а.д.

Умрла је моја тетка

Надежда Колић

Заувек ће је волети и памтити сестрић
Горан са „клиничима“ из њеног об-
даништа Нада Колић

Разонода

Милош Јанковић
ЗУМ

Очигледно је да се приближава 8. март

На шта се односи обавештење

Сунце је још зубато, али пензионерима прија

Нема другог избора него да чека газду

Спасење Ћапе Ђабовић 5/1-42, 34000 Крагујевац
Телефон: 034 302 570, 063 80 44 824Матични број: 28774524
ПИБ: 107492360
Зр: 355-3200157799-05
e-mail: preferans@ok2.rs

Резултати градске лиге после петог одиграног кола

Надимак, презиме и име	Укупно		5. коло	
	Бод	Супа	Бод	Супа
1 Буђони, Раденковић Ненад	26,7	2004	1	5,5
2 Рака, Станић Радован	22,4	1858	1	3,2
3 Мића, Ђорђевић Милован	22,1	1998	2	5,4
4 Сале, Ђорђевић Саша	20,0	1482	3	5,5
5 Срце, Ненадић Драган	19,9	1286	2	3,1
6 Ђерка, Ђорђевић Раде	19,5	1018	5	5,4
7 Гри, Данас Иван	19,3	1230	4	5,1
8 Паки, Јеврић Милан	18,5	-144	3	2,7
9 Дача, Вујић Данило	17,6	822	6	5,4
10 Кеша, Стевановић Горан	17,5	932	4	3,1
11 Туца, Туцовић Бранко	17,4	1444	2	0,3
12 Живковић Стефан	17,3	1378	1	0,2
13 Шаба, Драгојевић Зоран	17,1	250	7	5,5
14 Шоне, Николић Ненад	17,0	650	5	3,2
15 Муша, Николић Драган	16,0	-674	3	0,4
16 Ђоле, Ђорђевић Зоран	15,4	690	8	5,4
17 Маре, Маринковић Милан	14,9	434	6	3
18 Андреј Дејан	14,9	94	4	0,6
19 Професор, Марковић Мирко	14,6	-96	7	2,9
20 Лаза, Лазаревић Славољуб	14,5	-78	9	5,3
21 Гуки, Васиљевић Зоран	14,2	-784	10	5,2
22 Даре, Филиповић Дарко	14,0	-470	5	0,3
23 Мика, Петровић Милован	13,6	-900	11	5,5
24 Миша, Симић Милица	13,4	674	8	2,8
25 Крапа, Богдановић Мирослав	12,8	122	9	2,9
26 Мића, Мартиновић Милорад	12,7	1194	12	5,5
27 Аца, Данас Алеисис	12,5	-592	6	0,4
28 Гајић Марко	12,3	-370	7	0,4
29 Лија, Милојевић Александар	12,0	-1050	8	0,6
30 Срба, Николић Србислав	11,8	-976	10	3,1
31 Лаза, Лазовић Мирољуб	10,1	-1014	9	0,6
32 Веса, Весовић Миодраг	9,9	-900	11	2,6
33 Гаја, Гајић Војкан	9,5	-1450	12	2,8
34 Рајко, Радосављевић Радисав	9,3	-1124	10	0,6
35 Гале, Вученовић Драган	9,0	-1976	11	0,4
36 Доктор Аца, Павловић Александар	7,5	-1276	12	0,4
37 Везмар Предраг	7,3	-1430	13	2,5
38 Ушке, Николић Небојша	4,9	-1678	13	0
39 Игра неко од кибиџера	8,7	-1514	13	5,5
	1500			

хадана
Посталица

Обавештавају се гости да се понедељком од 19:30 сати игра редовно коло крагујевачке лиге у преферансу и да има места само за стајање и кибиџовање.

ТВ ПРОГРАМ
од 6. до 12. марта

Четвртак
6. март

Петак
7. март

Субота
8. март

Недеља
9. март

Понедељак
10. март

Уторак
11. март

Среда
12. март

СТАЊЕ СТВАРИ

20.00 Стави

07.00 Јутарњи програм

08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 C15 р.
11.00 Јубав и освета р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Кухињица у цвећу р.
13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Вино и виноградарство р.
16.00 Вести
16.05 Серија р.
17.00 Мозаик
18.00 C15
18.45 Сајамска хроника
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Интервју-Избори 2014.
20.30 Избори 2014
21.00 Избори 2014
21.30 Мериџијама
22.00 Хроника 2
22.30 Јубав и освета
23.30 Megafon Music
00.00 Вести
00.35 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Јутарњи

07.00 Јутарњи програм

08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 C15 р.
11.00 Јубав и освета р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Кухињица у цвећу р.
13.00 Музички програм
14.00 Стави
15.00 Документарни програм
16.00 Вести
16.05 Гимназијалци р.
18.00 Запаљујуће
18.30 Нокаут р.
18.50 Крагујевац престоница
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Интервју-Избори 2014.
20.30 Избори 2014
21.00 Избори 2014
21.30 Хроника 2
22.00 Јубав и освета
23.30 Megafon Music
00.00 Вести
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

ХРОНИКА

22.00 Хроника 2

09.00 Вести
09.05 Цртани филм
10.00 Megafon Music r.
11.00 Путујуће приче р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг р.
13.00 Кухињица у цвећу
13.30 Fashion files

14.00 Shopping avantura
15.00 Документарни програм
16.00 Вести
16.05 Гимназијалци р.
18.00 Запаљујуће
18.30 Нокаут р.
18.50 Крагујевац престоница
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Интервју-Избори 2014.
20.30 Избори 2014
21.00 Избори 2014
21.30 Хит дана
22.00 Хроника 2
22.30 Купатило
23.00 Гимназијалци
00.00 Вести
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Cool Ту-ра

22.30 Култура

09.00 Вести
09.05 Цртани филм
09.35 Све о животињама р.
10.00 Документарни програм
11.00 Кухињица у цвећу
11.30 Лек из природе р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг
13.00 Агродневник

14.00 Шумадијске зимске игре
16.00 Вести
16.05 Гимназијалци р.
18.00 Путујуће приче
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стаклено звено р.
20.30 Интервју-Избори 2014.
21.00 Избори 2014.
21.30 Хит дана
22.00 Хроника 2
22.30 Купатило
23.00 Гимназијалци
00.00 Вести
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Мозаик

17.00 Мозаик

07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 C15 р.
11.00 Јубав и освета р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Стаклено звено р.

13.00 Музички програм
14.00 Shopping avantura r.
15.00 Цртани филм р.
15.30 G.E.T. Report
16.00 Вести
16.05 Серија р.
17.00 Мозаик
18.00 C15
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Спортски преглед
20.30 Кошарка: Раднички - Мегавизура
21.00 Избори 2014.
22.00 Хроника 2
22.30 Јубав и освета
23.30 Фудбал: Раднички - Партизан

наставак програма ТВ Крагујевац

Суграђани

20.30 Суграђани

07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 C15 р.
11.00 Јубав и освета р.
12.00 Вести
12.05 Агродневник р.
13.00 Музички програм
14.00 Мали фудбал: Економац - САС
16.00 Вести
16.05 Серија р.
17.00 Мозаик
18.00 C15
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Здравље је лек
20.30 Суграђани
21.00 Избори 2014.
22.00 Хроника 2
22.30 Јубав и освета
23.30 Рукомет: Колубара-Раднички

наставак програма ТВ Крагујевац

КОМУНАЛНИ

20.00 Комунални сервис

07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 C15 р.
11.00 Јубав и освета р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Култура р.
13.00 Музички програм
14.00 Здравље је лек р.
14.30 Суграђани р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Fashion files r.
16.00 Вести
16.05 Серија
17.00 Мозаик
18.00 C15
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30

СУПЕР ЛИГА (М)								
18. КОЛО: Југовић - Раднички 24:25, Врбас - Црвена звезда 24:24, ПКБ - Колубара 22:27, Железничар - Напредак 33:30, Рудар - Морава 30:28, Спартак - Металопластика 22:21.								
Железничар	18	13	0	5	540:504	26		
Металопластика	18	11	3	4	478:399	25		
Ц. звезда	18	10	5	3	469:451	25		
Спартак	18	10	2	6	453:443	22		
Раднички	18	10	1	7	448:434	21		
Југовић	18	9	2	7	463:440	20		
Колубара	18	8	4	6	478:481	20		
Рудар	18	9	1	8	433:440	19		
Врбас	18	6	2	10	437:449	14		
Напредак	18	6	1	11	472:489	13		
Морава	18	2	2	14	454:497	6		
ПКБ	18	2	1	15	388:486	5		
Партизан					плеј-оф			
Војводина								
19. КОЛО: Колубара - Раднички, Спартак - Југовић, Металопластика - Рудар, Морава - Железничар, Напредак - Врбас, Црвена звезда - ПКБ.								

РУКОМЕТ

ЈУГОВИЋ - РАДНИЧКИ 24:25

Каћки пртљаг

КАЂ - Дворана: „Храм“. Гледалаца: 700. Судије: Стојковић (Ниш), Николић (Лесковац). Сег-

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ - РИБНИЦА 3:1

Освојена кошта четири

ЛОШЕ одигран први сет, испоставило се касније, донео је победу домаћој екипи над увек неугодним комшијама из краљевачке Рибнице. Одавно позната чињеница да овај састав Радничког не може да одигра цео меч у континуитету, али да један део мора да „одради“ добро, потврдила се и у овом сусрету. „Минус“ фазу, дакле, имали су на старту, а касније су ствари пошли бољим током.

ПРВА ЛИГА - Ж

Раднички, најзад, победио

ПОРАЗОМ од Ваљеву од истоимене екипе, одбојкашице Крагујеваца закомпликовале су себи „живот“ у настојању да се директним пролазом докопају Супер лиге. Утакмицу су изгубиле у тај-бреку и то после два сета предности, те готово освојена три бода. Резултат по деоницама био је 15:25, 16:25, 32:30 25:23, 15:11.

Раднички из Београда достигао је Крагујевчанке на табели, па тако обе екипе имају по 40 бодова. У наредном колу у „Станислав“ долази Младост из Јањије.

С друге стране, Раднички је остварио прву победу у пролећном делу првенства, а „жртва“ је био нишки Студент. Резултат је био максималан, по деоницама 25:19, 25:13, 25:19. Тиме је направљен известан бег из опасне зоне, пред тешко гостовање Зрењанину.

М. М.

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 100, Судије: Леко (Нови Сад), Петровић (Ужице). Резултат још геоницама: 19:25, 28:26, 25:21, 25:17.

РАДНИЧКИ: Ђировић 19, Премовић, Јовановић 5, Прошић (либеро), Петровић, Вуловић 16, Стевановић 1, М. Илић 17, Максимовић 3, Блајовић 14, Панићелић (либеро).

РИБНИЦА: Маринковић 12, Стојасављевић, Усиљанин 4, Окошановић 2, Ђорђевић 12, Моћић (либеро), Радовић 8, Бићанин 2, Вељовић, Миловановић, Радевић 6, Шкундић (либеро).

У другом сету далеко померени пријем доведен је на неопходан минимум, па је профункционисао напад по боковима. Уз добар пасивни блок, који је давао шансу за поене у другој и чак трећој контри, резултат је изједначен, мада тешком муком. Пресудни тренутак била је серија сервиса Угљеше Илића средином трећег сета, када је поништио заостатак од четири поена и донео вођство 15:13. Касније је, уз извесна опуштања и претње гостију, утакмица попримила мирнији, по Крагујевчане

жељени ток. У нападу су добри били примачи Ђировић и Вуловић са 19, односно 16 поена, а коректор Илић додао је 17.

Коло пре краја лигашког дела Раднички је обезбедио четврто место, и без обзира на резултате у финишу, та позиција је „зацементирана“. Остаје само да се види хоће ли му ривал у првом колу плеј-офа бити Рибница, што је много вероватније, или Млади радник. Утакмица последњег кола игра се са Ђердапом у Кладову.

М. М.

ЈУНИОРИ НА ДРЖАВНОМ НИВОУ

Стигли до финал-фора

ЈУНИОРИ крагујевачког Радничког успели су да се пласирају на завршницу Првенства Србије освајањем првог места на једном од четири полуфинална турнира. Изабраници Бојана Перовића најпре су били бољи од домаћина турнира, екипе Врања - 3:0, потом истим омером и од Рибнице, а једини сет „узео“ им је београдски Стерија, чиме је „мисија“ наших одбојкаша успешна окончана.

За најбољег играча турнира проглашен је Крагујевчанин Петар Превовић, док су његови клупски другови Зоран Петровић и Јанко Пантовић изабрани за нај техничара, односно либера. Финално такмичење одиграће се од 17. до 19. маја.

Одбојкашице Крагујеваца нису пошли путем својих „колега“. На полуфиналу у Краљеву добиле су домаћи Економац са 3:0 и панчевачки Динамо у тај-бреку, док су шансу за прво место пропустиле у сусрету са београдским Радничким, који је славио са 3:1.

М. М.

КЊАЗ МИЛОШ - РАДНИЧКИ 25:33

Фуриозно издање

АРАНЂЕЛОВАЦ - Дворана: СРЦ „Шумадија“. Гледалаца: 650. Судије: Рајић и Драјомировић (Београд). Седмерци: Књаз Милош 1/1, Раднички 5/4. Искључења: Књаз Милош 8, Раднички 10 минута.

КЊАЗ МИЛОШ: Јурић, Пајкић, Радојчић 2, Ранковић 6, Томић, Павловић 5, Рабаша 5, Пойовић, Мрљеш, Томковић 1, Гриб, Станчић 3, Милић 3, Стевановић 1.

РАДНИЧКИ: Јовановић, Пријорић, Танић, Стевановић 6, Радосављевић 5, Чаировић, Милошевић 3, Тошовић, Балаћ 3, Кукић-Радојчић 6, Рисовић, Дукић, Обућина, Даниловић 10.

Ћеловцу, у коме су рукометашице Радничког буквально „прегазиле“ петопласирани Књаз Милош са 33:25.

Стартно вођство гошћи од чак 5:0, разуверило је „кнегиње“ у намери да пруже јачи отпор потенцијалном шампиону. Тако се до полувремена разлика попела на 18:9, па у наставку никаквих већих узбуђења није било.

Слична „монотонија“ очекује се и у следећем колу, пошто Крагујевчанке дочекују још слабији, претпоследњи тим Јуниора из Београда.

В. У. К.

ДА намера крагујевачког клуба да се бори за титулу ове сезоне све више поприма реалну димензију, доказ је и последњи дуел у Аран-

ђевићи: Јујовић 8/7, Раднички 6/4. Искључења: Јујовић 10, Раднички 20 минута.

ЈУГОВИЋ: Добријевић, Васић 6, Врбовић, Шийка, Радаковић 1, Бабић, Сашић 1, Крсманчић 3, Куршес, Црнојлајвац 4, Милосављев, Стјенић, Вишић, Белошић, Вучићевић 3, Комланов 6.

РАДНИЧКИ: Милошевић 9, Жејарац, Сиасић, Пралица 4, Јанићевић, Гуљешта 1, Лекић, Гробовић 1, Пејровић, Милинчић, Мошић, Јаћимовић, Томић 1, Шмићић, Босић 3, Рајичевић 6.

НЕУСПЕШНИ пролећни старт, рукометаши Радничког делимично су анулирали прошлогодишњи победом у Кађу над Југовићем, где су савладали директног конкурента за пласман у плеј-оф са 25:24.

Већином овог неизвесног дуела наш састав

имао је невелику резултатску предност од гола или два разлике. На полувремену је било 10:8 за „црвене“, баш као и мало пред крај сусрета 24:22, међутим домаћин је изједначио у финишу, па је тек у последњем минути заиста одлучио победник.

Сада Крагујевчани гостују Лазаревцу, где их против Колубаре не очекује ништа лако-

WIENER ЛИГА (М)

17. КОЛО: Раднички - Рибница 3:1, Спартак (Љ) - Ђердап 3:2, Партизан Визура - Млади радник 3:2, Војводина - Спартак (С) 3:0, Јединство - Црвена звезда 0:3.

Команде	Игра	Победа	Пораз	Напад	Зада
Партизан Визура	17	16	1	48:7	47
Партизан Виз.	17	15	2	47:16	43
ТЕНТ	17	12	5	40:25	33
Црвена звезда	17	12	6	45:23	39
Спартак	17	10	31:35	23	
Јединство (СП)	17	11	7	35:28	30
Железничар	17	8	10	35:36	26
Колубара	17	5	13	22:45	14
Динамо	17	4	14	17:45	12
Јединство (У)	17	4	14	16:46	12
Смећ 5	18	2	16	14:50	7

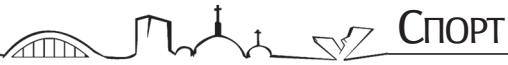
НАПОМЕНА: У плеј оффу саставу се Партизан Визура - Динамо, ТЕНТ - Колубара, Црвена звезда - Железничар и Спартак - Јединство (СП). Јединство (У) игра плеј аут, док је из лиге испао Смећ 5

(Ж) СПАРТАК - СМЕЧ 5 3:0

Збогом, Супер лиго

СУБОТИЦА - Хала: СЦ „Дудова Шума“. Гледалаца: 120. Судије: Врнић (Београд), Штапановић (Сремски Карловци). Резултат још геоницама: 25:18, 25:22, 25:16.

СПАРТАК: Медаревић, Мемишић (либеро), Цветишићанин 12, Срећин 6, Вујчић 1, Анђеланасијевић 1, С. Медић 10, Мишић 11, Т. Матић 9, Олујић 7, Д. Матић (либеро), О. Медић 1.

АТЛЕТИКА

Дарко остало вицепрвак у кросу

КАО лане, и ове године атлетичар Радничког Дарко Живановић заузео је друго место на Првенству Србије у кросу.

Крагујевачки ас, на стази дужине осам километара у Сурчину, заостао је шест секунди иза победника Јасмина Јајића из Новог Пазара.

В. У. К.

СТРЕЉАШТВО

Стеви измакла медаља

ПЕТО место на првенству Европе у Москви заузео је крагујевачки стрелац Стеван Јовановић, при гађању ваздушном пушком.

Он је, у конкуренцији јуниора, у финалну серију ушао као трећи са резултатом од 622,1 круга, али је у завршници нешто слабије пущао, тако да је остао без медаље.

Исти пласман забележила је и јуниорска репрезентације Србије, коју је чинио и други крагујевачки "јуноша", Милош Ивановић.

Млади у Београду

У ТРЕЋЕМ колу Купа Стрељачког савеза Србије, овог викенда, наступиће и јуниори и кадети Стрелаčке дружине "Чика Мата".

У питању је гађање ваздушним оружјем, а место одржавања биће Београд.

С. М. С.

БОКС

Старт из Рековца

БОКСЕРСКИ клуб Раднички и општина Рековац организовали су прво коло Шумадијске боксерске лиге за 2014. годину, а поводом оснивања секције крагујевачког клуба у том месту.

Одржано је 14 борби, уз учешће представника два овлашћавајућа клуба. Победе за Раднички остварили су Дејана Делетић, Андрија Михајловић и Стефан Јовановић, изгубије Себастијан Анђелковић, док Јована Тонески и Душан Живковић нису имали ривала. За БК КГ успех је доneo Стеван Крунић, а пораз је доживео Јанко Петровић. Друго коло одржаће се половином априла.

Наредног викенда у Суботици је на програму појединачно државно првенство за млађе категорије и девојке.

М. М.

ВАТЕРПОЛО

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА - РАДНИЧКИ КОН ТИКИ 10:8

Пошонусмо на Ташу

БЕОГРАД - Базен: "Ташмајдан". Гледалаца: 1.300. Судије: Путниковац и Раковић. Играч више: Црвена звезда 10 (4) Раднички 16 (7). Два штрафа више: Црвена звезда 2 (1), Раднички 1 (1). Пештерци: Црвена звезда 1/0, Раднички 1/0. Резултат по чејвртина: 1:0, 2:2, 4:3, 3:3.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Шефик, С. Рашовић 2, Рађен, Ивошевић 1, Кљајевић, Вукчевић, Аврамовић 1, В. Рашовић 1, Ранђеловић, Вајенски 2, Пралиновић 1, Ман 2, Драксимовић, Милићевић.

РАДНИЧКИ КОН ТИКИ: Радић, Бурић 1, Б. Пойовић, Королија 1, Бирковић, Милићић 1, Бирић 1, Басара, Злоковић, Ф. Филиповић 2, Марковић, Ђ. Филиповић 1, С. Пойовић, Вуксановић 1.

ДЕРБИ пролећног дела сезоне ватерполисти Радничког изгубили су од Црвених звезда на "Ташмајдану" са 10:8. Први пораз у досадашњем току првенственог надметања, "црвени" је "преселио" на друго место на табели, пошто су јесенас Београђане на свом базену добили са голом разлике.

Значај сусрета, који је победнику практично доносио предност домаћег терена у доигравању за титулу, условио је тврду игру, те се у првој четвртини до првог гола стигло тек на 25 секунди пре њеног истека. Повела је Звезда, која је у тим тренуцима искористила играча више.

ФОРМИРАНА

Женска селекција

ОД сада Ватерполо клуб Раднички Кон Тики има и женску селекцију. Њу ће водити Жана Димитријевић, иначе оснивач и тренер Пливачког клуба Делфин.

Зато из табора "црвених" позивају све заинтересоване девојчице и девојке да дођу на тренинг суботом и недељом, у термину од 10 до 11 часова. Чланарина се не наплаћује.

В. У. К.

Други период окончан је нерешено, 2:2, што је у укупном збиру

В. У. К.

Фото: vkradnicki.com

БУДУЋЕ НАДЕ КРАГУЈЕВАЧКОГ ЖЕНСКОГ ВАТЕРПОЛА

КУГЛАЊЕ

Фењераши несавладави

НИСУ успели куглаши Водовода да се реванширају екипи Сенте за јесењи пораз од 5:3 (шесто коло, 26. октобра прошле године), пошто су на свом терену откуглали са истим тимом егал - 4:4, у оквиру 15. кола Супер лиге Србије.

Тако остаје помало парадоксално, да Крагујевчани ове године, у два наврата, нису успели да савладају последњепласирану екипу у најквалитетнијем рангу такмичења. Иако су "водовоције" биле боље у појединачном скору, јер су победе забележили Милинковић, Пантић, Јоксимовић и Ђорђевић.

Што се Прве лиге Србије, групе Центар, тиче, Пак промет је после одличног старта претрпео први пораз у другом делу сезоне. У оквиру 15. кола борби од Крагујевчана био је лидер првенства, краљевачки Ибар - 6:2. Победе за Пак промет укњижили су Симовић и Петковић, који су једини у својој екипи имали учинак преко 500 чуњева - 525, односно 515.

Овог викенда суперлигаш Водовод ће се, као гост, састати са другопласираном екипом првенства Ниш путем, а Пак промет, у рангу ниже, путује екипи Краљева.

С. М. С.

ФУТСАЛ

ЕКОНОМАЦ - БЕЧЕЈ 5:2

Коначно мало акције

БЛЕДО овогодишње издање најквалитетније футсалске лиге, с обзиром на могућности екипа, односно супериорност Економца, допринела је томе да се у сезони види мало квалитетних утакмица у Крагујевцу, не рачунајући, нарочито, Лигу шампиона. Прошлог викенда, ипак, сви љубитељи футсала у нашем граду коначно су могли да присуствују једној изузетно напетој, интересантној, борбеној и неизвесној утакмици, коју су на паркету хале "Језеро" одиграла Економац и Бечеј, у оквиру 13. кола Прве футсал лиге.

Да све буде интересантније, гости су први дошли у вођство, већ у трећем минути голом некадашњег играча "студената" Новаковића. Уз то, Бечејци су се, што је ретко виђено у футсалу, од самог старта одлучили на игру са играчем уместо голмана како би притиснули Економац, пре свега у намери да приме што мање голова. Тако после 12 минута, небројених шанси и шутева на гол то вече одлично расположениог голмана гостију Ракићевића, Јањић је за два минута успео да преокрене резултат и свом тиму донесе вођство од 2:1.

за миран одлазак на одмор.

У наставку, Бечејци у 29. минути поравњавају резултат, да би Сурчић и Коцић само три минута касније донели оствљивију предност Крагујевчанима, коју је овај последњи, популарни "Ципи", оверио својим другим голом на утакмици за коначних 5:2.

Утисак свих је да је приказан изузетан мали фудбал, а да је могло да буде и неизвесније - могло је, с тим што гости очигледно нису имали снаге за последњи део утакмице. То је, уосталом, болова већине екипа у овом рангу такмичења, на срећу, не и Економац.

"Студентима" сада предстоји нови тежи испит, с обзиром да у 14. колу играју у Зрењанину са екипом САС Марбо, састављеном фузијом некадашњег шампиона, популарних београдских "кафеција" и зрењанинског клуба.

С. М. С.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

12. КОЛО (среда): Економац - Калча 5:1, Сmederevo - Колубара 4:1, Врање - Коперникус 5:5, Бечеј - Наисус 4:3, САС Марбо - Нови Пазар 3:5.

13. КОЛО: Економац - Бечеј 5:2, Колубара - Врање 3:7, Коперникус - Наисус 8:3, Нови Пазар - Сmederevo 5:2, Калча - САС Марбо 5:3.

Економац 13 12 1 0 86:13 37
Сmederevo 13 6 5 2 41:31 23
Коперникус 13 5 6 2 55:43 21
САС Марбо 13 6 3 4 45:45 21
Нови Пазар 13 6 3 4 36:43 21
Бечеј 13 6 1 6 43:48 19
Калча 13 5 0 8 39:51 15
Врање 13 3 3 7 43:47 12
Наисус 13 3 2 8 35:49 11
Колубара 13 1 0 12 27:80 3

14. КОЛО: САС Марбо - Економац, Наисус - Колубара, Бечеј - Коперникус, Сmederevo - Калча, Врање - Нови Пазар.

Пилчевић у Солноку

МАЂАРСКИ јадрански лигаш Солнок отпуштио је Американца Вилија Ворена из својих редова, мада је овај плеј био веома успешан током АБА лиге. Уместо њега стигао је Раден Пилчевић, краткотрајна аквизиција Радничког, који је напустио клуб незадовољан указаним минутажом.

Ипак, он неће моћи да игра у АБА лиги, јер су рокови за преласке из клуба у клуб у истом такмичењу истекли, већ само у Еврочелинц купу.

М. М.

АБА ЛИГА

22. КОЛО: Партизан - Раднички 82:70, Игокеа - МЗТ Скопље 65:79, Мега Визура - Црвена звезда 86:98, Будућност - Солнок 86:77, Крка - Широки 94:67, Цедевита - Олимпија 75:60, Задар - Цибона 59:53.

Црвена звезда 22 18 4 1709:1463 40
Цедевита 22 17 5 1632:1526 39
Партизан 22 15 7 1616:1482 37
Будућност 22 14 8 1629:1555 36
Цибона 22 14 8 1690:1625 35
Игокеа 22 12 10 1610:1660 34
МЗТ Скопље 22 11 111628:1628 33
Крка 22 10 12 1537:1543 32
Мега Визура 22 9 13 1787:1806 31
Олимпија 22 8 14 1497:1531 30
Раднички 22 8 14 1662:1769 30
Солнок 22 7 15 1597:1711 29
Задар 22 6 16 1514:1663 28
Широки 22 5 17 1513:1659 27

23. КОЛО: Раднички - Мега Визура, Солнок - Цедевита, Црвена звезда - Крка, Широки - Задар, Олимпија - Партизан, Цибона - МЗТ Скопље, Будућност - Игокеа.

ОД ЧЕТВРТКА ДО ЧЕТВРТКА

П Е Т А К

ОДБОЈКА (Ж): Крагујевачка кошаркашице нису бриљирале. Оба тима у Првој женској лиги, Раднички и Шумадија, поражена су у прошлонедељним утакмицама 21. кола.

С У Б О Т А

ФУДБАЛ: Раднички 1923 - Партизан (Београд), стадион "Чика Дача" (14.30)

КОШАРКА (Ж): Раднички - Јагодина, хала „Гордана Богојевић“ (17.00)

КОШАРКА: Раднички - Мега Визура (Сmederevo), хала „Језеро“ (19.00)

Н Е Д Е Љ А

РУКОМЕТ (Ж): Раднички - Јуниор (Београд), хала „Језеро“ (18.00)

ФУДБАЛ

НАПРЕДАК - РАДНИЧКИ 1923 3:3

Трујић неуђралисан

КРУШЕВАЦ - Стадион: "Младост". Гледалаца: 3.000. Судија: Милорад Мажић (Београд). Стрелци: Трујић у 23, 25. и 41. минуту за Напредак, а Росић у 27, Миљуш у 57. и Ставлевић у 66. минуту за Раднички. Жути картонони: Миланковић (Напредак), Миљуш (Раднички 1923).

НАПРЕДАК: Крзнарић, Цвейковић, Ашковски,

СА три постигнута поготка, фудбалери Радничког 1923 не само да су поништили завидан учинак домаћег нападача Трујића, стрелца хет-трика, већ су и у другом пролећном колу успели да стигну до бода - 3:3 - сада на гостовању Напредку у Крушевцу.

Мада почетак сусрета није најављивао голеаду, у периоду од 23. до 27. минута виђена су чак три гола. Најпре је већ поменути Николи Трујић са два гола донео предност домаћину, да би убрзо Раднички 1923 на центаршују Кривокапића главом смањио скор на 2:1.

Ипак, ту није био крај перипетијама Крагујевчана у првом полувремену. Наме, добру игру Напредак је крунисао новим голом у 41. минуту, трећим Трујићевим. Тако је наш тим на одмор отишао са два гола заостатка.

Измена на полувремену у редовима

Фримон, Јаничић, Мићић, Ндије, Рејан (ог 61. минута Миланковић), Бајић (ог 68. минута Видаковић), Димитров (ог 79. минута Вукмировић), Трујић.

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Бјелановић, Павловић, Росић, Бубања, Кривокапић, Видовић (ог 82. Ковачевић), Кнежевић, Бељић, Чадиковски (ог 46. Миљуш), Ставлевић (ог 90. Поповић).

СУПЕР ЛИГА

17. КОЛО: Напредак - Раднички 1923 3:3, Војводина - Вождовац 2:0, Јавор - Доњи Срем 0:0, Партизан - Раднички (Н) 2:1, Рад - Нови Пазар 1:0, Јагодина - Црвена звезда 0:2, Слобода - Чукарички 1:2, ОФК Београд - Спартак 1:1.

Црвена звезда 17 12 2 3 34:16 38
Партизан 17 11 4 2 30:13 37
Војводина 17 7 7 3 23:18 28
Чукарички 17 8 4 5 18:14 28
Јагодина 17 8 3 6 20:16 27
Раднички (Н) 17 6 7 4 17:12 25
Нови Пазар 17 7 4 6 18:17 25
Спартак 17 6 4 7 13:21 22
Напредак 17 5 6 6 24:22 21
Вождовац 17 5 4 8 14:19 19
Слобода 17 5 4 8 15:21 19
Раднички 1923 17 4 6 7 18:24 18
ОФК Београд 17 5 3 9 18:26 18
Доњи Срем 17 3 7 7 16:20 16
Јавор 17 3 7 7 15:21 16
Рад 17 4 2 11 7:20 14

18. КОЛО: Раднички 1923 - Партизан, Црвена звезда - Напредак, Чукарички - ОФК Београд, Нови Пазар - Слобода, Доњи Срем - Јагодина, Раднички (Н) - Рад, Вождовац - Јавор, Спартак - Војводина.

"крвених", када је у шпицу места заузeo Миљуш уместо Чадиковског, дала је резултат у 57. минуту. Млади резервиста је, после успешог дриблинга, вешто гађао горњи десни угao и довео нас на корак до бода.

А да њега и упишемо на свој конто, побринуо се вожа најавле Дарко Спалевић, десетак минута касније. Даљи покушаји домаћина и гостију да стигну до победе, остали су само на томе.

- Причао сам мојим играчима како не смемо да играмо. Напредак је тим са брзим играчима и ако им се да простор казва неминовно стиче. Они су зналачки искористили наше грешке и у првом полувремену постигли три гола.

У свлачионици смо се договорили да

БЛИСТАВИ ТРЕНУТАК ДЕЈАНА МИЉУША

на све начине утакмицу преокренемо. Мени је драго што су момци веровали до самог краја да то можемо да урадимо. Дали су свој максимум, успели смо да изједначимо и имали шансу да утакмицу и добијемо. Али, када се све сабре, резултат је реalan - оценио је по сусрету Радмило Иванчевић, тренер Радничког 1923.

Атрактиван сусрет "крвени" ће имати и ове суботе, пошто на "Чика Дачи" дочекују актуелног шампиона из београда, екипу Партизана.

В. У. К.

КОШАРКА

ПАРТИЗАН - РАДНИЧКИ 82:70

Тако близу, а тако далеко

ПОБЕДА Партизана сасвим је заслужена, али чини се да су им, ма колико су они били добри у овом мечу, барем истом мером помогли крагујевачки кошаркаши. Наиме, у периодима када је требало да преломе меч или га доведу у егал, "крвени" су правили везане грешке и враћали ривалу дах.

Прво полувреме било је одлична прилика за стицање предности, јер су "црно-бели" доста стегнуто ушли у меч. Али, то се није дододило. Резултат је прелазио са једне на другу страну, а непажњом у нападу у неколико наврата Раднички је пропустио прилику да на одмор оде са пристојном разликом.

Домаћин је своју шансу искористио средином треће деонице, стекао предност од десетак поена и са успехом је чувао до краја. Тако су београдски играчи направили велики корак ка пласману у фајнал фор, али и победом обрађени тренера Вујошевића за 55. рођендан.

Статистички, Раднички је у готово свим сегментима био за корак иза Партизана, нешто бољи у асистенцијама, али прилично слабији у скоку. Без обзира на ривала и место одигравања меча од екипе се очекивала боља партија, нарочито у светлу чињење да је са паркета због повреде био одсутан Богдан Богдановић.

Следи једна од меч лопти, утакмица која се треба и мора добити. Ривал је Мега Визура, изузетно незгодна екипа, као и прошле године пред крај сезоне појачана Новицом Величковићем. Меч се игра у „Језеру“, а успех би донео миран сан пред финиш Јадранске лиге.

Фото: kragujevac.rs

БОРБА ЗА ОПСТАНАК СЕ НАСТАВЉА

ПРВА ЛИГА (Ж)

21. КОЛО: Шумадија - Шабац 54:61, Студент - Радивој Кораћ 42:85, Спартак - Вршац 50:56, Стара Пазова - Србобран 52:82, Војводина - Црвена звезда 66:109, Јагодина - Партизан 74:104, Врбас - Раднички 75:59.

Радивој Кораћ 21 20 1 1587:1028 41
Црвена звезда 21 18 3 1676:1336 39
Партизан 21 17 4 1727:1496 38
Врбас 21 16 5 1536:1343 37
Вршац 21 15 6 1405:1298 36
Србобран 21 13 8 1499:1402 34
Раднички 21 9 12 1478:1470 30
Шумадија 21 9 12 1432:1361 30
Шабац 21 8 13 1324:1413 29
Војводина (-1) 21 8 13 1353:1526 28
Спартак 21 7 14 1320:1488 28
Студент 21 5 16 1276:1486 26
Јагодина 21 1 20 1408:1862 22
Стара Пазова 21 1 20 1146:1658 22

22. КОЛО: Раднички - Јагодина, Партизан - Војводина, Шабац - Стара Пазова, Србобран - Спартак, Вршац - Студент, Радивој Кораћ - Врбас, Црвена звезда - Шумадија.

ПРВА ЛИГА - Ж

Резултатски пост се наставио

НИ овог викенда крагујевачке кошаркашице нису бриљирале. Оба тима у Првој женској лиги, Раднички и Шумадија, поражена су у прошлонедељним утакмицама 21. кола.

"Црвене" су, заиста, имале тек како посао у дуелу са одличном екипом из Врбаса, која је тријумфовала 75:59. Да неће бити никако другачије, Вршанке су ставиле до знања од самог почетка утакмице, где су већ у првој четвртини повеле са 13 кошева разлике (24:11), да би на полувремену готово дуплираle предност - 45:23. Упркос поразу, било је неправедно а не поменути одличну игру Милице Цветановић, која је постигла 21 поен и Николине Милић - 17 кошева.

Шумадија, са друге стране, остварила је утакмицу која се не јасно је имала среће, или како би се то већ могло назвати. "Зелене" су неуспех доживеле на свом терену на екипама Шапца (54:61), иако су три минуте пре краја сусрета имале четири поена вишак на свом конту - 52:48. Међутим, уследила је серија Шапчанки од 9:0, што је, како се испоставило, било пресудно за крајњи исход утакмице. Одличну рулу у редовима домаћих пружила је Александра Рачић, уједно и најефикаснија у свом тиму са 14 поена.

За викенд игра се 22. коло, када Раднички у суботу, у хали "Гордана Гоца Богојевић" од 17 сати, дочекују Јагодину, док ће Шумадија у Београд на мегдан Црвеној звезди.

С. М. С.